एम्नेस्टी इन्टरनेसनल

एम्नेस्टी इन्टरनेसनल नेपाल

अट्ठाइसौं वार्षिक साधारणसभा

धरान, सुनसरी ।

२२-२३ कात्तिक २०७६ (०८ - ०९ नोभेम्बर २०१९)

वार्षिक प्रतिवेदन २०७५/७६

एम्नेस्टी इन्टरनेसनल नेपाल

अट्ठाइसौं वार्षिक साधारणसभा

धरान, सुनसरी ।

२२-२३ कात्तिक २०७६ (०८ - ०९ नोभेम्बर २०१९)

वार्षिक प्रतिवेदन

२०७५/७६

एम्नेस्टी इन्टरनेसनल

सन् १९६१ मा बेलायती ***वकिल पिटर बेनेन्सन***लाई पोर्चुगलका दुईजना युवकले स्वतन्त्रताका नाममा टोस्ट गरेको निहुँमा त्यहाँको सरकारले उनीहरूलाई सात वर्ष कैद सजाय दिएको कुराले साह्रै चिन्तित तुल्यायो । शान्तिपूर्ण तवरले आफ्नो आस्था प्रकट गर्न पाउने नैसर्गिक अधिकारको उपयोग गरेकै निहुँमा बन्दी बनाएर सरकारले ती युवकहरूमाथि अन्याय गरेको र त्यस्ता पीडितहरूलाई अरु नागरिकहरूले समेत बिर्सेको महसुस पिटर बेनेन्सनले गर्नुभयो र ती पोर्चुगिज युवा र उनीहरूजस्तै अन्यायमा परेका अन्य कयौँ आस्थाका बन्दीहरूका पक्षमा आवाज उठाउन आह्वान गर्दै उहाँले बेलायतबाट प्रकाशित हुने अखबार **'दी अब्जर्भर'** (The Observer) मा २८ मे १९६१ का दिन "बिर्सिएका बन्दीहरू" (The Forgotten Prisoners) शीर्षकको एक लेख प्रकाशित गर्नुभयो । उक्त लेखमा विभिन्न स्थानमा आस्थाका आधारमा बन्दी बनाइएका नागरिकहरूको रिहाइका लागि २८ मे १९६१ देखि "आममाफीका लागि अनुरोध १९६१" (Appeal for Amnesty 1961) नामक अभियानको थालनी गरिने र सो अभियानसम्बन्धी कामको समन्वय गर्न बेलायतको लन्डनमा कार्यालय स्थापना गरिने कुरा उल्लेख गरिएको थियो । अन्ततः अभियानलाई संस्थागत रूपमा व्यवस्थित तवरले अघि बढाउन ३० सेप्टेम्बर १९६२ मा "एम्नेस्टी इन्टरनेसनल" भनी आधिकारिक रूपमा नामाकरण गरियो ।

एम्नेस्टी इन्टरनेसनल (ए.आई.) अन्तर्राष्ट्रिय रूपमा मान्यता प्राप्त मानवअधिकारहरू सम्मानित र संरक्षित हुनु पर्दछ भनेर अभियान सञ्चालन गर्ने व्यक्तिहरूको एक विश्वव्यापी अभियान हो । यो साधारण व्यक्तिहरूद्वारा सञ्चालित असाधारण (Extraordinary movement by ordinary people) अभियान हो जसमा विश्वभर रहेका ए.आई. का सदस्य एवं समर्थकहरू विश्वको कुनै पनि स्थानमा हुने कुनै पनि प्रकारको मानवअधिकार उल्लङ्घन वा ज्यादतीको विरुद्धमा नैतिक दवाब सिर्जना गर्दछन् । एम्नेस्टीले मानवअधिकारको क्षेत्रमा गरेको कामको मूल्यांकन स्वरूप सन् १९७७ को नोवेल शान्ति पुरस्कार तथा १९७८ को संयुक्त राष्ट्रसंघीय मानवअधिकार पुरस्कार लगायतका थुप्रै पुरस्कार र सम्मानहरू प्राप्त गरेको छ । हाल संसारभर ७० लाख भन्दा बढी सदस्य र सहयोगदाता यसमा आवद्ध छन् ।

एम्नेस्टी नेपाल शाखालाई नेपालमा सन् १९६९ मा कानुन व्यवसायी नुतन थपलियाले पहिलो पटक स्थापना गर्नु भएको हो । त्यसको केही वर्षपछि एम्नेस्टी इन्टरनेसनलको अन्तर्राष्ट्रिय कार्यसमितिले एम्नेस्टी इन्टरनेसनलको "नेपाल शाखा" (Nepal Section) को मान्यता प्रदान गरेको थियो । तर तत्कालीन शासन व्यवस्था र परिस्थितिका कारण सन् १९८२ पछि अन्तर्राष्ट्रिय कार्यसमितिले एम्नेस्टी इन्टरनेसनलको "नेपालशाखा" को मान्यता खारेज गऱ्यो । "नेपाल शाखा" को मान्यता खारेज भएपछिका वर्षहरूमा पनि विभिन्न बुद्धिजीवी तथा मानवअधिकार अभियन्ताहरू सोझै एम्नेस्टीको अन्तर्राष्ट्रिय सचिवालयबाट सदस्यता लिने, एम्नेस्टी समुहहरू गठन गर्ने एवं एम्नेस्टीले सञ्चालन गर्ने विश्वव्यापी अभियानमा सहभागी हुने क्रम निरन्तर थियो । वि.सं. २०४६ मा प्रजातन्त्रको पुनर्स्थापनापछि नेपालमा एम्नेस्टी इन्टरनेसनलको राष्ट्रिय कार्यालय गठनको प्रयास भयो र सन् १९९० मा एम्नेस्टी इन्टरनेसनलको अन्तर्राष्ट्रिय सचिवालयको पहलमा एक समन्वयात्मक संरचना (Coordinating Structure) गठन भयो । त्यसपछि सन् १९९३ मा नेपाल सो Coordinating Structure लाई अन्तर्राष्ट्रिय कार्यसमितिले एम्नेस्टी इन्टरनेसनलको "नेपाल शाखा" को मान्यता प्रदान गऱ्यो । त्यसपछिका वर्षमा एम्नेस्टी नेपालले निर्वाध र सकृयतापूर्वक आफ्ना गतिविधिहरू अघि बढाइरहेको छ र हाल नेपालको ३८ जिल्लाहरूमा सक्रिय एम्नेस्टी नेपालका ७८ समूह, ३ निर्माणाधिन समूह र ४६ युथ नेटओर्कहरूमा आबद्ध झण्डै ८००० सदस्य/अभियन्ताहरू र लाखौंको सङ्ख्यामा सुभेच्छुक र समर्थकहरू रहनुभएको छ ।

विषय सूची

१.	निर्देशकद्वारा प्रस्तुत आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को योजना कार्यान्वयनको प्रतिवेदन	१
२.	कोषाध्यक्षद्वारा प्रस्तुत आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को आर्थिक प्रतिवेदन	६८
३.	आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को लेखापरीक्षण प्रतिवेदन	७२
४.	एम्नेस्टी नेपाल पुनरावेदन समितिका पदाधिकारी, नेसनल बोर्डका पदाधिकारी तथा राष्ट्रिय सचिवालयका कर्मचारीहरूको नामावली विवरण	८५

निर्देशकद्वारा प्रस्तुत आर्थिक वर्ष २०७५/७६को योजना कार्यान्वयनको प्रतिवेदन

एम्नेस्टी इन्टरनेसनल नेपालको यस सम्मानित अट्ठाइसौं वार्षिक साधारण सभाका अध्यक्षज्यू, एम्नेस्टी नेपालमा आबद्ध समूह तथा निर्माणाधिन समूहका प्रतिनिधि/पर्यवेक्षकज्यूहरू, अन्तर्राष्ट्रिय बोर्ड/सचिवालयका प्रतिनिधिज्यू, एम्नेस्टी इन्टरनेसनलका अन्य सेक्सनका प्रतिनिधिज्यूहरू, नेसनल बोर्ड एवं पुनरावेदन समितिका पदाधिकारीज्यूहरू, एम्नेस्टी नेपालका पूर्व अध्यक्षज्यूहरू एवं राष्ट्रिय सचिवालयका सहकर्मी साथीहरू,

मानवअधिकारको क्षेत्रमा कार्यरत विश्व को सबैभन्दा ठूलो अन्तर्राष्ट्रिय संस्था एम्नेस्टी इन्टरनेसनलको नेपाल शाखाको निर्देशकको हैसियतले यस सम्मानित २८ औं वार्षिक साधारण सभासमक्ष एम्नेस्टी नेपालको वर्ष २०७५/७६ को वार्षिक "योजना कार्यान्वयन" प्रतिवेदन प्रस्तुत गर्न पाउँदा खुसी लागेको छ ।

विगतका वर्षहरूमा झैं एम्नेस्टी नेपालले यस वर्ष पनि मानवअधिकारसम्बन्धी विभिन्न स्थानीय र अन्तर्राष्ट्रिय अभियान तथा गतिविधिहरू सम्पन्न गरेको छ । आप्रवासी श्रमिकहरूको अधिकार सुनिश्चित गर्ने उद्देश्यका साथ अन्तर्राष्ट्रिय सचिवालयको समेत संलग्नता र प्राविधिक सहयोग तथा सुझावका आधारमा विभिन्न अभियानात्मक गतिविधिहरूलाई जारी राखिएको छ । साथै वैदेशिक रोजगारीबाट फर्किएर आएका नागरिकहरूको सम्मानजनक पुनर्एकीकरण लगायत अन्य आर्थिक, सामाजिक र मनोसामाजिक सहयोगका सवालमा सरकारद्वारा अवलम्बन गरिनुपर्ने सर्वोत्तम अभ्यासका बारेमा जनप्रतिनिधिहरू लगायतको सहभागितामा विभिन्न छलफल तथा बहसहरू भएका छन् ।

समाजमा बढ्दो महिला हिंसाका घटनाहरूविरुद्धका विभिन्न अभियानहरू, सङ्क्रमणकालीन न्याय र दण्डहीनताविरुद्धका अभियान, जोखिममा परेका व्यक्ति तथा मानवअधिकारको अवस्था सङ्कटग्रस्त रहेको मुलुकहरूमा नागरिक स्वतन्त्रता र मानवअधिकारका लागि गरिएका अन्य अभियानहरू, मानवअधिकारसम्बन्धी विभिन्न जनचेतनामूलक कार्यहरू, एम्नेस्टी नेपालमा आबद्ध समूह र युथनेटवर्कका सदस्यहरूका लागि क्षमता अभिवृद्धिसम्बन्धी गतिविधिहरू, मानवअधिकार शिक्षासम्बन्धी अभियान, राइट फर राइट्स् २०१८ अन्तर्गतको पत्र लेखन अभियान, संस्थागत विकास र वृद्धिसम्बन्धी गरिएका विभिन्न गतिविधिहरूले एम्नेस्टी नेपाललाई यस वर्ष थप गतिशील बनाएको छ । एम्नेस्टी इन्टरनेसनलको विश्वव्यापी ***राइट फर राइट्स् २०१८*** अभियानका क्रममा एम्नेस्टी नेपाल २२ हजार भन्दा समर्थकहरूको सहयोगमा एक लाख ५२ हजार एक्सनहरू सम्पन्न गर्न सफल भएको थियो भने वर्षभरी अन्दाजी झण्डै एक लाख भन्दा बढी समर्थकहरूलाई विभिन्न माध्यमबाट मानवअधिकार अभियानमा जोड्न सफल भयो ।

यसका अलावा एम्नेस्टी इन्टरनेसन नेपालले यस वर्ष संविधानप्रदत्त मौलिक हकहरू कार्यान्वयनका सवालमा नेपाल सरकारद्वारा तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरिएका खाद्य अधिकार तथा खाद्य संप्रभुतासम्बन्धी ऐन, आवासको अधिकार ऐन, भूमि ऐनको सातौं र आठौं संशोधन लगायतमा एम्नेस्टी इन्टरनेसनलको मूल्याङ्कन सहितको टिप्पणी र सुझाव प्रस्तुत गर्ने भूमिका खेलेको छ । यस क्रममा आर्थिक, सामाजिक र साँस्कृतिक अधिकारका क्षेत्रमा कार्य गर्ने नागरिक समाज संघ संस्था र प्रतिनिधि तथा अधिकारबाहकहरूसँगको एम्नेस्टी नेपालको सम्बन्ध थप मजबुत र प्रगाढ भएको छ ।

अध्यक्षज्यू तथा सम्मानित साधारणसभाका सभासदज्यूहरू,

अब म २०७६ असोज ३ गते गते (२० सेप्टेम्बर २०१९) मा बसेको नेसनल बोर्ड बैठकमा पेश भई उक्त बैठकले पारित गरेको यस संस्थाको वर्ष २०७५/७६ को वार्षिक "योजना कार्यान्वयन" प्रतिवेदन पेश गर्ने अनुमति चाहन्छु । यस प्रतिवेदनमा संस्थाका तर्फबाट **२०७५ साउन १ देखि २०७६ असार मसान्त (१६ जुलाई २०१८ देखि १६ जुलाई २०१९)** सम्म भएका प्रमुख गतिविधिहरूलाई समेटिएको छ ।

खण्ड १
मानवअधिकार अभियानसम्बन्धी गतिविधि

१. दण्डहीनताविरुद्धको अभियान

१.१ पृष्ठभूमि

मानवअधिकारको सम्मान र संरक्षणको सन्दर्भमा नेपालको सबैभन्दा ठूलो चुनौती अहिले यतिखेर दण्डहीनता नै रहेको छ । देशमा विद्यमान दण्डहीनताका कारण पीडितहरू न्यायको पहुँचबाट टाढा रहन पुगेका छन् । एम्नेस्टी इन्टरनेसनल लगायत मानवअधिकारका क्षेत्रमा कार्यरत थुप्रै सङ्घ संस्था, व्यक्ति, नागरिक र अन्य सरोकारवालाहरूले निकै लामो समयदेखि मानवअधिकारका सवालमा व्याप्त दण्डहीनताका विरुद्ध आवाज उठाउँदै आएका छन् । युद्ध अपराध, मानवताविरुद्धको अपराध, नरसंहार लगायत मानवअधिकारका गम्भीर उल्लङ्घनहरू, गैरन्यायिक हत्या, यातना, बलपूर्वक बेपत्ता, यौन हिंसाका घटनाहरू समाजमा घटित नहुनुपर्ने हो तर यी घटनाहरू नेपाल लगायत विश्वका विभिन्न देशमा व्यापक रूपमा घटेका छन् । यस्ता घटनाहरूका बारेमा अविलम्ब छानबिन गरी पीडकको पहिचान गरी न्यायिक कठघरामा ल्याउनु प्रत्येक सरकार र राज्यव्यवस्थाको एक प्रमुख दायित्वअन्तर्गत पर्दछ । एम्नेस्टी इन्टरनेसनलले यो सवालमा विश्वव्यापी रूपमा अभियान गरिरहेको छ र सन् २००२ मा अन्तर्राष्ट्रिय फौजदारी अदालतको स्थापनाले एम्नेस्टीको यो अभियानलाई थप उर्जा र प्रेरणा प्रदान गरेको छ ।

नेपालको दश वर्षे द्वन्दकालमा भएका गैरन्यायिक हत्या, यातना, बलपूर्वक बेपत्ता, यौन हिंसाका घटनाहरूको अहिले सम्म उचित सम्बोधन भएको छैन । नागरिक समाज, द्वन्दपीडित समुदाय लगायत राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय दबाबबाट ती मानवअधिकार तथा मानवीय कानुनको उल्लङ्घनका घटनाहरूको स्वतन्त्र र निष्पक्ष छानबिन गरी सत्यतथ्य उजागर गर्ने, पीडितलाई परिपूरण र न्याय प्रदान गर्न एवं भविष्यमा त्यस्ता घटनाहरू पुनः नदोहोरिने सुनिश्चितताका लागि संस्थागत सुधारसहितको सिफारिस प्राप्त गर्ने उद्देश्यका साथ स्थापना गरिएका सत्य निरुपण तथा मेलमिलाप आयोग (सत्य आयोग) र बेपत्ता पारिएका व्यक्तिहरूको छानबिन आयोग (बेपत्ता आयोग) ले चार वर्षको आफ्नो कार्यकाल प्रयोजनहीन र बिना कुनै उपलब्धी व्यतित गरेका छन् । सत्यको उजागर गर्ने, गम्भीर अपराधमा संलग्न पीडकको पहिचान गर्ने एवं पीडितहरूलाई परिपूरण सिफारिस गर्ने, गम्भीर मानवअधिकार उल्लङ्घनका घटनाहरूको प्रवृत्ति अध्ययन गर्ने, संस्थागत सुधारका लागि सिफारिस गर्ने जस्ता मूल जिम्मेवारी कुनै पुरा गर्न नसकी दुवै आयोगका पदाधिकारीहरू पदमुक्त भएको अहिले छ महिनाभन्दा बढी बितिसक्दा पनि आयोगहरूलाई पुनर्संरचना गरी आवश्यक कानुनी सुधारतर्फको मार्गमा अघि बढ्ने सवालमा सरकार र राजनीतिक नेतृत्व निराशलाग्दो ढङ्गले उदासिन देखिएको छ ।

यस अभियानअन्तर्गत एम्नेस्टीले नेपालले विशेष गरेर सशस्त्र द्वन्द्वका समयमा राज्य र द्वन्द्वरत पक्षबाट भएका हत्या, बलपूर्वकबेपत्ता, यातना, यौन हिंसा लगायत गम्भीर मानवअधिकार हननका घटनाहरूको शीघ्र र निष्पक्ष छानबिन गरी पीडित तथा तीनका परिवारलाई न्याय र परिपूरण प्रदान गरी देशबाट दण्डहीनतालाई निर्मुल पर्ने उद्देश्यका साथ विभिन्न छलफल, प्रेस विज्ञप्ति, भेटघाट, द्वन्द्व पीडितलाई आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोग लगायत विभिन्न अभियानात्मक गतिविधि गर्दै आइरहेको छ। यस अभियान अन्तर्गत यस वर्ष भएका गतिविधिहरू निम्न अनुसार छन्ः

१.२. अन्तर्राष्ट्रिय न्याय दिवसका सन्दर्भमा विभिन्न गतिविधिहरू

एम्नेस्टी इन्टरनेसनलले १९९५ देखि नै मानवताविरुद्धका अपराध, युद्ध अपराध र नरसंहार जस्ता घटनाका दोषीहरूलाई कुनै पनि देशका राष्ट्रिय निकायहरूले कारबाही गर्न नसकेमा वा गर्न नचाहेमा त्यस्ता दोषीलाई कारबाही गर्न सक्ने

हैसियत राख्ने एक अन्तर्राष्ट्रिय अदालतको स्थापना हुनुपर्दछ भनी विश्वव्यापी अभियान प्रारम्भ गरेको थियो । त्यसैले सन् १९९८ मा जुलाई १७ मा अन्तर्राष्ट्रिय फौजदारी अदालतको स्थापना एम्नेस्टीका लागि पनि एकदमै ठूलो उपलब्धी थियो । यस ऐतिहासिक दिनलाई अहिले अन्तर्राष्ट्रिय न्याय दिवस (International Justice Day) का रूपमा मनाइन थालिएको छ । यस दिवसका सन्दर्भमा केन्द्रित रहेर एम्नेस्टी नेपालका विभिन्न समूह तथा नेटवर्कहरूले स्थानीय स्तरमा निम्नानुसारका गतिविधिहरू आयोजना गरेका थिए ।

समूह/नेटवर्क	गतिविधि
इन्द्रेश्वर युथ नेटवर्क र समूह ७२, पनौती	अन्तर्राष्ट्रिय न्याय दिवसका महत्त्वबारे छलफल कार्यक्रम
समूह २५, चितवन	मोटरसाइकल र्याली
कपिलवस्तु निर्माणाधिन समूह (हाल समूह ५१), कपिलवस्तु	रोम विधान अनुमोदनका लागि मानवअधिकारको सवालमा काम गर्ने अन्य संस्थाहरूसँग मिलेर जिल्ला प्रशासन कार्यलयमा ज्ञापनपत्र बुझाएको
समूह ११,२३,४१ र ७३, विराटनगर	प्लेकार्ड प्रदर्शन र दीप प्रज्वलन
समूह ६७, फरेस्ट्री युथ नेटवर्क, हेटौंडा	दीप प्रज्वलन र मन्तव्य कार्यक्रम
समूह ८२ ,५४ र बाराही युथ नेटवर्क, पोखरा	रोम विधान अनुमोदनका लागि जिल्ला प्रशासन कार्यलयमा ज्ञापन पत्र बुझाएको
समूह ३३, चितवन	चेतनामूलक कार्यक्रम र दीप प्रज्वलन
कृषि युथ नेटवर्क, लमजुङ	छलफल कार्यक्रम
रामपुर युथ नेटवर्क, चितवन	अभिमूखीकरण
जोसेफ युथ नेटवर्क र समूह ८०, काठमाडौं	प्रदर्शन
समूह ४३, बनेपा युथ नेटवर्क, बनेपा	रोम बिधान अनुमोदनका सम्बन्धमा अन्तर्क्रिया कार्यक्रम
देवी युथ नेटवर्क, झापा	अन्तर्क्रिया र दीप प्रज्वलन कार्यक्रम
काठमाडौं युथ नेटवर्क, काठमाडौं	दीप प्रज्वलन कार्यक्रम
समूह ६१, ललितपुर	दीप प्रज्वलन कार्यक्रम
धुलाबारी युथ नेटवर्क, झापा	पर्चा र नारा सहितको र्याली आयोजना
समूह ६८, नेपालगंज	दीप प्रज्वलन

समूह र युथनेटवर्कद्वारा भएका केही गितविधिहरूको झलक

४ | काभ्रे टाइम्स | समाचार

अन्र्तराष्ट्रिय फौजदारी अदालतबारे छलफल

मानव अधिकार संगठन एम्नेष्टी इन्टरनेश्नल नेपाल समुह ४३ बनेपा र युथ नेटवर्क बनेपाको संयुक्त आयोजनामा अन्तराष्ट्रिय फौजदारी अदालत के हो ? यसको किन आवश्यक छ भन्ने सन्दर्भमा बनेपा नगरपालिका सभाहलमा एक बृहत छलफल कार्यक्रम सम्पन्न भयो।

जिल्ला अदालत काभ्रेका मुख्य न्यायाधिस अर्जुन प्रसाद अधिकारीको आतिथ्यतामा सम्पन्न कार्यक्रममा समुह ४३ बनेपाका पूर्व संयोजक सिद्धिगोपाल मानन्धरले स्वागत मन्तव्य दिनुभयो । कार्यक्रमलाइ सम्बोधन गर्दै जिल्ला न्यायधिस अर्जुन प्रसाद अधिकारीले अन्याय, अत्यचार थिचोमिचोमा परेका पिडितहरुलाइ छिटो छरितो न्याय दिने कार्य अदालतले निरन्तर गरिरहेको र आगामी दिनमा संविधान ऐन नियमको परिधिमा रहेर गुणस्तरीय कार्य अझ बढाउने धारणा राख्नुभयो । युद्ध अपराध मानवताविरोध अपराधमा संलग्न नर संहार गर्ने युद्ध अपराधीलाइ कारबाही गर्ने विशेष खालको कानुनी व्यवस्था नहुदाको बखत अन्तराष्ट्रिय फौजदारी अदालतमा अपराधीलाइ कानुनी कठघरामा उभ्याउन रोम विधानको अनुमोदन गरी देशले कार्यान्वयन गराउन आवश्यक रहेको कुरा एम्नेष्टी इन्टरनेश्नलले जुनखालको अभियान सञ्चालन गरेको छ । त्यसमा राज्य शक्तिको बागडोर हाक्नेले यसको रोम विधानमा हस्ताक्षर गरी अन्यायमा परेका पिडितलाइ न्याय दिन सक्ने कुरामा आशावादी रहेको कुरा बताउनुभयो । युद्ध कालमा भएको घटनाको सत्यतथ्य जानकारी ल्याउन नेपाल सरकाले सत्य निरुपण तथा मेलमिलाप आयोग गठन गरेको छ । त्यसले पिडितथहरुले न्याय पाउन सक्छन् । अन्याय पर्नै छैन भनि राज्यले अन्तराष्ट्रिय जगतलाइ थप विश्वस्त पार्न सकेको खण्डमा रोम विधान लागु गर्नुपर्ने बाध्यता नहुने कथन जिल्ला न्यायधिस अधिकारीले राख्नुभयो । बिशिष्ट अतिथिको आशनबाट बोल्दै नगरप्रमुख लक्ष्मीनरसिं बादेले आदेश माने मानव अधिकार उल्लघन नमाने कारबाही तथा जागिरबाट बरखास्त हुन्छ त्यसैले आदेश दिनेलाई व्यवहारिक रुपमा कारबाही गर्न चुनौती रहेको उल्लेख गर्दै जघन्य अपराध गर्ने जाकोहीलाई अन्तराष्ट्रिय कठघरामा उभ्याउन सक्ने वातावरण राज्यले निर्धारण गर्नुपर्ने धारणा राख्नुभयो । ४३ समुह बनेपाका संस्थापक संयोजक एंव मानवअधिकारकर्मी राजु सरकारले मानवअधिकारको संरचना सम्बधन गर्न अभियानमा जुटेको मानवअधिकार संगठन एम्नेष्टी इन्टरनेश्नलले अन्याय थिचोमिचो र अत्याचारमा पिल्सीएका पिडितहरुलाइ सामाजिक न्याय दिलाउनको लागी लागीपरेको धारणा राख्नुभयो । विश्वमा १ सय २३ राष्ट्रले अन्तराष्ट्रिय फौजदारी अदालतमा जान हस्ताक्षर गरेकोले नेपालले पनि हस्ताक्षर गरी रोम विधान लागु गर्न पटक पटक आग्रह गरे पनि हाल सम्म हुन नसकेकोमा दुःख व्यक्त गर्नु भयो । निहत्था जनताको नरसंहार, युद्धको समयमा गम्भिर प्रकृतिको अपराध र मानव विरुद्धको अपराधमा संलग्नलाई अन्तराष्ट्रिय अदालतमा उभ्याउन सके मात्र देशले निदृष्ट गरेको शान्त, समृद्ध र सुखि नेपालीको परिकल्पलाइ पुरा गर्न सक्ने धारणा प्रमुख वक्ता राजुसरकारले राख्नुभयो ।

एम्नेष्टी इन्टरनेश्नलका केन्द्रीय कोषाध्यक्ष विक्रम दुकुच, नेपाल बार एसोसियन काभ्रे बार एकाइका अध्यक्ष कृष्ण सापकोटा, बनेपा नगरपालिकाका प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत भोजराज घिमिरे, एम्नेष्टी इन्टरनेश्नल ७२ समूह पनौतीका संयोजक सोमप्रसाद हुमागाइ बनेपा नगरपालिकाका वडा अध्यक्षहरु नागरिक समाजको उपस्थिति रहेको कार्यक्रमको सभापतित्व एम्नेष्टी इन्टरनेश्नल ४३ समूह बनेपाको संयोजक राजन भालुले गर्नुभएको कार्यक्रममा धन्वाद ज्ञापन हरिचन्द्र मानन्धरले गर्नुभयो भने कार्यक्रमको सञ्चालन संविना कोइरालाले गर्नुभएको थियो । कार्यक्रमको लागि आर्थिक सहयोग आशिष खाद्य स्टोरका सञ्चालक राजन कायस्थले गर्नुभएको थियो ।

१.३. सङ्क्रमणकालीन न्यायसम्बन्धी मस्यौदा संशोधन विधेयकमा कानुनी विश्लेषण सार्वजनिक

मिति २०७५ श्रावण ४ गते (जुलाइ २०) एम्नेस्टी दक्षिण एसिया क्षेत्रीय कार्यालय (सारो)ले इन्टरनेसनल कमिसन अफ जुरिस्ट र ट्रायल इन्टरनेसनलसँगै मिलेर नेपाल सरकारले सार्वजनिक गरेको सङ्क्रणकालीन न्यायसम्बन्धी मस्यौदा विधेयकका सवालमा आफ्नो प्रारम्भिक कानुनी विश्लेषण सार्वजनिक गरेको थियो । मस्यौदाका कतिपय कुराहरू सकारात्मक भएपनि आममाफिकै हाराहारीमा हुनेगरी प्रस्तुत गरिएको दण्ड सजायसम्बन्धी प्रावधान लगायत युद्ध अपराध र मानवताविरुद्धको अपराधलाई मस्यौदाबाट हटाइनु तथा बेपत्ता पार्ने कार्यसम्बन्धी परिभाषालाई झिकिनु आदि कारणबाट ऐनका सवालमा केही गम्भीर सरोकार रहेको बारे उक्त कानुनी विश्लेषणले औंल्याएको थियो । उक्त विश्लेषणलाई निम्न संचार माध्यमहरूले प्रसार गरेका थिए:

- http://kathmandupost.ekantipur.com/news/2018-07-21/rights-groups-pick-flaws-in-draft-bill.html
- Nepal123 (Online portal)
- http://nep123.com/index.php/2018/07/21/draft-bill-on-transitional-justice-fraught-with-serious-shortcomings-rights-bodies/

१.४. सङ्क्रमणकालीन न्यायसम्बन्धी संशोधन मस्यौदा विधेयकमाथि प्रदेशस्तरीय छलफल कार्यक्रम आयोजना गर्न द्वन्द्वपीडित साझा चौतारीलाई सहयोग

नेपाल सरकारले २०७५ श्रावणमा सार्वजनिक गरेको सङ्क्रमणकालीन न्यायसम्बन्धी संशोधन मस्यौदा विधेयकमाथि परामर्श छलफलका लागि एम्नेस्टी नेपालले द्वन्द्वपीडित साझा चौतारीलाई मिति २०७५ श्रावण २०, २२ र २६ (अगस्ट ५, ७ र ११) मा क्रमश: कञ्चनपुरको महेन्द्रनगर, डोटीको दिपायल र सुनसरीको धरानमा एक दिने छलफलक कार्यशाला आयोजना गर्न आर्थिक र प्रशासनिकसहितको प्राविधिक सहयोग गरेको थियो । उक्त कार्यक्रममा क्रमशः ५८, ४३ र ६३ जनाको सहभागिता रहेको थियो । कार्यक्रममा उपस्थित द्वन्द्व पीडितहरूले संशोधन मस्यौदाका बारेमा उक्त समयसम्म केही नसुनेका बताएका थिए । पीडितहरूलाई प्रस्तावित संशोधन मस्यौदाको नयाँ प्रावधनहरूका बारेमा प्रकाश पार्दै यस ऐनले प्रस्तुत गरेको सम्भावना तथा यस ऐनमा राखिएका प्रावधानहरूसँग सम्बन्धित केही चासो र सरोकारहरूका बारेमा सरलीकृत भाषामा प्रस्ट्याइएको थियो । त्यसपछि उनीहरूलाई विभिन्न विषयगत छलफलहरूमा सहभागी गराएर प्रस्तावित नयाँ मस्यौदाका नयाँ विषयहरूका बारेमा उनीहरूको धारणा व्यक्त गर्न लगाइएको थियो ।

१.५. आठौं अन्तर्राष्ट्रिय बेपत्ता दिवसका सन्दर्भमा विभिन्न कार्यक्रमहरू

आठौं अन्तर्राष्ट्रिय बेपत्ता दिवसको सन्दर्भमा एम्नेस्टी नेपालले नेपालका सशस्त्र द्वन्द्वपीडित र नागरिक समुदायको सहकार्यमा दीप प्रज्जवलन कार्यक्रम गर्यो । उक्त कार्यक्रमको सम्पूर्ण तयारी र समन्वय एम्नेस्टी नेपालले गरेको थियो । कार्यक्रममा बेपत्ता परिवारका सदस्यबाट दीप प्रज्वलन गरी उद्घघाटन गरिएको थियो जसमा मानव अधिकारकर्मी, पत्रकार, द्वन्द्वपीडित, काठमाडौं उपत्यकामा रहेका एम्नेस्टीमा आवद्ध समूह र युथ नेटवर्कका सदस्यहरू सदस्यहरू गरी करिव २०० जनाको उपस्थिति थियो । त्यस्तै एम्नेस्टी नेपालले नेपालगञ्जका द्वन्द्वपीडित समूहलाई पनि बेपत्ता दिवसको सन्दर्भमा स्थानीय गतिविधि गर्नका लागि केही प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराएको थियो। मिडिया निर्माणाधिन समूह (हाल समूह ५३), काठमाडौंले पूर्व कानुनमन्त्री लगायतका व्यक्तित्वहरूको उपस्थितिमा सङ्क्रणकालीन न्याय र बेपत्ताका विषयमा एक अन्तर्क्रिया कार्यक्रमको आयोजना गरेको थियो । यसका आलावा एम्नेस्टी नेपालका विभिन्न समूह र नेटवर्कहरूले स्थानीय स्तरमा कार्यक्रमहरू गरेका थिए जसमा करिव ७०० व्यक्तिको उपस्थिति थियो ।

समूह,नेटवर्क	गतिविधि
काठमाडौं युथनेटवर्क, काठमाडौं	सत्य, न्याय र परिपूरणसम्बन्धी विद्यालयमा अभिमूखीकरण, अन्तर्क्रिया कार्यक्रम र चित्रकला प्रतियोगिता
समूह ५७, समुह ४६, जनकपुर युथ नेटवर्क, जनकपुर	प्रदेश दुईका मुख्य मन्त्रीलाई ज्ञापन पत्र र जानकी मन्दिर परिसरमा दीप प्रज्वलन कार्यक्रम
निर्माणाधिन मिडिया समूह (हाल समूह ५३), काठमाडौं	बेपत्ता पारिएको नागरिक विषयमा अन्तर्क्रिया कार्यक्रम
समूह ५४, पोखरा	जनचेतना मुलक कार्यक्रम र दीप प्रज्वलन कार्यक्रम
समूह ११, २३, ४१, ७३ ,विराटनगर	दीप प्रज्वलन कार्यक्रम र र्याली
समूह ६८ नेपालगंज	अन्तर्क्रिया कार्यक्रम , दीप प्रज्वलन कार्यक्रम
समूह २५, चितवन	अभिमूखिकरण कार्यक्रम
इमोर्टल युथनेटवर्क र दमक युथनेटवर्क, झापा	दीप प्रज्वलन कार्यक्रम
फरेस्ट्री युथ नेटवर्क र समूह ६७, हेटौडा	दीप प्रज्वलन र *डकुमेन्ट्री* प्रदर्शन
धुलाबारी युथनेटवर्क, झापा	दीप प्रज्वलन कार्यक्रम
समूह ७६ र समूह ४२ , गोरखा	प्लेकार्ड सहितको प्रभातफेरी, प्रमुख जिल्ला अधिकारी मार्फत प्रधानमन्त्रीलाई ज्ञापन पत्र र दीप प्रज्वलन
गोर्खा इन्टरनेशनल युथ नेटवर्क, अम्विकेश्वरी युथ नेटवर्क र अग्रसन युथ नेटवर्क, दाङ	दीप प्रज्वलन कार्यक्रम र पर्चा प्रदर्शन
जोसेफ युथ नेटवर्क र समुह ८०,काठमाडौं	Flash mob , *एरियल फोटो स्टन्ट*

समूह ७२, पनौती	दीप प्रज्वलन कार्यक्रम
बाराही युथ नेटवर्क र समूह ८२, पोखरा	*फोटो स्टन्ट*
समूह २, समूह ६९ र काक्रेविहार युथ नेटवर्क, सुर्खेत	शान्ति *र्‍याली* ,हस्ताक्षर संकलन र दीप प्रज्वलन कार्यक्रम
पक्लीहवा युथ नेटवर्क, भैरहवा	सडक नाटकमार्फत बेपत्ता पारिने कार्यका बारेमा चेतना जगाएको

यसरी एम्नेस्टी अभियन्ताहरूले मानवअधिकार सम्बन्धी आयोजना गरेका दीप प्रज्वलन, छलफल, अभिमूखिकरण, र्‍याली लगायतका अभियानात्मक कार्यक्रमले जनचेतना बढाउनुका साथै, सम्बन्धित स्थानीय निकायमाथि दबाब सृजना गरेको छ । साथै यी गतिविधिहरूले पीडितहरूको न्यायको लडाईंप्रति ऐक्यबद्धता र प्रतिबवद्धता देखाउन सफल भएको छ ।

१.६. मुक्तिनाथ अधिकारी १७ औं वार्षिक स्मृति तथा सङ्क्रमणकालीन न्यायसम्बन्धी छलफल कार्यक्रम

एम्नेस्टी नेपालका तत्कालीन समूह ७९, लमजुङ्का संयोजक श्री मुक्तिनाथ अधिकारीलाई वि.सं. २०५८ साल माघ तीन गते विद्यालयमा पढाइरहेको ठाउँबाट तत्कालीन माओवादी कार्यकर्ताले लगेर बर्बरतापूर्वक हत्या गरेका थिए । आफ्नो एकजना सक्रिय अभियान्ताको हत्याको दुखःद् सम्झनामा एम्नेस्टी नेपालले हरेक वर्ष माघ तीनका दिन स्मृति कार्यक्रम आयोजना गर्दछ र नेपालका समस्त द्वन्द्वपीडित परिवारको सत्य, न्याय र परिपूरणको अधिकार सुनिश्चित गरिनुपर्दछ भन्दै वकालत गर्दछ।

सधैझैं यस वर्ष पनि एम्नेस्टीले मुक्तिनाथ अधिकारी स्मृति प्रतिष्ठानसंगको संयुक्त आयोजनामा माघ तीन गते मुक्तिनाथ अधिकारीको १७ औं वार्षिक स्मृति कार्यक्रम र "**नेपालको सङ्क्रमणकालीन न्याय प्रकृयाको अन्यौलता**"का बारेमा छलफल कार्यक्रम आयोजना गर्यो । कार्यक्रममा १६२ जनाको सहभागिता रहेको थियो । सहभागीमध्ये राजनीतिज्ञहरू सरिता गिरी र मिनेन्द्र रिजालले आफ्नो दलले यस विषयलाई अझ गम्भीरताका साथ लिई सरकारसँग वार्ता गर्ने बताएका थिए। कार्यक्रमको विस्तृत जानकारी एम्नेस्टी नेपालके वेभपेजमा यहाँ हेर्न सकिनेछ : http://www.amnestynepal.org/campaigns/ai-nepal-activities

उक्त कार्यक्रमलाई निम्न लिखित सञ्चार माध्यमले प्रसार गरेका थिए :

- http://epaper.nagariknetwork.com/nagarik/src/epaper.php?id=3699#page/8
- http://epaper.ekantipur.com/epaper/the-kathmandu-post/2019-01-18/pages/387fb02c2a_2019-01-18_2.pdf
- http://hamro-magazine.appspot.com/webapp/5707c25b-57d4-4822-be33-b5485696b7eb/bea29a55-13d9-492e-85ad-b176930efcd2
- https://goo.gl/orwqq7
- https://www.kantipurdaily.com/feature/2019/01/17/154773311282877615.html

१.७.सङ्क्रमणकालीन न्यायसम्बन्धी माग पत्र तथा विज्ञप्ति

सरकारले सङ्क्रमणकालीन न्यायसम्बन्धी दुई आयोगहरूको म्याद थप गरेको र आयोगहरूमा आयुक्त पदाधिकारीहरूको म्याद सकिने सन्दर्भलाई लिएर एम्नेस्टी नेपालसमेतको पहलमा नागरिक समाज र मानवअधिकारकर्मीहरूले माघ २३ अर्थात फेब्रअरी ६ मा सरकारलाई आफ्नो माग र धारणा प्रस्तुत गरेका थिए। उक्त पत्रमा सर्वोच्च अदालतको आदेश र अन्तर्राष्ट्रिय कानुनको बर्खिलाप नहुनेगरी पीडितका अधिकारलाई केन्द्रमा राखी यथाशीघ्र कानुन संशोधन प्रकृयालाई निष्कर्षमा पुर्याई आयुक्तहरूको पारदर्शी र खुल्ला प्रकृयाबाट नियुक्ती प्रकृया थालनी गर्न आह्वान गरिएको थियो। उक्त मागपत्रलाई फेब्रुअरी २८ का दिन राष्ट्रिय मानवअधिकार आयोगका अध्यक्ष अनुपराज शर्मालाई बुझाइएको थियो।

त्यस्तै एम्नेस्टी इन्टरनेसनल, आइसिजे र ट्रायल इन्टरनेसनलले संयुक्त रूपमा विज्ञप्ति जारी गर्दै सरकारलाई अबको एक वर्षमा समयको सदुपयोग गर्दै कानुनन संशोधन गरी पारदर्शी हिसाबमा आयुक्तहरू नियुक्त गरी आयोगहरूलाई सक्षम र निष्पक्ष बनाउन भूमिका खेल्नका लागि आह्वान गरेका थिए।

myRepública | MC MY CITY

Tuesday, 12 February 2019 03:01 PM

HOME POLITICS ECONOMY SOCIETY SPORTS WORLD OPINION LIFESTYLE THE WEEK MY CITY

Int'l, local rights bodies ask govt to pick independent experts for TJ bodies

February 12, 2019 09:42 AM Republica

84 | Shares facebook twitter google+

For Videos KATHMANDU, Feb 11: Rights bodies and conflict victims have urged the government to begin consultations on transitional justice-related law and appoint competent professionals to fill the leadership void in Transitional Justice bodies without further delay.

The government on Wednesday extended the terms of the TJ bodies—Truth and Reconciliation Commission and Commission of Investigation on Enforced Disappeared Persons— by another year, and asked the incumbent commission members to continue in office until mid-April. The government wants to finalize the TJ-related laws and reshuffle the existing commissions by that date.

Miffed by lack of cooperation from the government on the legal and administrative fronts, TRC head Surya Kiran Gurung and member Lila Udasi tendered their resignations last week. The two have reportedly stopped coming to office since submitting their resignations to TRC seniormost member Shree Krishna Subedi a few days before the expiry of their terms on February 9.

The leadership void has caused confusion at the TRC, which has received more than 63,000 complaints about conflict-era cases. "While picking commissioners the government should appoint those committed to the rights of conflict victims, human rights, international humanitarian law, and who are ethical, honest and mentally and physically sound, instead of sharing the seats among the political parties," the Conflict Victims National Alliance Nepal stated in a press statement issued Monday.

The alliance has opposed the idea of nominating conflict victims to the TJ bodies although it expressed its commitment to participating in legal consultations while finalizing TJ related law. They argued that once conflict victims are nominated to such bodies, the perpetrators also will claim seats on the same bodies and that will ultimately weaken the overall TJ process. An amendment bill for replacing existing law is now under consultation among stakeholders.

Likewise, various international organizations working in the field of human rights, such as the International Commission of Jurists, Amnesty International and TRIAL Internationa, have called on the government to commit itself to a transparent and consultative transitional justice process that is in line with international law and the relevant judgments of the Supreme Court."A further one-year extension will be meaningless if measures are not taken to secure the independence and impartiality of the commissions," said Frederick Rawski, ICJ Asia Pacific Director, in a statement jointly issued by the aforementioned three international organizations.

"This can only be achieved through a transparent selection process driven by a genuine will to combat impunity - not just for conflict victims, but for future generations."

The three organizations reiterated their view that the process to date has failed to deliver justice, truth or reparation for victims of crimes under international law and gross human rights violations, or to establish laws and institutional safeguards to ensure that such crimes are never repeated. The organizations underscored the need for independent, competent and impartial commissions, compliance with international law, and the meaningful participation of conflict victims, civil society and the National Human Rights Commission in the design and implementation of the process.

They have expressed disappointment with the government for its failure to address substantive legal concerns raised repeatedly in the past by victims, civil society and the international human rights community. The government has not given any clear indication if or how these concerns will be addressed, reads the statement.

"The independence of the Commissions, together with a legal framework in accordance with international law, will make or break the success of the commitment to guarantee justice, truth and reparation," said Biraj Patnaik, South Asia Director of Amnesty International. "The process for appointing new commissioners must be transparent and open to public scrutiny. Victims and civil society must have a robust opportunity to propose and vet candidates."

rights_bodies transitional_justice conflict_victims

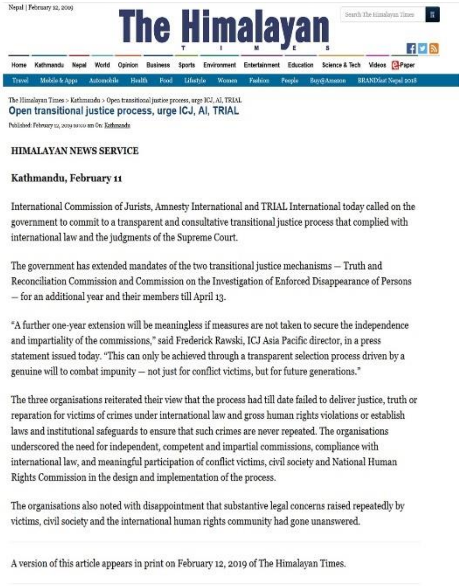

Nepal | February 12, 2019

The Himalayan TIMES

Home Kathmandu Nepal World Opinion Business Sports Environment Entertainment Education Science & Tech Videos e-Paper

Travel Mobile & Apps Automobile Health Food Lifestyle Women Fashion People Buy@Amazon BRANDfest Nepal 2018

The Himalayan Times > Kathmandu > Open transitional justice process, urge ICJ, AI, TRIAL

Open transitional justice process, urge ICJ, AI, TRIAL

Published: February 12, 2019 10:00 am On: Kathmandu

HIMALAYAN NEWS SERVICE

Kathmandu, February 11

International Commission of Jurists, Amnesty International and TRIAL International today called on the government to commit to a transparent and consultative transitional justice process that complied with international law and the judgments of the Supreme Court.

The government has extended mandates of the two transitional justice mechanisms – Truth and Reconciliation Commission and Commission on the Investigation of Enforced Disappearance of Persons – for an additional year and their members till April 13.

"A further one-year extension will be meaningless if measures are not taken to secure the independence and impartiality of the commissions," said Frederick Rawski, ICJ Asia Pacific director, in a press statement issued today. "This can only be achieved through a transparent selection process driven by a genuine will to combat impunity – not just for conflict victims, but for future generations."

The three organisations reiterated their view that the process had till date failed to deliver justice, truth or reparation for victims of crimes under international law and gross human rights violations or establish laws and institutional safeguards to ensure that such crimes are never repeated. The organisations underscored the need for independent, competent and impartial commissions, compliance with international law, and meaningful participation of conflict victims, civil society and National Human Rights Commission in the design and implementation of the process.

The organisations also noted with disappointment that substantive legal concerns raised repeatedly by victims, civil society and the international human rights community had gone unanswered.

A version of this article appears in print on February 12, 2019 of The Himalayan Times.

१.८. सङ्क्रमणकालीन न्यायसम्बन्धी दबाबमूलक कार्यक्रमहरू

सन् २०७१ माघ (२०१५ फेब्रुअरी) र त्यसअघि विभिन्न मुद्दाहरूमा सर्वोच्च अदालतले दिएको आदेश र सङ्क्रमणकालीन न्यायसम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय मापदण्डअनुरुप हुनेगरी ऐन संशोधन गर्न पीडित र नागरिक समाजले सरकारसँग निकै लामो समयअघिदेखि नै माग राख्दै आइरहेको भएपनि सरकारले त्यससम्बन्धी ठोस कदम अहिलेसम्म नचाली पुरानै ऐनको जगमा यथास्थितिमा र पुरानै शैलीबाट अघि बढ्न थालेको सन्दर्भमा पीडित र नागरिक समाजका सदस्यहरूले वैशाख १५ मा परामर्श छलफल गरी कसरी अघि बढ्ने भन्ने विषयमा छलफल भएको थियो। सो भेलाले तत्काल दबाबमूलक कार्यक्रम अघि सार्नुपर्ने निष्कर्षसहित वैशाख १६ र १७ गते माइतिघर मण्डलामा शान्तिपूर्ण धर्ना दिने कार्यक्रम तर्जुमा गरी सोअनुरुप कार्यक्रम अघि बढाएको थियो। एम्नेस्टी नेपालले यसमा ऐक्यबद्धता जनाउनुका साथै लजिस्टिकल सहयोग पनि उपलब्ध गराएको थियो। कार्यक्रमले सरकारलाई थप दबाब सिर्जना गर्न सकेको र द्वन्द्वपीडित समुदायप्रति थप ऐक्यबद्धताको भाव व्यक्त भएको थियो ।

१.९. द्वन्द्वको समयमा हुने यौन हिंसा उन्मूलनका लागि अन्तर्राष्ट्रिय दिवस

द्वन्द्वको समयमा हुने यौन हिंसा उन्मूलनका लागि अन्तर्राष्ट्रिय दिवस १९ जुन (International Day for the Elimination of Sexual Violence in Conflict) का सन्दर्भमा एम्नेस्टी नेपाल आबद्ध काठमाडौं, पोखरा र नेपालगंजमा रहेका एम्नेस्टी अभियन्ताहरूले अन्तर्क्रिया, विचार मन्थन, दीप प्रज्वलन लगायतका कार्यक्रमको आयोजना गरी नेपालको १० वर्षे द्वन्द्व कालमा यौनजन्य हिंसा भोग्न बाध्य भएका पीडितहरूको पहिचान, न्याय र परिपूरणका लागि आहवान गरेका थिए साथै द्वन्द्वको समयमा हुने यौन हिंसाका बारेमा जनचेतना जगाएका थिए । काठमाडौंको समूह ८० ले सो सन्दर्भमा स्थानीय महिला सञ्जाल, वडा अध्यक्ष, पूर्व कानुनमन्त्री र सङ्घीय संसदका सांसद माननीय शेरबहादुर तामाङको प्रमुख आतिथ्यतामा एक अन्तर्क्रिया कार्यक्रम आयोजना गरेको थियो ।

२. आर्थिक, सामाजिक र सांस्कृतिक अधिकारसम्बन्धी अभियानहरू

आफ्नो स्थापना कालदेखि नागरिक र राजनीतिक अधिकारमा केन्द्रित रहेर अभियान चलाउँदै आएको एम्नेस्टीले सन् २००१ मा आएर मानवअधिकारहरू अविभाज्य रहेको मान्यतालाई थप जोड दिदैं आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक अधिकारमा पनि अभियान चलाउन थालेको हो ।एम्नेस्टीले खाद्य, पर्याप्त आवास, शिक्षा, स्वास्थ्य, पानी, भूमि लगायत अन्य आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक अधिकार सुनिश्चितताका लागि वकालत गर्दै आइरहेको छ। यस आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक अधिकारसंगको संलग्नताले एम्नेस्टीलाई जटिल भन्दा जटिल रहेका मानवअधिकारका समस्याहरुलाई अझ समग्र र व्यापक रूपमा सम्बोधन गर्न सहयोग मिलेको छ ।

नेपालका सन्दर्भमा एम्नेस्टीले आप्रवासी श्रमिकहरूको अधिकार, यौन तथा प्रजनन अधिकार, पर्याप्त आवासको अधिकार लगायतका विषयमा अध्ययन अनुसन्धान गरी अभियानहरू गर्दै आइरहेको थियो भने यसै वर्षदेखि भूमि र खाद्य अधिकारमा पनि अध्ययन, छलफल र पैरवीमूलक गतिविधिहरूको थालनी गरेको छ ।

२.१. मौलिक हकसम्बन्धी कानुनमा सुझाव र टिप्पणी

एम्नेस्टी नेपालले एम्नेस्टी इन्टरनेसनलको दक्षिण एसिया क्षेत्रीय कार्यलय, कोलम्बोसँगको सहकार्यमा संविधानले प्रत्याभूत गरेका मौलिक हकहरू कार्यान्वयनका लागि संसदबाट पारित गरिएका विभिन्न कानुनहरूमध्ये खाद्यअधिकार र खाद्य सम्प्रभुतासम्बन्धी ऐन २०७५, भूमि ऐन २०२१ को सातौं र आठौं संशोधन तथा आवासको अधिकारसम्बन्धी ऐन २०७५ का सकारात्मक र नकारात्मक पक्षहरूको विश्लेषण गरी उक्त ऐनहरूमा सुधार गर्नुपर्ने पक्षहरूका बारेमा अधिकार सम्बाहक समूह, विज्ञ, गैरसरकारी संस्थाहरूका प्रतिनिधिहरूसँग कार्यशाला, फोकस्ड ग्रुप छलफल र अन्तर्क्रियामार्फत व्यापक छलफल गरी एक सुझावपत्र तयार पार्न सहयोग गर्यो ।

मौलिक हकहरू कार्यान्वयनका लागि सरकारले लागू गरेको कानुनमा नागरिक समूहको तर्फबाट कानुनमन्त्रीलाई सुझावपत्र पेश गरिँदै

उक्त सुझाव पत्रलाई मिति २०७५ मंसिर २५ का दिन कानुनमन्त्री भानुभक्त ढकाललाई पेश गरिएको थियो । मन्त्री ढकालले सुझावलाई सुक्ष्म अध्ययन गरी सोअनुरूप अघि बढ्ने प्रतिबद्धता जनाउनुभएको थियो ।

२.२. आप्रवासी श्रमिकअधिकारसम्बन्धी अभियान

एम्नेस्टी नेपालले विगत लामो समयदेखि आप्रवासी श्रमिकहरू उपर नेपालभित्रै र विभिन्न गन्तव्य मुलुकमा हुने ज्यादतीविरुद्ध अध्ययन, अनुसन्धान लगायत न्यायका लागि पैरवीमूलक गतिविधिहरू गर्दै आइरहेको छ । यस क्रममा दुईवटा अनुसन्धान प्रतिवेदनहरू "झुठा वाचाहरू" (२०११) र "मानिसलाई मुनाफामा परिणत गर्दै" (२०१७) सार्वजनिक गरी नेपाली आप्रवासी श्रमिकहरूको ज्यादतीयुक्त भर्ना, बेचबिखन र जबर्जस्ती श्रम भइरहेको तथ्य एम्नेस्टीले बाहिर ल्याएको थियो । विशेषगरी आप्रवासनका क्रममा लिएको ऋणले श्रमिक र उनीहरूको परिवारमा घातक प्रभाव परेको र उनीहरू बँधुवा श्रमिकका रूपमा परिणत भइरहेको वास्तविकता सार्वजनिक गरेको थियो । एम्नेस्टी नेपालले यस गम्भीर विषयमा सरकारलाई जवाफदेही र उत्तरदायी बनाउन तथा सम्बन्धित सरोकारवारहरूमा सचेतना फैलाउनका लागि विभिन्न गतिविधिहरू गर्दै आइरहेको छ ।

२.२.१. श्रम मन्त्री तथा वैदेशिक रोजगार विभागका महानिर्देशकलाई पत्र

मिति २०७५ श्रावण ३० मा एम्नेस्टी इन्टरनेसनल अन्तर्राष्ट्रिय सचिवालयको आप्रवासी श्रमिकसम्बन्धी अध्ययन गर्ने टोलीले तयार पारेको नेपाली आप्रवासी श्रमिकहरूसम्बन्धी अनुसन्धानको सार र पत्र श्रममन्त्री गोकर्ण बिष्ट र वैदेशिक रोजगार विभागका तत्कालिन महानिर्देशक दिलीप कुमार चापागाईंसमक्ष एम्नेस्टी इन्टरनेसनल नेपालले पेश गरेको थियो । उक्त पत्रमा कतारको मर्करी मिना कम्पनीमा रोजगारीमा रहँदा तलब नपाएको, समझदारी पत्रमा उल्लेख भएअनुसारको व्यवस्था नभएको र रोजगारीबाट पारिश्रमिक नदिई निकालिदिएको जस्ता अन्य समस्या भोगी नेपाल फर्किएका ३४ आप्रवासी श्रमिकहरूका अवस्थामाथि प्रकाश पारिएको छ । सो पत्रमा यससम्बन्धी श्रम मन्त्रालय र वैदेशिक रोजगार विभागले कुनै ठोस कदम चालेको छ या छैन जस्ता अन्य जिज्ञासा समावेश रहेका थिए ।

२.२.२. "Corporate Accountability and Litigation Strategies on Migrants' Rights" सम्बन्धी कार्यशाला

एम्नेस्टीको अन्तर्राष्ट्रिय सचिवालय, नेपाल कार्यलय र दक्षिण एसिया क्षेत्रीय कार्यालयको संयुक्त आयोजनामा अवसरमा २०७५ माघ २९ मा आप्रवासी श्रमिकहरूलाई श्रम भर्ना गर्ने क्रममा गलत अनैतिक/अनइथिकल प्राक्टिस् गर्ने तथा *बिजिनेश र ह्युमन राइट्ससम्बन्धी गाइडिङ्ग प्रिन्सिपल* अनुसरण नगर्ने बहुराष्ट्रिय कम्पनीलाई युरोपलगायतका अन्य क्षेत्राधिकारभित्र रणनीतिक मुद्दा दायर गरी उनीहरूलाई जवाफदेही बनाउन सकिने वा नसकिने, संभावना आदिका बारेमा कार्यशाला आयोजना गरिएको थियो । उक्त एक दिने कार्यक्रममा आप्रवासी श्रमिक अधिकारको क्षेत्रमा कार्यरत नेपालका गैरसरकारी संस्थाका करिब २० जना प्रतिनिधिहरूको सहभागिता थियो। कार्यक्रम पश्चात सहभागीहरूले बहुराष्ट्रिय र माउ कम्पनीहरूलाई आप्रवासी श्रमिकहरूको शोषणको विषयमा पनि कसरी उत्तरदायी बनाउन सकिन्छ भन्नेबारेमा ज्ञान अभिवृद्धि भएको कुरा व्यक्त गरेका थिए ।

२.२.३. अन्तर्राष्ट्रिय श्रमिक दिवस

एम्नेस्टी नेपालले यस दिवसका अवसरमा आफ्ना अभियन्ताहरूलाई एक्शन सर्कुलर पठाई स्थानीय स्तरमा कार्यक्रमहरू आयोजना गर्न अनुरोध गरेको थियो साथै नयाँ श्रम ऐनलाई समेटेर जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने उदेश्यले infographics भिडियो बनाई सामाजिक संजालमा राखिएको थियो ।

स्थानीय स्तरमा एम्नेस्टी नेपालमा आबद्ध अभियन्ताद्वारा काभ्रे, कपिलवस्तु, काठमाडौं, सर्लाही र सुर्खेत जिल्लामा श्रमिक अधिकार, आप्रवासी श्रमिक अधिकार, श्रम ऐन २०७४ आदिका बारेमा स्थानीय स्तरमा जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने किसिमका कार्यक्रमहरू आयोजना गरेका थिए जसको विस्तृत विवरण निम्न छन् :

समूह/युथ नेटवर्क	गतिविधि
समूह ४३, बनेपा	नयाँ श्रम ऐनका बारेमा छलफल कार्यक्रम
समूह ५१, कपिलवस्तु	एम्नेस्टीको आप्रवासी अधिकार सम्बन्धी पछिल्लो प्रतिवेदन "मानिसलाई मुनाफामा पारिणत गरिदै" को सारांश प्रस्तुत र निर्माण कार्यमा श्रमिकको भूमिका विषयमा छलफल कार्यक्रम
समुह ७८, सर्लाही	दीप प्रज्वलन, सामाजिक सुरक्षा ऐनको प्रभावकारी कार्यन्वयन लगायतका माग गर्दै छलफल कार्यक्रम
समूह २, सुर्खेत	दीप प्रज्वलन
रामपुर युथ नेटवर्क	नारा लेखन प्रतियोगिता

२.२.२. आप्रवासी श्रमिकअधिकारको विषयमा श्रममन्त्री गोकर्ण बिष्ट लगायत अन्य सरकारी नियकायहरूसँग भेट

मिति २०७६ वैशाख २३ का दिन एम्नेस्टीका अन्तर्राष्ट्रिय सचिवालयका अनुसन्धानकर्ता र एम्नेस्टी नेपालका प्रतिनिधिले श्रममन्त्री गोकर्ण बिष्टलाई उहाँको कार्यकक्षमा भेटी मर्करी मिना कम्पनीका पीडित नेपाली आप्रवासी श्रमिकहरूलाई वैदेशिक रोजगार कोषबाट आर्थिक सहायता उपलब्ध गराउन अनुरोध गर्नुका साथै कतार सरकारलाई पीडित श्रमिकहरूलाई न्याय र क्षतिपूर्ति उपलब्ध गराउन कुटनीतिक दबाब सृजना गर्न अनुरोध गर्यो । उक्त भेटमा मन्त्री बिष्टले आप्रवासी श्रमिकहरूको सवालमा "सिस्टेमिकचेन्ज" का लागि प्रयासहरू थालनी गरिएको र खासगरी गन्तव्य मुलुकका सरकारहरूसँग सुधारित द्विपक्षीय श्रम सम्झौता गरी कार्यान्वयनमा अघि बढ्ने तयारी रहेको जानकारी गराउनुभयो। मर्करी मीना लगायत आप्रवासी श्रमिकहरूको आम सवालमा सुधारका लागि एम्नेस्टीद्वारा व्यक्त सुझावका लागि मन्त्रीले धन्यवाद पनि व्यक्त गर्नुभयो। साथै मर्करी मीना कम्पनीको पीडित श्रमिकहरूको सवाललाई लिएर श्रम मन्त्रालयका उपसचिव, वैदेशिक रोजगार विभागका महानिर्देशक, वैदेशिक रोजगार बोर्डका कार्यकारी निर्देशकसँग पनि भेटघाट गरिएको थियो।

२.२.४. वैदेशिक रोजगार प्रक्रिया र आप्रवासी श्रमिकका हकअधिकारसम्बन्धी अध्ययनको क्रममा जनकपुर र राजबिराज भ्रमण

एम्नेस्टी इन्टरनेसनल अन्तर्राष्ट्रिय सचिवालयको आप्रवासी श्रमिक र शरणार्थी एकाइका आप्रवासी श्रमिकसम्बन्धी अनुसन्धानकर्ता र एम्नेस्टी नेपालका कर्मचारीले वैदेशिक रोजगार प्रक्रिया र आप्रवासी श्रमिकका हकअधिकारसम्बन्धी अध्ययनका लागि २०७६ वैशाख २६ देखि ३१ सम्म जनकपुर र राजबिराजको भ्रमण गरेका थिए। सो क्रममा ४५ जना आप्रवासी श्रमिकहरूसँग अन्तर्वार्ता लिइएको थियो । अन्तर्वार्ता गरिएकाहरूमध्ये धेरैजसो विदेशमा काम गरेर फर्केका श्रमिकहरू थिए । यस भ्रमणले एमनेस्टीलाई आप्रवासी श्रमिकहरूका वर्तमान समस्याका बारेमा *अपडेट* गराएको थियो ।

एम्नेस्टी टोली फर्किएका आप्रवासी श्रमिकहरूसँग कुरा गर्दै

२.२.५. आप्रवासी श्रमिकहरूको पुनर्एकीकरणसम्बन्धी अन्तर्क्रियात्मक मञ्च आयोजना

मिति २०७६ असार २६ र २७ गते पोखरामा एम्नेस्टी नेपालले प्रवासी नेपाली समन्वय समिति (पिएनसिसि) सँगको संयुक्त सहकार्यमा पुनएर्कीकरणसम्बन्धी अन्तर्क्रियात्मक मञ्च आयोजना गरेको थियो । उक्त कार्यक्रममा सङ्घीय प्रतिनिधि सभाको “उद्योग, वाणिज्य, श्रम तथा उपभोक्ता हित समिति”का सदस्य प्रकाश रसाइली “स्नेही” र विष्णुकुमारी बिक प्रमुख अतिथिका रूपमा उपस्थित हुनुहुन्थ्यो । कार्यक्रममा करिब २० जना आप्रवासी श्रमिकहरू, विभिन्न स्थानीय सरकारका प्रतिनिधिहरू, पोखरा महानगरपालिका कार्यालयका प्रतिनिधिहरू, वडाका अध्यक्षहरू, पत्रकार, पिएनसिसि र एम्नेस्टीका पदाधिकारी तथा कर्मचारीको सहभागिता रहेको थियो । कार्यक्रको समापनमा पुनर्एकीकरणसम्बन्धी “पोखरा घोषणपत्र” पनि जारी गरिएको थियो ।सो घोषणापत्रमा पुनर्एकीकरण कार्यक्रम संचालन गर्दा प्रवासी श्रमिकहरूको ईच्छा र निर्णयको सम्मान गर्दै उनीहरूको शारीरिक, मानसिक, आर्थिक, सामाजिक र मनोसामाजिक आवश्यकताहरूको सम्बोधन गर्नु पर्ने जस्ता सुझावहरू रहेका छन् । कार्यक्रमबारे थप जानकारीका एम्नेस्टी पेजमा यहाँ हेर्नुहोला http://amnestynepal.org/campaigns/ai-nepal-activities/an-interactive-forum-on-the-reintegration-of-the-returnee-migrant-workers-held-in-pokhara.html ।

उक्त सन्दर्भमा पिएनसिसिका महासचिव र एम्नेस्टी नेपालका अभियान संयोजकले नेपाली आप्रवासी श्रमिकहरूको मानवअधिकार अवस्था र स्वदेश फिर्तापछिको उनीहरूको पुनर्एकीकरणको अवस्थाका बारेमा पोखराको रेडियो सफलतासँग अन्तर्वार्ता दिनुभएको थियो । उक्त अन्तर्वार्ता यहाँ (https://www.facebook.com/radiosafalta/videos) सुन्न सक्नुहुन्छ ।

२.३. खाद्य अधिकार तथा खाद्य संप्रभुतासम्बन्धी ऐन २०७५ माथि एम्नेस्टीको विश्लेषण सार्वजनिक

एम्नेस्टी इन्टरनेसनलले खाद्य अधिकार तथा खाद्य संप्रभुतासम्बन्धी ऐनलाई विश्लेषण गरी यसका सकारात्मक र सबल पक्षहरूको प्रशंसा गर्दै तथा यस ऐनमा रहेको कमजोरीहरूलाई औंल्याउँदै नेपाल सरकारलाई यो कानुनलाई अझ थप सुदृढ पार्न तथा यस कानुनमा रहेका प्रावधानका बारेमा जनचेतना फैलाउन, आवश्यक नियमावलीहरू शीघ्र तर्जुमा गरी कानुन कार्यान्वयन गर्न सुझाव राख्दै एक टिप्पणी तथा सुझाव पत्र तयार पारेको थियो। सो सुझाव पत्रलाई २०७५ चैत्र २१ मा एक कार्यक्रम आयोजना गरी सार्वजनिक गरेको थियो।

Plenty of work remains to end hunger by 2025: Amnesty report

'If the government of Nepal wants to ensure that no one goes hungry in the country, it must strengthen the law.'

TSERING D GURUNG
KATHMANDU, APRIL 4

Nepal needs to amend its law on food rights if it is to fulfil its commitment to end hunger by 2025, according to a new report by Amnesty International.

The report, which was made public on Thursday, presents a detailed analysis of the Right to Food and Food Sovereignty Act, enacted last September in order to implement the rights relating to food guaranteed under the Constitution. According to Article 36 of the Constitution, every citizen has the right to be safe from the state of being in danger of life from the scarcity of food, and every citizen has the right to food sovereignty in accordance with law.

While the report describes the Act's enactment as an "important step forward towards making the right to food a reality", it notes there are several issues in the Act which needs to be addressed by the government for the right to adequate food to be fully realised by everyone in the country. "If the government of Nepal wants to ensure that no one goes hungry in the country, it must strengthen the law," Biraj Patnaik, South Asia Director at Amnesty International, said in a statement. "The mechanisms, such as the rules and regulations, need to be crafted in a way that makes the right to food a reality for all."

The report presents recommendations under 16 different topics, covering a range of issues such as increasing scope of legal protection to ensure that the right to food is extended to non-citizens; amending the Act to require an inquiry into any deaths resulting from starvation; and guaranteeing accountability against breach of duty to prevent starvation.

Many of the recommendations touch upon protecting the right to food sovereignty of people, particularly those from indigenous and marginalised communities.

"Steps should be taken to prohibit public authorities from interfering with people's efforts to feed themselves," one of the recommendations states. "This means halting the eviction of people from their lands and allowing people to fish and collect their own resources from forests. The law, in its current form, provides no protection to the people who do."

Additionally, the report recommends including a provision in the Act to guarantee the rights of indigenous peoples to "free, prior and informed consent regarding national parks and other protected areas proposed on their lands, and to restitution or compensation in cases where displacement has previously occurred as a result of such initiatives."

Other recommendations include defining the right to food as well as other key terms in line with internationally recognised definitions, establishing specialised food councils at all three levels of government, and creating separate administrative or quasi-judicial mechanisms to manage the grievances of the people.

"Denial of economic, social and cultural rights, including freedom from hunger, were recognised as root causes of the decade-long conflict," said Raju Chapagai, researcher with the organisation who helped prepare the report. "Effectively addressing the situation of hunger, malnutrition and food insecurity--including through this law--would therefore contribute in securing sustainable peace and development in the country. If unaddressed, there is always a likelihood for them to contribute in causing any type of social unrest in future."

Nepal currently ranks 72nd out of 119 countries in the Global Hunger Index (GHI) which scores countries based on an assessment of the progress and setbacks they have incurred in combating hunger. Over 50 percent of the country's households is food insecure, according to 2016 National Demographic and Health Survey. Nearly two million people are considered undernourished. Stunting among children under five is 36 percent and about 53 percent of children under five are anaemic. "Without addressing these weaknesses of the Right to Food and Food Sovereignty Act, and consulting the appropriate stakeholders, Nepal will not be able to bring the estimated two million people out of malnutrition in the country," said Patnaik.

Right to Food was first recognised as an international human right in the Universal Declaration of Human Rights in 1948. In 1966, the International Covenant on Socio, Political and Economic Rights endorsed Right to Adequate Food. Since then, several other international conventions have endorsed this as a fundamental right.

As a party to several international human rights treaties including the International Covenant on Economic, Social, Cultural Rights, Nepal is obligated to take appropriate steps to ensure the realisation of the right to food by all. "The government has used the enactment of the Act to pat itself on the back and have presented it at several international platforms as proof of its commitment to ensuring the right to food for all," said Basanta Adhikari, executive director of Justice and Rights Institute (JuRI)-Nepal during the event. "But the reality on the ground is that it has not brought any difference in the lives of ordinary Nepalis as was evidenced in the aftermath of the windstorm in Bara and Parsa earlier this week."

Right to food sovereignty still a far cry

Ram Kumar Kamat
Kathmandu, May 1

More than three-and-a-half years after right to food and food sovereignty was guaranteed in the constitution, rules and directives that could facilitate the enforcement of these constitutional rights detailed in Right to Food and Food Sovereignty Act have not been formulated. This means citizens won't be able to enjoy their right to food and food sovereignty as per the spirit of the constitution.

Executive Director of Justice and Rights Institute-Nepal Basanta Adhikari said people waited for three years to see the enactment of Right to Food and Food Sovereignty Act, now they have to wait more to see the formulation of rules and directives that can facilitate implementation of the act. Adhikari said the act provisioned for identifying families that were at risk of starvation, but that could not be done in the absence of rules and directives.

The act uses the phrase 'as prescribed' in many of the sections and sub-sections of the act and unless rules and directives are formulated, those provisions cannot be enforced, he added.

Spokesperson for the Ministry of Agriculture and Livestock Development Tej Bahadur Subedi said his ministry had just started drafting rules but he failed to give a clear timeline for the completion of the process. "There are multiple government agencies that need to play their role to implement this act and we are yet to consult all the stakeholders," he added. Subedi said his ministry could decide whether it needed to formulate directives only after framing relevant rules.

Agriculture campaign for food activist Krishna Paudel said right to food sovereignty meant the government should put in place mechanisms and infrastructure to protect local seeds, provide subsidy to farmers, increase agro products and make available enough organic fertilisers in the market, but the government had not done anything in that regard yet.

Director of Amnesty International-Nepal Nirajan Thapaliya said if the act had to be brought on par with international human rights laws that Nepal was party to, it should be amended to broaden the scope of right to food and food security, including the meaning of some words used in the act.

Adhikari and Thapaliya said many genuine peasants would not qualify for agriculture subsidy or other such benefits, as the act defined peasants as only people who continuously worked as peasants for six months. "Few farmers continuously work for six months in their farm land," Adhikari said. He added that majority of peasants worked for less than six months as their landholdings were small.

He said the act envisaged National Food Security Council, but if such a mechanism was formed under rules, its autonomy could be compromised.

Section 4 of the act provides for prevention and control of starvation.

Thapaliya said the act stipulated that the government took measures to control starvation. "It is the government's duty to prevent starvation. The government cannot shirk its responsibility by taking measures to control starvation," he argued.

Thapaliya said the act failed to ensure that if anybody died due to starvation, the government authority concerned should be punished for not preventing death from hunger. He said the act did not incorporate provisions whereby starvation death could be investigated.

यससम्बन्धी केही मिडिया कभरेजहरू यस प्रकार रहेका छन् :

1. The Kathmandu Post: https://epaper.ekantipur.com/files/epaper/kathmandupost/pdf/2019-04-05_73573afc10338521a7c9/large/page-3.jpg
2. Radio Kantipur: https://radiokantipur.com/news/2019-04-04/20190404081700.html
3. Sagarmatha TV : https://sagarmatha.tv/2019/04/04/17882/
4. The Himalayan Times : http://epaper.thehimalayantimes.com/infinity/article_popover_share.aspx?guid=150e61c5-0148-40d4-953c-6aa863147edb
5. The Rising Nepal: http://therisingnepal.org.np/epaper/showimage?img=uploads/epaper/2019-04-04/c975ad932b76a507c11d6619340dd6dd.jpg
6. News 24: https://www.news24nepal.tv/2019/04/04/501180
7. Arthik Abhiyan: http://www.abhiyan.com.np/?p=331605
8. Hamrakura: https://hamrakura.com/news-details/59506/2019-04-05
9. Dainiki: https://www.dainiki.com/46382/
10. Sanghu News: http://www.sanghunews.com/news-details/12939/2019-04-04
11. Aajako Khabar: http://aajakokhabar.com/2019/04/03/11195/
12. Image Khabar: http://www.imagekhabar.com/news/13955/-
13. Mega Online TV
14. Gokarna News.com: http://gokarnanews.com/2019/04/05/64621/
15. South Asia Time.com: https://www.southasiatime.com/2019/04/04/hunger-was-one-of-the-root-causes-of-nepals-decade-long-internal-conflict-right-to-food-law-must-be-enforced-to-end-hunger-amnesty/
16. New Business Age.com: http://www.newbusinessage.com/Articles/view/10374
17. Vartamitra.com: http://www.vartamitra.com/2019/04/04/nepal-must-strengthen-its-new-law-on-the-right-to-food-says-amnesty-international/31596/
18. Relief Web.com: https://reliefweb.int/report/nepal/right-food-nepal-analysis-right-food-and-food-sovereignty-act

उक्त विश्लेषणसहितको एम्नेस्टीको सुझाव पत्रलाई २०७५ चैत्र २७ का दिन जुरी नेपाल र आत्मनिर्भर केन्द्रका प्रतिनिधिहरूसमेतको संलग्नतामा एम्नेस्टी नेपालले माननीय कृषि मन्त्री चक्रपाणी खनाललाई पेश गरेको थियो। मन्त्री खनालले कानुनमाथिको विश्लेषण र सुझावका लागि एम्नेस्टीलाई धन्यवाद दिनुभएको थियो ।

त्यस्तै खाद्यअधिकार तथा खाद्य सम्प्रभुतासम्बन्धी ऐन २०७५ को विश्लेषण लगायत एम्नेस्टी नेपालको हाल चालु मानवअधिकारसम्बन्धी अभियानका बारेमा २०७६ वैशाख १६ का दिन निर्देशक निराजन थपलियाले रेडियो सगरमाथामा अन्तर्वार्ता दिनुभएको थियो ।

२.४. आवासको अधिकारसम्बन्धी ऐन २०७५ माथि एम्नेस्टी इन्टरनेसनलको विश्लेषण सार्वजनिक

मिति २०७६ जेठ ३० मा एम्नेस्टी नेपालको सक्रियतामा जुरी नेपाल र सामुदायिक आत्मा निर्भर केन्द्रसँगको सहकार्यमा आयोजित एक कार्यक्रमका बीच **"नेपालः आवासको अधिकारसम्बनधी ऐन २०७५ माथि एम्नेस्टी इन्टरनेसनलको विश्लेषण"** प्रकाशन सार्वजनिक गरियो। उक्त कार्यक्रममा पूर्व प्रधानन्यायाधीशहरू माननीय कल्याण श्रेष्ठ, सुशिला कार्की, राष्ट्रिय मानवअधिकार आयोगका सदस्य माननीय गोविन्द शर्माको उपस्थिति थियो। थप जानकारीका लागि एम्नेस्टी नेपालको वेबपेजमा हेर्नुहोला ।

उक्त विश्लेषण सार्वजनिकरण गरिएको विषयलाई विभिन्न २२ वटा संचार माध्यमहरूले प्रचार गरेका थिए :

1. The Kathmandu Post
   http://kathmandupost.ekantipur.com/news/2019-06-14/right-to-housing-law-must-extend-protection-to-tenants-squatters-amnesty-report.html
2. The Himalayan Times
3. https://thehimalayantimes.com/kathmandu/amnesty-international-tells-govt-to-ensure-safe-housing-for-all-people/
4. Setopati.com
   https://setopati.net/political/148016
5. MyRepublica.com
   https://myrepublica.nagariknetwork.com/news/amnesty-international-calls-for-amending-housing-law-in-nepal/
6. The Rising Nepal
   http://therisingnepal.org.np/news/32060
7. Gorkhapatra Online
   http://gorkhapatraonline.com/news/71615
8. Nepali Patra
   http://www.nepalipatra.com/news/amnesty-international/23752
9. Image Khabar.com
   http://www.imagekhabar.com/news/17191/-
10. Abc Nepal.com
    https://www.abcnepal.tv/posts/92759
11. Dainiki.com
    https://www.dainiki.com/56642/
12. Relief Web.com
    https://reliefweb.int/report/nepal/adequate-housing-all-nepal-analysis-right-housing-act-2018
13. Nepal Samaya.com
    https://nepalsamaya.com/news/13913
14. News Karobar.com
    https://newskarobar.com/social/114237.html

15. Hamra Kura.com
https://hamrakura.com/news-details/62720/2019-06-12
16. Image Khabar.com
http://imagekhabar.com/news/17207/society
17. Nepal24 Hours.com
https://www.nepal24hours.com/ensuring-housing-would-get-deliver-justice-to-citizen-former-chief-justice-shrestha/?fbclid=IwAR0jiKoeY4Y5q0EhxMRcxoqEk44tF3LeamvTIBqARbN-IhfxqYn-6dILEq0
18. Ehimalaya times.com
http://ehimalayatimes.com/samaj/33375?fbclid=IwAR0VQPAUCqhmvjQaYm3Z4ptMb9SJatsxH15PtmMxGos7BDOabSe_zb0uodQ
21. https://bbconlinenews.com/archives/5070
22. https://prarambhakhabar.com/27405/

३. महिला हिंसाविरुद्धको अभियान

३.१. पृष्ठभूमि

पित्तृसत्तात्मक सामाजिक संरचना र यसले तयार गरेको महिलाको भूमिका र त्यसको आधारमा बनेको महिलालाई हेर्ने दृष्टिकोणका कारण महिलाहरू संसारभर हिंसा र जोखिमा पर्दै आएका छन् । महिलाको शरीर र यौनिकतामाथि पुरुषको नियन्त्रण हुँदै आएको छ र श्रोत साधनमाथिको अधिकार सुनिश्चत हुन सकेको छैन जसले गर्दा अधिकांश महिलाहरू कुनै न कुनै किसिमको शारीरिक, सामाजिक, सांस्कृतिक, मानसिक, आर्थिक, यौनिक हिंसाको शिकार भएका छन् । विशेष गरेर कम विकसित र विकासोन्मुख राष्ट्रहरूमा महिला हिंसाका घटनाहरू अधिकतम मात्रामा हुने गरेका छन् । हाम्रो देश नेपालमा पनि लैङ्गिक विभेदका कारण महिलामाथि उच्च मात्रामा हिंसा हुने गरेको छ । गत वर्ष देशमा महिलामाथि विभेद, हिंसा बलात्कार र हत्याका घटना घट्नु भन्दा बढेको देखिएको थियो ।

एम्नेस्टीको विश्वव्यापी वार्षिक प्रतिवेदन २०१७/२०१८ ले पनि नेपालमा लैंगिक विभेद जारी रहेको र संविधान संशोधनले महिलालाई पूर्ण रूपमा नागरिकताको समान अधिकार सुनिश्चित नगरेको औंल्याएको छ । साथै उक्त प्रतिवेदनले नयाँ फौजदारी कानूनमा बलात्कारसँग सम्बन्धित सजाय र हदम्यादको व्यवस्था अन्तर्राष्ट्रिय मापदण्डभन्दा धेरै पछाडि रहेको, लैङ्गिक विभेदले महिला तथा बालिकाहरूको आफ्नो यौनिकतामाथि नियन्त्रण राख्ने तथा प्रजनन्सम्बन्धी सुसूचित निर्णय लिने अधिकारलाई कमजोर बनाएको, कम उमेरमा र जबर्जस्ती विवाह गर्ने तथा गर्भावस्था र मातृस्वास्थ्य हेरचाहमा पर्याप्त सेवा उपभोग गर्ने कुराहरूमा चुनौती उत्पन्न हुने क्रम जारी रहेको जनाएको थियो ।

३.२. बलात्कार विरुद्धका अभियानहरूमा एम्नेस्टी नेपालको ऐक्यबद्धता

कञ्चनपुर जिल्लाको भिमदत्त नगरपालिकामा १३ वर्षीया बालिका निर्मला पन्तको बलात्कारपछि हत्या भएको घटनाको निष्पक्ष तरिकाले अनुसन्धान गरी अपराधीलाई कारबाही र पीडितलाई उचित न्याय व्यवस्थाको माग गर्दै कैलाली र कन्चनपुर जिल्लामा अधिकारकर्मीहरूको नेतृत्वमा धर्ना लगायत विभिन्न दबाबमूलक कार्यक्रमहरू आयोजना भएका थिए । उक्त कार्यक्रमहरूमा एमनेस्टी नेपालका अभियन्ताहरूलाई सहभागी भई ऐक्यबद्धता र सद्भाव देखाउन अनुरोध गर्दै एम्नेस्टी नेपालले ०७५ श्रावण २३ मा कैलाली, कन्चनपुर लगायत अन्य जिल्लामा रहेका समूह तथा युथ नेटवर्कहरूलाई पत्राचार गरिएको थियो । साथै सो घटनाविरुद्ध काठमाडौंमा आयोजना भएका अभियानहरूमा एम्नेस्टी नेपाल सहभागी भई ऐक्यबद्धता जनाएको थियो ।

३.२.१. महिला हिंसा अन्त्य गर्न आहवान गर्दै सङ्कलित पत्रहरू गृह मन्त्रालयमा बुझाइयो

मिति २०७५ चैत्र ८ मा नेपालमा महिला हिंसा अन्त्यको माग गर्दै ठोस कदमहरू चाल्न तथा बलात्कारसम्बन्धी घटनामा उजुरी गर्ने हदम्याद हटाउन माग गर्दै सङ्कलित २३,२४७ पत्रहरू गृह मन्त्रालयमा बुझाइएको छ ।

तेरी पत्रहरू एम्नेस्टी इन्टरनेसनल नेपालका सदस्य तथा समर्थकहरूले एम्नेस्टी इन्टरनेसनलको सन् २०१८ को २९ नोभेम्बर देखि २० डिसेम्बरसम्म चलेको विश्वव्यापी पत्र लेखन कार्यक्रम राइट फर राइट्स (Write for Rights) अभियानका क्रममा सङ्कलन गरेका थिए। यस सम्बन्धमा थप जानकारीका लागी एम्नेस्टी नेपालको वेभपेजमा यहाँ हेर्न सकिन्छ : http://www.amnestynepal.org/campaigns/ai-nepal-activities/एम्नेस्टी-इन्टरनेसनल-नेपालले-गृह-मन्त्रालयलाई-२३,२४७-पत्रहरू-बुझायो.html

उक्त विषयलाई निम्न सञ्चार माध्यमहरूले समाचार बनाई प्रचार गरेका थिए :

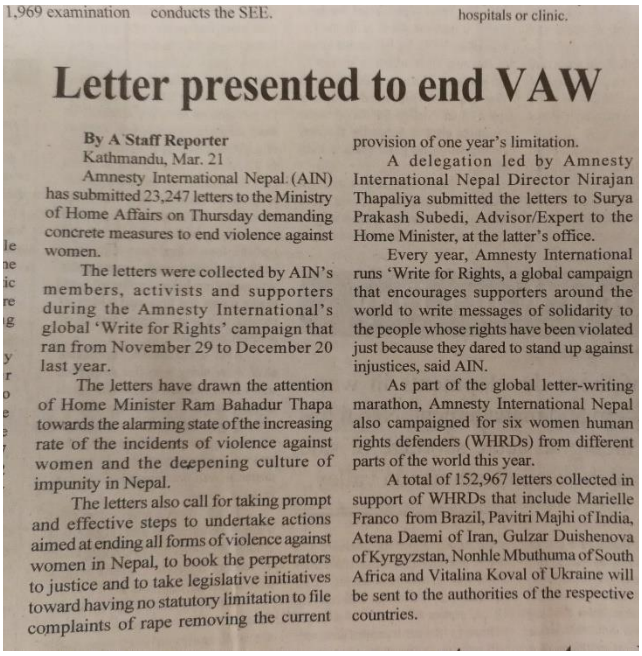

1,969 examination conducts the SEE. hospitals or clinic.

Letter presented to end VAW

By A Staff Reporter
Kathmandu, Mar. 21

Amnesty International Nepal (AIN) has submitted 23,247 letters to the Ministry of Home Affairs on Thursday demanding concrete measures to end violence against women.

The letters were collected by AIN's members, activists and supporters during the Amnesty International's global 'Write for Rights' campaign that ran from November 29 to December 20 last year.

The letters have drawn the attention of Home Minister Ram Bahadur Thapa towards the alarming state of the increasing rate of the incidents of violence against women and the deepening culture of impunity in Nepal.

The letters also call for taking prompt and effective steps to undertake actions aimed at ending all forms of violence against women in Nepal, to book the perpetrators to justice and to take legislative initiatives toward having no statutory limitation to file complaints of rape removing the current provision of one year's limitation.

A delegation led by Amnesty International Nepal Director Nirajan Thapaliya submitted the letters to Surya Prakash Subedi, Advisor/Expert to the Home Minister, at the latter's office.

Every year, Amnesty International runs 'Write for Rights, a global campaign that encourages supporters around the world to write messages of solidarity to the people whose rights have been violated just because they dared to stand up against injustices, said AIN.

As part of the global letter-writing marathon, Amnesty International Nepal also campaigned for six women human rights defenders (WHRDs) from different parts of the world this year.

A total of 152,967 letters collected in support of WHRDs that include Marielle Franco from Brazil, Pavitri Majhi of India, Atena Daemi of Iran, Gulzar Duishenova of Kyrgyzstan, Nonhle Mbuthuma of South Africa and Vitalina Koval of Ukraine will be sent to the authorities of the respective countries.

that South-South Cooper-

AI presses govt to get tough against VAW

REPUBLICA
KATHMANDU, March 21

Expressing serious concerns over growing cases of violence against women, the Amnesty International on Thursday handed over 23,247 letters to the Ministry of Home Affairs demanding concrete measures to end violence against women.

Despite government's claims of improved safety and security for women, crime against women and children continue to plague the country, primarily due to poor laws and their ineffective implementation. According to police, a total of 12,225 women had endured violence in 2017/18, up from 11,629 cases reported a year earlier.

Interestingly, Home Minister Ram Bahadur Thapa had cited stiff action in crime against women and children as one of the major achievements of his government in the annual progress report released by the ministry. Among other things, Thapa had claimed that the ministry had held successful investigation of 95 percent of complaints related to cases of violence against women.

The letters were collected from AI members, activists and supporters during the rights group's global 'Write for Rights' campaign that lasted between November 29 and December 20 last year to draw the attention of the home minister toward the alarming state of the increasing rate of the incidents of violence against women and the deepening culture of impunity in Nepal even amidst the current dispensation of a changed political context with a stable government.

In a statement, AI said that the letters have asked the home minister to take prompt and effective steps to undertake actions aimed at ending all forms of violence against women in Nepal, bring the perpetrators to justice and take legislative initiatives toward having no statutory limitation to file complaints of rape removing the current provision of one year's limitation.

1. The Rising Nepal
2. The Himalayan times
3. My Republica
4. Image Khabar: http://imagekhabar.com/news/13346/-?
5. Hamrakura.com: https://hamrakura.com/news-details/58767/2019-03-21
6. Pahilo Post: http://www.pahilopost.com/content/20190321162630.html
7. ReportersNepal : https://www.reportersnepal.com/2019/03/309522.html
8. Nepal live.com: https://nepallive.com/story/45287
9. NepalSamaya: https://nepalsamaya.com/news/10930
10. News 24
11. Post Khabar.com
12. Nari Khabar
13. Siksha Sansar.com
14. Nepali Hami.com
15. Rajdhani Daily
16. Online Dabali
17. Space Khabar
18. Pratipaxa

३.२.२. बलात्कार अपराधमा दण्डहीनताको चुनौती शीर्षकको विज्ञ परामर्श छलफल

मिति २०७६ वैशाख २६ का दिन एम्नेस्टी नेपाल र जुरी नेपालको संयुक्त पहलमा **"बलात्कार अपराधमा दण्डहीनताको चुनौतिहरू"** विषयक विज्ञ परामर्श कार्यक्रम आयोजना भएको थियो। उक्त कार्यक्रममा एम्नेस्टी दक्षिण एसिया कार्यलयका नेपाल अनुसन्धानकर्ता राजु चापागाईं र अधिवक्ता ज्योति पौडेलले बलात्कारसम्बन्धी कानुनका बारेमा प्रस्तुती गर्नु भएको थियो।

४. इन्टरनेसनल सोलिडारिटि क्याम्पेन (International Solidarity Campaign)

४.१. पृष्ठभूमि

संसारको कुनै पनि एक कुनामा भइरहेका मानवअधिकार हनन् र ज्यादतीका घटना क्रमलाई अर्को कुनामा रहेका एम्नेस्टी अभियन्ताहरूले उत्तिकै चासो र प्राथमिकताका साथ हेर्ने गरेको छन् । त्यसको विरोधमा आफ्नो देशमा हस्ताक्षर संकलन, प्रदर्शन, र्‍याली, पत्राचार, सम्बन्धित देशको राजदूतावासमा ज्ञापनपत्र दिने लगायत विभिन्न अभियानात्मक गतिविधिहरू गर्ने गरेको छन् । एकातिर यस्ता गतिविधिहरूले मानवअधिकारप्रति ऐबद्दता देखाउछ, सम्बन्धित राष्ट्रलाई दबाब दिन्छ भने अर्कोतर्फ त्यस्ता घटना भविष्यमा आफ्नै देशमा पनि हुन सक्छ भनी सर्वसाधारणहरूलाई सजग गराउदछ ।

यस वर्ष एम्नेस्टी नेपालले भारत, सिरिया, टर्की, म्यानमार, तिब्बत, सुडान, संयुक्त राज्य अमेरिका, नर्वे, अस्ट्रेलिया र जापानमा भएका मानवअधिकार हननका घटनाको विरोधस्वरूप विभिन्न अभियानात्मक गतिविधिहरू सम्पन्न गरेको थियो ।

एम्नेस्टी नेपालले यस वर्ष म्यानमार, अर्जेन्टिना, ब्रुनाई, इरान, हङकङ, म्यानमार चीन लगायत देशमा भएका मानवअधिकार हननका घटनाको विरोधस्वरूप विभिन्न अभियानात्मक गतिविधिहरू सम्पन्न गरेको थियो ।

४.२. म्यानमार सरकारलाई पत्राचार

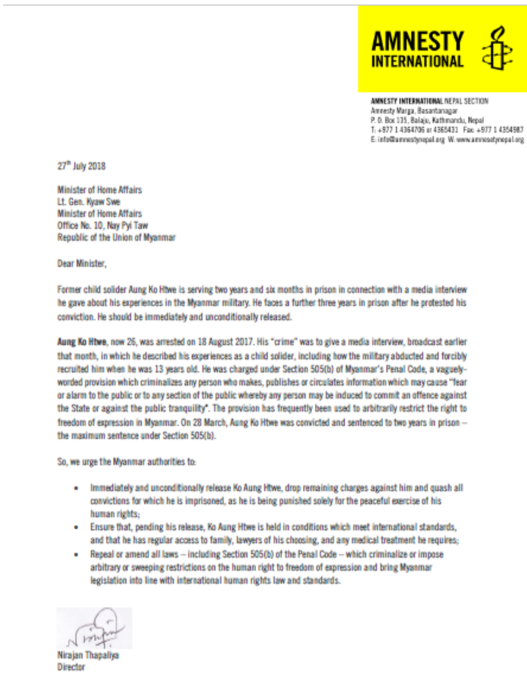
AMNESTY INTERNATIONAL

AMNESTY INTERNATIONAL NEPAL SECTION
Amnesty Marga, Basantanagar
P. O. Box 135, Balaju, Kathmandu, Nepal
T: +977 1 4364706 or 4365431 Fax: +977 1 4354987
E: info@amnestynepal.org W: www.amnestynepal.org

27th July 2018

Minister of Home Affairs
Lt. Gen. Kyaw Swe
Minister of Home Affairs
Office No. 10, Nay Pyi Taw
Republic of the Union of Myanmar

Dear Minister,

Former child solider Aung Ko Htwe is serving two years and six months in prison in connection with a media interview he gave about his experiences in the Myanmar military. He faces a further three years in prison after he protested his conviction. He should be immediately and unconditionally released.

Aung Ko Htwe, now 26, was arrested on 18 August 2017. His "crime" was to give a media interview, broadcast earlier that month, in which he described his experiences as a child solider, including how the military abducted and forcibly recruited him when he was 13 years old. He was charged under Section 505(b) of Myanmar's Penal Code, a vaguely-worded provision which criminalizes any person who makes, publishes or circulates information which may cause "fear or alarm to the public or to any section of the public whereby any person may be induced to commit an offence against the State or against the public tranquility". The provision has frequently been used to arbitrarily restrict the right to freedom of expression in Myanmar. On 28 March, Aung Ko Htwe was convicted and sentenced to two years in prison – the maximum sentence under Section 505(b).

So, we urge the Myanmar authorities to:

- Immediately and unconditionally release Ko Aung Htwe, drop remaining charges against him and quash all convictions for which he is imprisoned, as he is being punished solely for the peaceful exercise of his human rights;
- Ensure that, pending his release, Ko Aung Htwe is held in conditions which meet international standards, and that he has regular access to family, lawyers of his choosing, and any medical treatment he requires;
- Repeal or amend all laws – including Section 505(b) of the Penal Code – which criminalize or impose arbitrary or sweeping restrictions on the human right to freedom of expression and bring Myanmar legislation into line with international human rights law and standards.

Nirajan Thapaliya
Director

मिति २०७५ श्रावण ११ गते एम्नेस्टी नेपालले म्यानमारका गृह मन्त्रीलाई इमेल मार्फत पत्र पठाई म्यान्मार सरकारद्वारा हिरासतमा राखिएका २६ वर्षीय आङको टिवीलाई अविलम्ब र बिना शर्त रिहाइ गर्न अनुरोध गरेको थियो । आङको टिवी पूर्व बालसैनिक हुन् र १३ वर्षको कलिलो उमेरमा उनलाई म्यानमारको सेनाले अपहरण गरी बलपूर्वक सैन्य भर्ती गराएको थियो । आङले बालसैन्यमा हुदाँको तीतो अनुभवलाई लिएर संचार माध्यमलाई अन्तर्वार्ता दिएका थिए र त्यसपश्चात म्यानमार सरकारले उनलाई गिरफ्तार गरी साँढे दुई वर्षको जेलसजाय सुनाएको थियो । साथै सो पत्रमा अभिव्यक्ति स्वतन्त्रतालाई कुण्ठित गर्ने किसिमका कानुनी प्रावधान हटाई वा परिमार्जन गरी अन्तर्राष्ट्रिय मापदण्ड नुरूप बनाउन म्यानमार सरकारलाई एम्नेस्टी नेपालले अनुरोध गरेको थियो । स्मरण रहोस् आङ्कोलाई गत सेप्टेम्बर ६ (भाद्र २०) मा म्यानमारले रिहा गरेको छ ।

४.३. गर्भपतनलाई कानुनी मान्यता दिनका लागि अर्जेन्टिनाका विधायकहरूलाई भिडियो सन्देश मार्फत अनुरोध

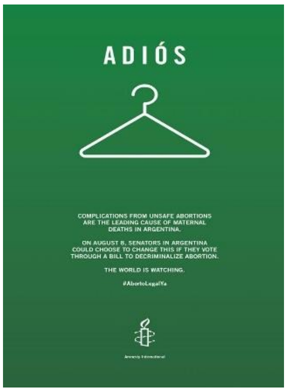

ल्याटिन अमेरिकी राष्ट्र अर्जेन्टिनामा गर्भपतन गैरकानुनी भएतापनि वर्षको करिव ३,५४,००० महिलाहरू गोप्य तवरले गर्भपतन गर्दछन् । यस्तो व्यवस्थाले महिलाहरूको प्रजनन अधिकारमा गहिरो ठेस पुगेको भन्दै एम्नेस्टी इन्टरनेसनल लगायत राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्था र महिला अधिकारकर्मीहरूले विभिन्न दबाबमूलक अभियान गर्दै आएका छन् । गत जुलाई महिनामा अर्जेन्टिनाको संसदको तल्लो सदनबाट १४ हप्ता सम्म गर्भपतन गर्न पाउने विधयेक पारित भएको थियो र सो विधयेक माथिल्लो सदनबाट पनि पारित होस् भन्नका लागि एम्नेस्टी इन्टरनेसनलले विश्वव्यापी अभियान चलाएको थियो । सो अभियानमा एम्नेस्टी नेपालले पनि ऐकबद्दता जनाउंदै अर्जेन्टिनाका विधायकहरूलाई २०७५ श्रावण १८ गते सो विधयेकलाई पारित गरी महिलाहरूको प्रजनन अधिकार सुनिश्चित गर्न भिडियो सन्देश पठाइएको थियो। दुर्भाग्यवश सो विधयेक संसदको माथिल्लो सदनबाट पारित हुन सकेन।

४.४. बङ्लादेशी फोटो पत्रकार शाहिदुल अलाम, म्यानमारका पत्रकारहरू वा लोन र क्येव स ऊ र भारतीय पत्रकार गौरी लङ्केशका लागि न्यायको माग गर्दै अपिल

एम्नेस्टी नेपालको साधारण सभाको पहिलो दिन (असोज ६, २०७५) मा कार्यक्रममा उपस्थित १८० भन्दा बढी एम्नेस्टी नेपालका प्रतिनिधी तथा अभियन्ताहरूले स्वतन्त्र प्रेस र खतरामा परेका संसारभरीका पत्रकारहरूका लागि न्यायको माग गर्दै सार्वजनिक एक्सन गरेका थिए । यस प्रदर्शनमा हिरासतमा राखिएका बङ्लादेशी फोटो पत्रकार शाहिदुल अलाम र सात वर्ष जेल सजाय सुनाइएका म्यानमारका पत्रकारहरू वा लोन र क्येव स ऊ का शीघ्र रिहाई र एक वर्ष अघि हत्या गरिएकी भारतीय पत्रकार गौरी लङ्केशका लागि न्यायको माग गरिएको थियो ।

यी घटनाहरूको एम्नेस्टी अभियन्ता लगायत संसारभर विरोध भएपछि शाहिदुल अलामलाई बङ्लादेशी सरकारले मिति २०७५ मंसिर ४ मा जमानीमा रिहा गरेको थियो भने म्यानमार सरकारले मिति २०७६ बैशाख २३ गते दुई पत्रकारहरूलाई रिहा गरेको थियो ।भारतीय पत्रकार गौरी लङ्केशको हत्याको अनुसन्धान गर्न बनेको विशेष टोलीले मुख्य अभियुक्त पत्ता लगाई कर्नाटक उच्च अदालतमा मुद्दा दायर गरेको छ ।

हिरासतमा राखिएका पत्रकारहरूको रिहाइको माग गर्दै गरिएको प्रदर्शनी

४.५. चीनको सिनजियाङ उइघुर स्वायत्त प्रान्तमा व्यापक सामूहिक हिरासतबारे उत्तरदायी हुन चीन सरकारलाईलाई आग्रह गर्दै नेपालका लागि चीनियाँ राजदूत र नेपालका परराष्ट्र मन्त्रीलाई ज्ञापन पत्र तथा एम्नेस्टी इन्टरनेसनलको प्रतिवेदन पेश

चीनको सिनजियाङ उइघुर स्वायत्त प्रान्तमा व्यापक सामूहिक हिरासतबारे उत्तरदायी हुन चीन सरकारलाई आग्रह गर्दै २०७५ असोज ९ का दिन चीनियाँ राजदुत यु होङ् तथा चीन सरकारलाई यस विषयमा उत्तरदायी बन्न आग्रह गर्न नेपालका परराष्ट्रमन्त्री प्रदीपकुमार ज्ञवालीलाई ज्ञापनपत्र तथा एम्नेस्टी इन्टरनेसनलद्वारा सो विषयमा तयार गरेको अध्ययन प्रतिवेदन पेश गरिएको थियो । विगत केही महिनामा चीनको सिन्जियाङ उइघुर स्वायत्त प्रान्तमा उइघुर, कजाख र अरू अल्पसङ्ख्यक मुस्लिम समुदायका मानिसहरूलाई मनोमानी ढङ्गमा हिरासतमा re educational camp राखिएको र जबर्जस्ती प्रशिक्षण गरिएको समाचारहरू बाहिर आएका थिए ।

४.६. मृत्युदण्ड विरुद्धको अन्तर्राष्ट्रिय दिवसका सन्दर्भमा जापानी राजदूतावास अगाडि प्रदर्शन र ज्ञापन पत्र हस्तान्तरण

हरेक दिन संसारका विभिन्न देशहरूमा राज्यद्वारा अपराधमा संलग्न मानिसहरूलाई मृत्युदण्ड दिइने गरिन्छ । विभिन्न देशका फरक किसिमका नीति र कानुनअनुसार मृत्युदण्डको सजाय सुनाइने र कार्यन्वयन गर्ने गरिन्छ । जस्तो सुकै प्रकृतिको अपराध र सो अपराध हुनुको परिस्थति जेसुकै भएपनि वा जुनसुकै तवरले र जोसुकैले अपराध गरेको भएपनि कुनै पनि अपराधको सजायस्वरुप मृत्युदण्ड दिन नहुने एम्नेस्टी इन्टरनेसनल बुझाइ र माग रहेको छ । हाम्रो बुझाइमा संसारका कुनै पनि फौजदारी व्यवस्था "पर्फेक्ट" छैनन् र मृत्युदण्डको प्रावधानले गरिबी र न्यून जीवनस्तरका मानिसलाई असमानुपातिक रूपमा असर पार्ने मात्र होइन यस्तो व्यवस्थाले निर्दोष मान्छेलाई शिकार बनाउने पनि उत्तिकै जोखिम रहेको हुन्छ ।

मृत्युदण्डविरुद्धको अन्तर्राष्ट्रिय दिवस (अक्टोबर १०) का सन्दर्भमा नेपाल स्थित जापानी राजदूतावास अगाडि एम्नेस्टी नेपालले प्लाकार्ड तथा ब्यानर प्रदर्शन गरी जापानमा लगायत संसारभरीबाट मृत्युदण्डको बर्बरता हट्नुपर्छ भन्ने आह्वान गरेको थियो । साथै सन् १९९३ देखि एकल कारावासमा *डेथ रोको* (death row) अवस्थामा राखिएका केन्जी मात्सुमोतोको मृत्यदण्ड सजाय फिर्ता लिन र उनलाई रिहा गरी उनको मानसिक अस्वस्थताको इलाज गर्न आह्वान गरिएको थियो । प्रदर्शनपछि जापानी राजदूतावासमा ज्ञापन पत्र पनि हस्तान्तरण गरिएको थियो ।

जापानी राजदूतावास अघि मृत्युदण्डको विरोधस्वरुप गरिएको प्रदर्शन

४.७. राइट फर राइट्स् अभियान

हरेक वर्ष नोभेम्बरदेखि डिसेम्बर महिनामा एम्नेस्टी इन्टरनेसनलले राइट फर राइट्स् (Write for Rights) अभियान सञ्चालन गर्दछ । यस अभियानका क्रममा एम्नेस्टीले विश्वव्यापी रूपमा आफ्ना समर्थक र सदस्यहहरूलाई अन्यायविरुद्ध आवाज उठाउने साहस गर्दा आफ्नो अधिकारको हनन् भएर प्रताडित भएका व्यक्तिहरूलाई ऐक्यबद्धताको सन्देश पठाउन अनुरोध गर्दछ । यस्ता साहसी व्यक्तिहरूको पक्षमा राज्य अधिकारीहरू वा सम्बन्धित निकायलाई पत्र लेख्न पनि समर्थक र सदस्यहरूलाई आह्वान गरिन्छ ।

यस वर्षको विश्वव्यापी पत्रलेखन अभियानका क्रममा एम्नेस्टी इन्टरनेसनल नेपालले विश्वका विभिन्न भागका ६ जना महिला मानवअधिकार रक्षकहरू र नेपालमा विद्यमान महिलाविरुद्धको हिंसा अन्त्यका लागि अभियान सञ्चालन गर्यो । एम्नेस्टी इन्टरनेसनल नेपालका सदस्य तथा समर्थकहरूद्वारा ब्राजिलकी मारिएल फ्रान्को, भारतकी पवित्री माझी, इरानकी अटेना डेमी, किर्गिस्तानकी गुल्जार दुइश्नोभा, युक्रेनकी भितालिना कोभल, र दक्षिण अफ्रिकाकी नोन्हले मुठूमा जस्ता महिला मानवअधिकार रक्षकहरू पक्षमा सङ्कलन गरिएका कुल १,५२,९६७ वटा पत्रहरू सम्बन्धित देशका अधिकारीहरूलाई संप्रेशित गरियो ।

त्यस्तै नेपालमा महिलाहरूको सुरक्षा र महिला हिंसा अन्त्यका लागि ठोस उपायहरूको माग राख्दै संकलित २३,२४७ पत्रहरू गृह मन्त्रालयलाई बुझाइयो । यस अभियानमा सबैभन्दा धेरैं **काठमाडौंको युनाईटेड युथ नेटवर्कले** १६,५०६ पत्रहरू सङ्कलन गर्न सफल भएको थियो ।

यस राइट फर राइट्स अभियान सुरू हुनुभन्दा अगाडि एम्नेस्टी नेपालका विभिन्न समूह र नेटवर्कका सदस्यहरूको अभियानसम्बन्धी ज्ञान, सीप र क्षमता अभिवृद्धि गर्ने उद्देश्यले मङ्सिर ८ मा नवलपरासीको गैंडाकोटमा ***"राइट फर राइट्स्"*** तयारी कार्यशाला आयोजना गरिएको थियो जसमा ७२ जना सहभागी भएका थिए ।

४.८. एम्नेस्टी इन्डिया लगायतका परोपकार संस्थाहरूमाथिको दमनका विरुद्ध भारतीय सरकारको विरोध प्रदर्शनका क्रममा एम्नेस्टी नेपालका अभियन्ताहरू प्रहरी हिरासतमा

एम्नेस्टी इन्डिया लगायत मानवअधिकार संस्था, प्रेस जगत र परोपरकारी संस्थाहरूमाथि भारतीय सरकारद्वारा भइरहेको दमनको विरोधमा ०७६ मंसिर १४ गते का दिन काठमाडौंको लैनचौरस्थित भारतीय दूतावास नजिक शान्तिपूर्ण प्रदर्शन गर्ने क्रममा नेपाल प्रहरीले एम्नेस्टी नेपालका ३० जना अभियन्ताहरूलाई हिरासतमा राखेको थियो। उनीहरूलाई

करिब दुई घण्टा हिरासतमा राखेपछि रिहा गरिएको थियो । प्रहरीद्वारा प्रदर्शनकारीहरू भेला भएको ठाउँ (Dairy Devlopment Centre) सरकारले तोकेको निषेधित क्षेत्रभित्र पर्ने भनेतापनि शान्तिपूर्ण प्रदर्शन शुरू हुन अगावै प्रहरीले अभियन्ताहरूलाई पक्राउ गर्दा अभिव्यक्तिको स्वतन्त्रता जस्तो मौलिक हकलाई कुण्ठित पार्न खोजिएको अनुभुति भएको थियो। अर्जेन्टिनाको राजधानी ब्युनोस आयर्समा मंसिर १४ मै शुरू हुने विश्वका G20 राष्ट्रहरूको शिखर सम्मेलनमा भारतीय प्रधानमन्त्री नरेन्द्र मोदीमाथि दबाव सिर्जना गर्न यस समयमा प्रदर्शन आयोजना गरिएको थियो । यद्यपी, एम्नेस्टी इन्टरनेसनलद्वारा भारतीय प्रधानमन्त्री नरेन्द्र मोदी र नेपालका लागि भारतीय राजदूत मंजिभ सिं पुरीलाई सम्बोधन गरिएको पत्र त्यस दिन भारतीय राजदूतावासमा बुझाइएको थियो । एम्नेस्टी नेपाल बोर्ड लगायत अभियन्ताहरूलाई प्रहरीले हिरासतमा लिएको केही बेरमा एम्नेस्टी इन्टरनेसनलद्वारा प्रेस विज्ञप्ति जारी गरिएको थियो ।

प्रहरीद्वारा हिरासतमा लिइएका एम्नेस्टी नेपालका अभियन्ताहरू

४.९. परराष्ट्र मन्त्रीलाई म्यानमारमा भएको मानवअधिकार हननका सम्बन्धमा पत्राचार

एम्नेस्टी नेपालले २०७५ चैत्र ९ गते परराष्ट्रमन्त्री माननीय प्रदीपकुमार ज्ञवालीलाई पत्राचार गरी हाल नेपाल मानवअधिकार परिषद्को सदस्य भएका नाताले आगामी परिषद्को सत्रमा हुने म्यानमारसम्बन्धी संकल्प प्रस्तावमा समर्थन जनाउन आग्रह गरेको थियो ।सो पत्रमा एम्नेस्टीले म्यानमारको रखाइन राज्यमा अझै पनि मानवअधिकार ज्यादतीका घटनाहरू भइरहेको जानकारी गराउदैं यस समयस्याको संवेदनशीलतालाई मनन गरेर नेपालले आफ्नो समर्थन जनाउन आवश्यक रहेको दृष्टिकोण व्यक्त गरेको थियो । सो पत्रका साथ एम्नेस्टीको प्रतिवेदनहरू "Research report on the militarisation on Rakhine State", "Caged without a roof" र "Conflict, displacement and abuse in Northern Myanmar," पनि पठाइएको थियो ।

४.१०. ब्रुनाइको नयाँ सारिया कानुनबारे नेपालको तर्फबाट चासो राख्न नेपाल सरकारलाई एम्नेस्टी नेपालको आहवान

ब्रुनाइ सरकारले समलिङ्गी र परलिंगी मानिसलाई ढुङ्गाले हिर्काएर मार्ने, चोरी गर्नेको हातखुट्टा काट्ने जस्ता सजाय भएको क्रुर, अमानवीय र अपमानजनक नया इस्लामिक कानुन (सारिया मुलुकी संहिता) लागू गर्न लागेको सन्दर्भमा विरोध गर्दै एम्नेस्टी नेपालले परराष्ट्रमन्त्री प्रदीपकुमार ज्ञवालीलाई मिति २०७६ वैशाख १५ गते सो कानुनका सम्बन्धमा नेपालका तर्फबाट चासो राख्न पत्राचार गरेको थियो । उक्त पत्रमा यस्तो कानुनले मानवअधिकारको हनन् हुने भन्दै एम्नेस्टीले नेपाल सरकारलाई ब्रुनाइका अधिकारीहरू समक्ष संवाद गर्न आहवान गरेको थियो। विश्वव्यापी रूपमा यो कानुनको विरोध भएपछि ब्रुनाइको सरकारले मई पाँचका दिन यो व्यवस्था कार्यन्वयन नहुने घोषणा गर्यो। यस अभियानमा एम्नेस्टीले अन्तर्राष्ट्रिय ख्यति प्राप्त सेलिब्रेटीहरूलाई परिचालन गरेको थियो।

४.११. हंगकंग सरकारको सुपुर्दगीसम्बन्धी विवादास्पद कानुनबारे एम्नेस्टी नेपालको चासो

हंगकंग सरकारले मुख्य भूमि चीनमा सुपुदर्गी गर्ने प्रावधानसहितको विधेयक ल्याएपछि एम्नेस्टी लगायत लाखौं मानिसहरूले त्यसको विरोध गरेका थिए। प्रस्तावित कानुनअनुसार हङकङमा अपराधका आरोपीलाई चीन, ताइवान र मकाउले सुपुर्दगीको आग्रह गर्न सक्नेछन्। सो कानुन स्वन्तन्त्रता विरोधी र मानवअधिकार रक्षकहरूलाई दबाउने किसिमको रहेको एम्नेस्टीको बुझाइ छ ।

एम्नेस्टी नेपालले पनि हंगकंग सरकारलाई सुपुर्दगी कानुनमा परिवर्तन ल्याउन(२०७६ जेठ २२) र स्थगन गर्न (२०७६असार तीन) मा गरी दुई पटक इमेल प्रेशित गरेको थियो र त्यहाँको सरकारबाट पहिलो इमेलको जवाफ पनि प्राप्त भएको थियो। करिब १० लाख मानिसहरू सडकमा उत्रेर यस कानुनको धेरैं दिन सम्म विरोध गरेपछि २०७६ जेष्ठ ३२ का दिन हंगकंग सरकारले यस कानुनलाई परिमार्जन गर्ने घोषणा गरेको थियो ।

४.१२. विश्व चिकित्सक संघका नेपाल प्रतिनिधिलाई पत्राचार

एम्नेस्टी सचिवालय लण्डनले मई महिनामा सार्वजनिक गरेको प्रतिवेदन "I need my parents consent to be myself : Barriers to gender affirming treatment for transgender people in China" अनुसार चीनमा परलिंगीहरू स्वास्थ्यसम्बन्धी अधिकारबाट गम्भीर रूपमा वञ्चित छन्। उनीहरूलाई लैंगिक परिवर्तन गर्ने उपचार पद्दती बारेमा केही जानकारी छैन र लैंगिक परिवर्तन सम्बन्धी शल्यक्रिया गर्नुपरे उनीहरूले कठोर शर्तहरूको सामना गर्नु पर्दछ । जस्तै उमेर पुगेका परलिंगीहरूले पनि अभिभावक तथा परिवारका सदस्यहरूबाट अनुमति लिनु पर्दछ, कुनै पनि अपराधमा कहिले पनि संलग्न नभएको निर्दोषिताको प्रमाण पेश गर्नुपर्दछ।

यी चासोहरूलाई विश्व चिकित्सक संघका चीन प्रतिनिधि समक्ष राखिदिनका लागि एम्नेस्टी नेपालले विश्व चिकित्सक संघका नेपाल प्रतिनिधि डाक्टर मुक्तिराम श्रेष्ठलाई मिति २०७६ जेठ ३० का दिन पत्र पठाई अनुरोध गरिएको थियो ।

४.१२. श्रिलङ्काली राजदूतावास घेराउ र धर्ना कार्यक्रम

मिति आषाढ १७ का दिन एम्नेस्टी नेपालको नेतृत्वमा नेपालका १३ अन्य मानवअधिकार सङ्घसंस्थाहरूसमेतको सहभागितामा श्रिलङ्काका राष्ट्रपति मैत्रिपाला सिरिसेनाले लागूऔषध मुद्दामा दोषी ठहरिएका भनिएका चार जनालाई मुत्युदण्ड दिने अधिकारपत्रमा हस्ताक्षर गरेको विरोधमा ४३ वर्षसम्म थाति राखिएको मृत्युदण्डजस्तो बर्बर र पाशविक दण्ड व्यवस्थालाई पुनः नब्युँताउन अनुरोध गर्दै एक विरोध प्रदर्शनका साथै धर्ना कार्यक्रम आयोजना गरियो । करिब एक घण्टा जतिको विरोध प्रदर्शनमा सयौं सङ्ख्यामा सहभागीहरू उपस्थित हुनुभएको थियो ।

कार्यक्रमको अन्त्यतिर नेपालका लागि श्रिलङ्काली राजदूत स्वर्ण परेरालाई भेटी राष्ट्रपति सिरिसेना र उनको नाममा ज्ञापन पत्र बुझाइएको थियो । त्यस्तै चितवनमा पनि यस सन्दर्भमा एक प्रदर्शन गरिएको थियो ।

काठमाडौंमा भएको धर्ना कार्यक्रमको पूर्वसन्ध्यामा जुलाइ एकका दिन मिडिया ब्रिफ पनि जारी गरिएको थियो । उक्त विरोध कार्यक्रमका बारेमा निम्न राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय सञ्चारमाध्यमहरूले प्रचार गरेका थिए :

1. http://www.adaderana.lk/news.php?nid=56147
2. https://thehimalayantimes.com/multimedia/photo-gallery/protest-against-death-penalty/?fbclid=IwAR0rnaijy4CXom4xSeNiNM6IFI-FomYFmBacLtI8ZFjXPFNGgGRqG8Kovjo
3. https://english.onlinekhabar.com/protest-in-in-kathmandu-over-sri-lankas-decision-to-end-moratorium-on-death-penalty.html?fbclid=IwAR0BtwKvBVBAV7F6uR50mySfcsz38VsznukZfaZe-E9V6LTMv_8v-DtwG_Q
4. https://www.business-standard.com/article/pti-stories/rights-groups-in-nepal-protest-lanka-prez-s-decision-to-execute-4-drug-convicts-119070201045_1.html?fbclid=IwAR1ZkfQX9WbntY88AbSV5jo15a_XyMHmeuRmApNvMw9FXYa9HUyJ4BhfQyA
5. http://therisingnepal.org.np/news/32644?fbclid=IwAR1ZjgGHdU-VTQAu5vX991RUDFW5_GyjYEMDK39L63CHpVK3NgmIGQtNyQc
6. My Repulbica https://myrepublica-nagariknetwork-com.cdn.ampproject.org/v/s/myrepublica.nagariknetwork.com/amp/protest-held-against-death-penalty-decree-by-sri-lankan-president-in-capital/?usqp=mq331AQA&fbclid=IwAR01a6IswckPIn4pkC9IjbOmieykFNX37kcZVqvrXBRGH9F2R7ZpMnZriyo&amp_js_v=0.1#referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com&amp_tf=From%20%251%24s&ampshare=https%3A%2F%2Fmyrepublica.nagariknetwork.com%2Famp%2Fprotest-held-against-death-penalty-decree-by-sri-lankan-president-in-capital%2Fnews.html.twig
7. https://peoplesreview.com.np/protest-in-front-of-sriankan-embassy/
8. https://nepalsamaya.com/news/14744?fbclid=IwAR1ZkfQX9WbntY88AbSV5jo15a_XyMHmeuRmApNvMw9FXYa9HUyJ4BhfQyA
9. https://nagariknews.nagariknetwork.com/news/81343/?fbclid=IwAR0BtwKvBVBAV7F6uR50mySfcsz38VsznukZfaZe-E9V6LTMv_8v-DtwG_Q#/.XRoxeHc2eT4.facebook
10. https://kathmandupress.com/news/sri-lanka-embassy-nepal?fbclid=IwAR1mVPsG6I2s7a6IwzoShm3csv44ZESjWIYrIp0cp1RPqSWYovn0bxkwQek
11. http://chardisha.com/12865/?fbclid=IwAR0BtwKvBVBAV7F6uR50mySfcsz38VsznukZfaZe-E9V6LTMv_8v-DtwG_Q
12. http://www.pahilopost.com/content/20190702115840.html?fbclid=IwAR01a6IswckPIn4pkC9IjbOmieykFNX37kcZVqvrXBRGH9F2R7ZpMnZriyo
13. https://www.aahakhabar.com/english/news/11464?fbclid=IwAR1y1xUP4VypTpeWRqbIMc-KD2L7hxWQoxIbNtv-c99qU7nWPgvyfHmvptw
14. http://www.yohokhabar.com/news/details/NzIyNQ==?fbclid=IwAR1JRFXPP6jDkMaU9wO_BBRbvR85XkhPnOB1NWWuxsunGWVXaIfIGkvMvwM
15. http://samajkhabar.com/news-details/2681/2019-07-02?fbclid=IwAR2NUbDdKjsu7ZGkcLynH-UPt55I04Q1IaSQHPfd8WUzAG0RNrDRwJ0g7Uc
16. https://nepalsamaya.com/news/14772?fbclid=IwAR17LBfRaEDCP2brSRfSZmYK4728TMOb_NOI9YDouQ4SHIdIuN7Qa9VvkUs
17. http://www.nagariktimes.com/2019/07/94785/?fbclid=IwAR1mVPsG6I2s7a6IwzoShm3csv44ZESjWIYrIp0cp1RPqSWYovn0bxkwQek#.XRsMg4YWooo.facebook
18. https://www.nepal24hours.com/protest-in-nepal-against-sri-lankas-decision-to-death-penalty/?fbclid=IwAR3vgFkLVfaIUIHc-eGz2-s-o0BTTXv5gU8V6Tba1flwgxBZGbJdD9LF0bc
19. https://www.theweek.in/wire-updates/international/2019/07/02/fes54-nepal-lanka-protest.html
20. https://www.ceylonnews.lk/archives/9869
21. अनलाइन खबर नेपाली
22. https://www.gagana.lk/srilanka/02/110899
23. https://www.ceylonnews.lk/archives/9869
24. https://www.nepaldailylive.com/rights-groups-of-friends-in-nepal-protest-sri-lankan-presidents-final-decision-on-the-death-penalty/

Rights groups to protest death sentence for drug offenders at Sri Lankan embassy

Himalayan News Service
Kathmandu, July 1

Various human rights and civil society organisations today announced protest programme in Kathmandu against the Sri Lankan government's recent move to order the execution of four drug offenders.

The organisations are Amnesty International Nepal, Advocacy Forum, Accountability Watch Committee, Justice and Rights Institute Nepal, Collective Campaign for Peace, Peace Envisioners, INHURED International, Conflict Victims Common Platform, Aprabasi Mahila Kamdar Samuha, Go Go Foundation, Nepal Human Rights Organisation, National Human Rights Foundation, and World Vision Advocacy Forum.

The organisations plan to hold peaceful demonstration in front of the Sri Lankan Embassy in Kathmandu tomorrow from 9:00am to 10:00pm, according to a press release of Amnesty International Nepal.

Amnesty International Nepal said in its press release that it was shocked to know that Sri Lankan President Maithripala Sirisena on June 26 signed a warrant for implementation of death penalty against the four individuals who are presently serving jail term. There was a moratorium on death penalty in Sri Lanka for the past 43 years. However, after the Sri Lankan government hired executioners a few days ago, chances of the four individuals being sentenced to death are high, said the press release.

"Adopting a brutal and inhuman system of death penalty is a matter of shame for modern society."

"As per our understanding, none of the world's criminal system is perfect and the death penalty provision will not only disproportionately affect the poor, but also increase the chances of victimisation of innocent people."

The statement said the death penalty system violates a person's right to live and right against torture guaranteed by the universal declaration of human rights and other documents.

"We are organising the protest to warn the Sri Lankan government to honour its international human rights commitments," read the press release.

५. मानवअधिकार शिक्षा अभियान (Human Rights Education Campaign)

५.१. पृष्ठभूमि

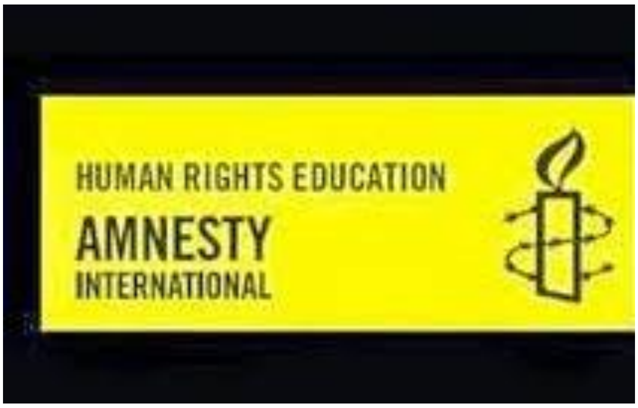

प्रत्येक व्यक्तिले आफ्नो मानवअधिकारको बारेमा परिचित हुँदै अरूको अधिकारको सम्मान गर्ने तथा यी अधिकारहरू हनन् भएमा कसरी उपचार प्राप्त गर्ने आदिबारेमा परिचित हुनु आवश्यक छ । यसका लागि शिक्षा, तालिम र सूचनामार्फत ज्ञानको आदानप्रदान गर्न, कौशलता प्रदान गर्न र मानवअधिकार र मौलिक स्वतन्त्रताहरूप्रतिको आदरलाई बलियो बनाउँदै मानवअधिकार संस्कृतिको निर्माण गर्नु अपरिहार्य छ । एकअर्काप्रतिको पारस्परिक सम्मान, सौहार्दता, समझदारी, सहनशीलता र भातृत्वको भावना विकास गर्दै मानवअधिकार केन्द्रित दीगो विकास, समाजिक न्यायको प्रवर्धन र शान्तिपूर्ण मानव समाजको निर्माण गर्न योगदान पर्याउनु नै मानवअधिकार शिक्षाको उद्देश्य हो ।

नेपालको परिप्रेक्षमा मानवअधिकार शिक्षालाई विद्यालय पाठ्यक्रममा समावेश गरी मानवअधिकार संस्कृतिको प्रवर्धन गर्न आवश्यक देखिन्छ । नेपालको रूढी, सामन्ती र पितृसत्तात्मक सामाजिक संरचनामा क्रमिक सुधार आई मानवअधिकार उपभोगमा पनि केही सकरात्मक सुधार आइरहेको भएपनि आमरूपमा नेपालका सीमान्तकृत र पिछडिएका समुदायहरूले मानवअधिकारको पूर्ण रूपमा उपभोग गर्न सकेका छैनन् । तसर्थ नेपालका स्कूल जाने उमेरका बालबालिका तथा युवाहरूलाई मानवअधिकारबारे ज्ञान अभिवृद्धि गराई सो ज्ञानलाई व्यवहारमा उतार्न र आफू लगायत अरूमाथि घर, समाज, स्कूल आदि सार्वजनिक स्थल र अन्य परिवेशमा भएको वा हुनसक्ने ज्यादती, विभेद, अन्याय, हिंसा आदिको विरूद्धमा आवाज उठाउन उत्प्रेरित र सक्षम बनाउने उद्देश्यका साथ मानवअधिकार शिक्षामा जोड दिई अघि बढ्नु आजको आवश्यकता देखिएको छ ।

एम्नेस्टी इन्टरनेसनल नेपालले सन् २०१८ देखि गाउँ, शहर र स्थानीय स्तरमा बालबालिका र युवा लगायत बढी भन्दा बढी व्यक्तिहरूलाई मानवअधिकारको विषयवस्तुहरूमा साक्षात्कार गराउँदै उनीहरूलाई मानवअधिकारको पक्षमा उभिन र वकालत गर्न अभिप्रेरित गरी गाउँ समाजमा मानवअधिकार संस्कृतिको प्रवर्धन गर्ने उद्देश्यका साथ **"विद्यालयमा मानवअधिकार शिक्षा"** अभियान सुचारू राखेको छ । देशव्यापी रूपमा सञ्चालन भइरहेको यस अभियानअन्तर्गत एम्नेस्टी नेपालले यस संस्थामा आबद्ध स्थानीय समूह तथा युथ नेटवर्कका प्रतिनिधिहरूलाई परिचालन गरी स्थानीय विद्यालय तथा कलेजहरूमा गई कक्षा ५ देख १२ सम्मका विद्यार्थीहरूलाई मानवअधिकारका विषयवस्तुहरूमा शिक्षित गराउने उद्देश्य राखेको छ । सन् २०१९ मा एम्नेस्टी नेपालका अभियन्ताहरूले तीस हजारभन्दा बढी बालबालिकाहरूसम्म पुगी मानवअधिकार शिक्षा प्रदान गर्ने लक्ष राखेका छन् ।

५.२. मानवअधिकार शिक्षा कार्यक्रम २०१८ समीक्षा कार्यशाला

सन् २०१८ मा मानवअधिकार शिक्षासम्बन्धी दुई चरणको कार्यशालामा सहभागी भई नेपालका विभिन्न स्कूल र कलेजहरूमा मानवअधिकारसम्बन्धी आधारभूत प्रशिक्षण गरेका एम्नेस्टी अभियन्ताहरूलाई मध्यनजर गरी एक समीक्षात्मक कार्यशालाको आयोजना गरिको थियो । २०७५ माघ २६ का दिन पोखरामा आयोजना भएको उक्त कार्यक्रममा करिव ७० जनाको सहभागितामा थियो । कार्यशालामा सहभागीहरूले विद्यालयहरूमा मानवअधिकार शिक्षा प्रशिक्षणका क्रममा झेल्नुपरेका अफ्ठ्यारा, चुनौती, सफलता लगायतका अनुभवहरू सेयर गरेका थिए । उक्त कार्यशालामा सन् २०१८ मा हाँसिल गरिएको उपलब्धीका बारेमा पनि छलफल गरिएको थियो ।

सन् २०१८ मा विभिन्न समूह तथा युथ नेटवर्कले विद्यालयमा संचालन गरेका मानवअधिकार शिक्षा कार्यक्रम प्रत्यक्ष रूपमा २०,१४७ विद्यार्थीहरूसम्म पुगेको थियो । स्थानीय स्तरमा भएका मानवअधिकार शिक्षा कार्यक्रमहरू निम्न छन् ।

समूह/ युथ नेटवर्क	लाभान्वित संख्या
धुलाबारी युथ नेटवर्क, झापा	१८६७
अग्रशन युथ नेटवर्क, दांग	१४०१
समुह ११,२३,४१ र ७३, विराटनगर	१२३३
बार्ही युथ नेटवर्क र समूह ८२, पोखरा	१०५६
इन्द्रेश्वोर युथ नेटवर्क र समूह ७२, पनौती	१००८
लम्की युथ नेटवर्क, कैलाली	८१२
बनेपा युथ नेटवर्क र समूह ४३, बनेपा	७५७
समूह ६९ र काक्रेबिहार युथ नेटवर्क, सुर्खेत	६९६
रामपुर युथ नेटवर्क, चितवन	९४०
जोसेफ युथ नेटवर्क, काठमाडौं	६३०
समूह ८०, काठमाडौं	६०९
समूह ५४, पोखरा	५७१
समूह ७८, लालबन्दी	५३७
समूह ३९, नुवाकोट	५२१
समूह ४२, गोर्खा	५२१

कपिलवस्तु निर्माणाधीन समूह, कपिलवस्तु	५०९
समूह ३, काठमाडौं	५०७
समूह ३६, प्युठान	५०२
समूह ६७, हेटौंडा	४९३
एन.सि.सि युथ नेटवर्क, काठमाडौं	४८४
समूह ६६, दांग	३७७
पक्लिहवा युथ नेटवर्क, भैरवा	३६२
नेपाल युथ नेटवर्क, काठमाडौं	३३६
समूह १, धनकूटा	३१४
समूह २, सुर्खेत	२८५
कृषि क्याम्पस युथ नेटवर्क, लम्जुङ	४५०
समूह १९, रामेछाप	२३८
समूह ८३, दमक	४४६
देवी युथ नेटवर्क, झापा	१७२
अत्तरिया निर्माणाधीन समूह, धनगडी	१६५
समूह ३७, भद्रपुर	१६४
समूह ६८, नेपालगन्ज	१५०
समूह ५८, बिर्तामोड	१८५
युनाइटेड युथ नेटवर्क, काठमाडौं	१२७
काठमाडौं युनिवेर्सिटी युथ नेटवर्क, काभ्रे	११७
समूह १७, भक्तपुर	११९
समूह ५७, जनकपुर	७१
इमोर्टल युथ नेटवर्क, झापा	२५
समूह ८, काठमाडौं	४९
समूह ५, महोत्तरी	२०९
समूह ६८, नेपालगंज	१३२
जम्मा	**२०,१४७**

INTERNATIONAL NEPAL
YOUTH NETWORK

AMNESTY INTERNATIONAL NEPAL
मानव अधिकार शिक्षा कार्यक्रम
कपिलवस्तु समूह

६. सदस्यता वृद्धि र क्षमता अभिवृद्धिसम्बन्धी गतिविधिहरू (Membership Growth and Capacity Development Activities)

६.१. पृष्ठभूमी

एम्नेस्टी इन्टरनेसनलले सन् २०२० सम्ममा हाल रहेको ७० लाख भन्दा धेरैको सदस्यता, अभियन्ता र समर्थकहरूको सङ्ख्या विस्तार गरी दुई करोड बनाउने लक्ष्य राखेको छ र त्यसैअनुरुप एम्नेस्टी नेपालले पनि आफ्ना सदस्यता बृद्धि गर्न प्रवर्धनात्मक गतिविधिहरूलाई विशेष जोड दिँदै आएको छ । सदस्यता विस्तारमा योगदान पुगोस्, सदस्यहरूमा मानवअधिकारसम्बन्धी अवधारणात्मक स्पष्टता होस् र स्थानीय स्तरमा अभियानात्मक गतिविधिहरू अझ व्यापक र सशक्त हुन् भन्ने उद्देश्यले एम्नेस्टी नेपालले आफ्ना समूह र युथ नेटवर्कहरूको अनुरोधमा वा आवश्यकताअनुसार अभिमूखिकरण, प्रशिक्षण, इन्डक्सन, अन्तर्क्रिया, कार्यशाला, तालिम, गोष्टी, लगायतका कार्यक्रमहरू निरन्तर रूपमा आयोजना गर्दै आएको छ । यस वर्ष भएका विभिन्न कार्यक्रमहरू निम्न छन् :

मिति	समूह/युथ नेटवर्क	उपस्थिति सङ्ख्या
२०७५,श्रावण १२	पक्लिहवा युथ नेटवर्क	५०
असोज ६	काठमाडौं युनिभर्सिटी युथ नेटवर्क	५२
फाल्गुन ६	आयुर्वेद युथ नेटवर्क, काठमाडौं	५०
फाल्गुन १४	मोर्गन कलेज, काठमाडौं	६०
फाल्गुन १७	युनाईटेड युथ नेटवर्क,काठमाडौं	२५
फाल्गुन ३०	NOC युथ नेटवर्क, काठमाडौं	४५
चैत्र १	फोरेस्ट्री युथ नेटवर्क, हेटौडा	५०
२०७६, वैशाख १२	कृषि क्यापस युथ नेटवर्क, लम्जुङ	७०
वैशाख १३	खैरानी युथ नेटवर्क, रामपुर (प्रस्तावित नेटवर्क)	४०
जेठ २५	समूह १७, ५० र ५६, भक्तपुर	५०

६.२. अभियान क्षमता अभिवृद्धि क्षेत्रीय कार्यशाला सम्पन्न

मिति २०७६ असार १३ देखी १५ मा मोरङ्को लेटाङ्मा एम्नेस्टी नेपालका विभिन्न समूह र युथ नेटवर्कका एक एक जना प्रतिनिधिहरूलाई दुई दिने अभियानसम्बन्धी क्षमता अभिवृद्धि कार्यशालामा सहभागी गराइयो । कार्यक्रममा ४० जनाको सहभागिता रहेको थियो । कार्यशालासम्बन्धी अतिरिक्त जानकारीका यहाँ हेर्न सकिन्छ: http://amnestynepal.org/campaigns/ai-nepal-activities/campaigns-skills-training-for-amnesty-nepal-members-held-in-letang,-morang.html

अभिमूखिकरण कार्यक्रममा एम्नेस्टी नेपालका सल्लाहकारहरू र बोर्ड उपाध्यक्षद्वारा सहजीकरण गरिँदै

६.३. तेह्रौं राष्ट्रिय युथ मेला पाल्पाको तानसेनमा सम्पन्न

महिला हिंसा अन्त्यको माग गर्दै तेह्रौं युथ मेलाका सहभागीहरू पब्लिक एक्सनमा

एम्नेस्टी इन्टरनेसनल नेपालले सन् २००७ देखि हरेक वर्ष आयोजना गर्दै आइरहेको युथ मेलाको १३ औं संस्करण गत चैत्र ९, १० र ११ गते मा पाल्पाको तानसेनमा सफलतापूर्वक सम्पन्न भएको थियो । मेलामा देशभरीका विभिन्न युथ नेटवर्कका ९० भन्दा बढी युवा सदस्यहरूको सहभागिता रहेको थियो । पाल्पा जिल्लाका जिल्ला समन्वय समिति संयोजक दया राज बस्याल प्रमुख अतिथि रहनुभएको उद्घाटन सत्रमा तानसेन नगरपालिकाका प्रमुख अशोक कुमार शाहीले युवाहरूलाई सक्रिय भएर नेतृत्त्वक्षमता विकास गरी नेपालमै सकरात्मक परिवर्तनका लागि लागि पर्न आह्वान गर्नुभएको थियो । तीन दिनसम्म चलेको युथ मेलामा विभिन्न युवा सदस्यहरूको मानवअधिकार अभियान क्षमता अभिवृद्धिका लागि मानवअधिकारसम्बन्धी विषयमा प्रशिक्षण लगायत अन्य व्यवहारिक अभियानात्मक गतिविधिहरू सञ्चालन गरिएको थियो । कार्यक्रममा ***ब्लाइन्ड रक्सकी*** संस्थापक सृष्टि केसी, राष्ट्रिय युवा परिषद्का झल बि.क., गायक तथा एक्टिभिस्ट नताशा शाह, द्वन्द्वपीडित अधिकारकर्मी सावित्री खड्का लगायतको प्रस्तुती र सहजीकरणले कार्यक्रम थप रोचक र प्रभावकारी बनेको थियो ।

मानवअधिकार उल्लङ्घन भएका घटनामा न्याय माग गर्ने र यस्ता घटनाहरूबारे जनचेतना फैल्याउने उद्देश्यले युथ मेलाको दौरानमा गरिएका अन्य विभिन्न गतिविधिहरूमा सहभागीहरू परिचालितन भएका थिए। उनीहरूले महिलाविरुद्धको हिंसा अन्त्यको माग गर्दै तानसेनमा एक र्‍याली निकालेर बजारमा महिलामाथि हुने गरेको अनलाइन हिंसासम्बन्धी सचेतनात्मक सडक नाटक देखाएका थिए। साथै नेपालमा बलात्कारको उजुरी दर्ता गर्ने वर्तमान कानुनी हदम्यादलाई हटाउन माग गर्दै उनीहरूले सर्वसाधारणबाट ५०० हस्ताक्षर सङ्कलन गरेका थिए ।त्यस्तै, पाल्पाको रानी महल भ्रमणको क्रममा युथ मेलाका सहभागीहरूले महिला

अधिकारको वकालत तथा जबर्जस्ती हिजाब लगाउने कानुनको विरुद्ध अभियान चलाएकोमा ३८ वर्ष जेल सजाय बेहोर्नुभएका इरानका मानवअधिकार अभियन्ता नासरिन सोटुडेहका लागि न्याय माग गर्दै फोटो एक्सन गरेका थिए । श्रीलङ्कामा पुनः अभ्यासमा ल्याउन लागिएको मृत्युदण्डको उन्मुलन हुनुपर्ने माग गर्दै पनि उनीहरूले सामाजिक सञ्जालमा पनि एक्सन गरेका थिए । सो युथ मेलाको मिडिया कभरेज यस लिङ्कमा रहेको छ : http://seroferonews.com/?p=11845

७. अन्य विविध गतिविधिहरू

७.१. जुम्ला अस्पतालमा प्रहरीद्वारा भएको बल प्रयोगविरुद्ध प्रेस विज्ञप्ति

मिति २०७५ श्रावण ३ गते जुम्ला स्थित कर्णाली इन्स्टिट्युट अफ हेल्थ एण्ड साइन्सेजमा नेपालको स्वास्थ्य क्षेत्रमा सुधार लगायत माथेमा आयोगको प्रतिवेदन आदि विभिन्न मागहरू राख्दै अनसनरत डा. गोविन्द के.सीलाई जबर्जस्ती काठमाडौं ल्याउने क्रममा उक्त अस्पताल परिसरमा प्रहरीद्वारा भएको अत्यधिक बल प्रयोगको विरोधमा श्रावण ४ गते प्रेस वक्तव्य जारी गरिएको थियो । सो वक्तव्यमा सुरक्षा फौजलाई बल प्रयोगसम्बन्धी मापदण्ड अनुसरण गर्न तथा जवाफदेहीता कायम गर्न अनुरोध गरिएको थियो । सो वक्तव्यलाई विभिन्न दैनिक पत्रपत्रिकाहरूले समाचार बनाएका थिए । केही लिङ्कहरू तल उल्लेख गरिएको छ

1. http://sajhasabal.com/Society/41788
2. http://www.newbusinessage.com/Articles/view/8701
3. http://himalkhabar.com/news/8142
4. https://thehimalayantimes.com/kathmandu/amnesty-international-nepal-concerned-about-use-of-force-on-hospital-premises/
5. https://myrepublica.nagariknetwork.com/news/amnesty-decries-use-of-force-on-hospital-premises/

७.२. अन्तर्राष्ट्रिय युवा दिवस

अन्तर्राष्ट्रिय युवा दिवसका सन्दर्भमा युथ नेटवर्कहरूलाई २०७५ श्रावण २२ गते का दिन पत्रचार गरी कार्यक्रमहरू आयोजना गर्न अनुरोध गरिएको थियो ।केन्द्रमा भने २८ श्रावण गते इञ्जिनियरिङ्ग युथ नेटवर्कसंग सहकार्य गरेर "मानवअधिकार अभियानमा युवा नेतृत्व" विषयक अन्तर्क्रिया कार्यक्रम गरिएको थियो। साथै यस दिवसका अवसरमा युथ नेटवर्कहरूलाई हौसला मिलोस् भनेर चार युथ नेटवर्कका (काठमाडौं युनिभर्सिटी, कृषि क्याम्पस, रामपुर र फ्युजन) अभियानात्मक गतिविधिहरू झल्कने छोटो वृतचित्र बनाएर सामाजिक संजालमा राखेको थियो। अन्तर्राष्ट्रिय युवा दिवसका सन्दर्भमा स्थानीय स्तरमा आयोजना भएका कार्यक्रमहरू निम्न छन्

समूह/युथ नेटवर्क	गतिविधि
रामपुर युथ नेटवर्क, चितवन	"युवा र उनीहरूको भूमिका" विषयक छलफल कार्यक्रम
कृषि क्याम्पस युथ नेटवर्क, लम्जुङ	*फोटो स्टन्ट*
इन्द्रेश्वर युथ नेटवर्क, समूह ७२ ,पनौती	नारा लेखन प्रतियोगिता
भिक्टोरिया युथ नेटवर्क, गोर्खा इन्टरनेशनल युथ नेटवर्क, दाङ	मानवअधिकार सम्बन्धी अन्तर्क्रिया कार्यक्रम
इन्जिनियरिङ युथ नेटवर्क, काठमाडौं	एम्नेस्टी सचिवालयसंगको सहकार्यमा "मानवअधिकार अभियानमा युवा नेतृत्व" विषयक अन्तर्क्रिया कार्यक्रम
समूह २०,काठमाडौं	मानवअधिकारसम्बन्धी कवितावाचन
नेपाल युथ नेटवर्क, काठमाडौं	नेपालमा युवाहरूको अवस्था र मानवअधिकार संरक्षणमा उनीहरूको भूमिका विषयक कार्यक्रम

७.३. कञ्चनपुर घटनाका सम्बन्धमा प्रेस वक्तव्य

कञ्चनपुरमा १३ वर्षीया बालिकाको बलात्कार पछि भएको हत्याको घटनामा अनुसन्धान गरी दोषी पहिचान गरी कारबाही माग गर्दै प्रदर्शनरत स्थानीयहरूमाथि प्रहरीले बल प्रयोग गर्ने क्रममा गोली प्रहार भई एक जना १४ वर्षीय बालक सनी खुन्नाको मृत्य भएको घटनामा चासो व्यक्त गर्दै बलको प्रयोग गर्ने क्रममा बल प्रयोगसम्बन्धी संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय सिद्धान्तहरूको परिधिभित्र रही वैधानिक तवरमा आवश्यक र समानुपातिक मात्र बल प्रयोग गरी कानुन कार्यान्वय गर्न गराउन माग गर्दै एम्नेस्टी नेपालद्वारा २०७५ भदौ ९ मा प्रेस विज्ञप्ति जारी गरिएको थियो। सो विज्ञप्तिलाई The Himalayan Times, Republica, United News of India, Nepal123 (Online) लगायतले समाचार संप्रेषण गरेका थिए।

Nagarik Republica Shukrabar E-Paper Pariwar Radio Nagarik Network Login Subscribe Search

myRepública

Monday, 27 August 2018 09:56 AM

Nirmala Rape-Murder Case

Use of force resulting in death of Sunny Khuna deeply disturbing: AI

August 25, 2018 17:14 PM Republica

91 | Shares facebook twitter google+

KATHMANDU, Aug 25: Amnesty International (AI) Nepal, an international human rights watchdog, has urged the Nepal government to exercise maximum restraints while enforcing laws to calm the Kanchanpur unrest.

Issuing a press lease on Saturday, the international human rights defender has said that it has been deeply disturbed by the deteriorating law and order situation in Kanchanpur and has urged both the sides to exercise restraints and respect rule of law during such situation.

"The incident resulting in the death of Sunny Khuna and injuries of twenty four others on August 24 due to the police firing is deeply disturbing", said Nirajan Thapaliya, Director of Amnesty International Nepal. "We urge the authorities and law-enforcement officials in Nepal to only resort to a legitimate use of force, and always adhere to the UN Basic Principles on the Use of Force and Firearms which requires officials to apply non-violent means before resorting to the use of force and firearms. Basic Principles allows the use of force and firearms "only if other means remain ineffective or without any promise of achieving the intended result".

Meanwhile, the AI also urged the authorities to carry out independent and impartial probe into the event leading to the violence on August 24, and to provide prompt and effective redress and justice to the victims and their families.

Nirmala Panta, a thirteen year old girl of Bhimdutta Municipality was found murdered after rape on July 26, and the locals were in a protest demanding that the culprit behind the heinous crime be identified, tried and brought to justice.

Following intense public pressure, police had arrested on August 20 one Dilip Singh Bista for the alleged involvement in the crime. The locals, however, had continued their protest alleging that Bista was framed by the police and falsely charged for the crime.

The law and order situation in Kanchanpur deteriorated after locals of Kanchanpur took to the streets demanding arrest of the real culprit on August 23 on which day police reportedly fired "hundreds" of rounds of tear gas shells and several rounds of aerial shots to contain the crowd.

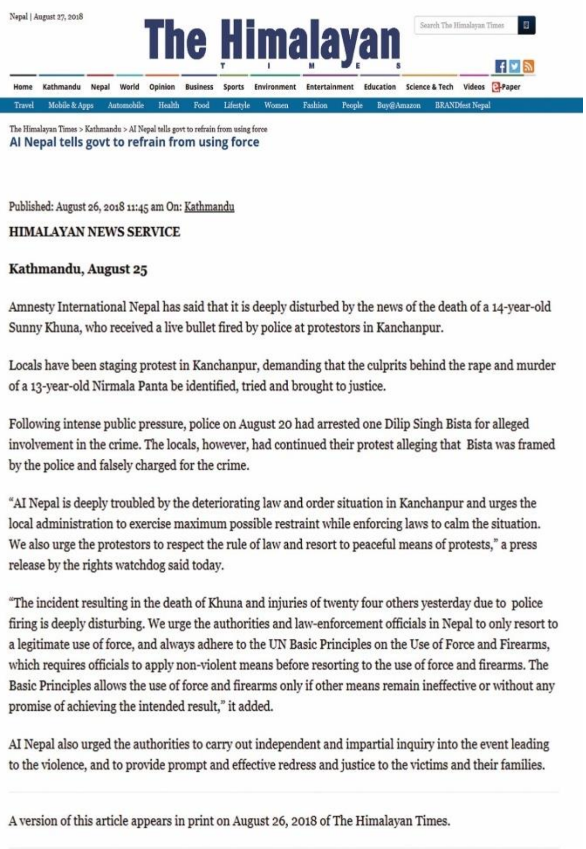

Nepal | August 27, 2018

The Himalayan Times

Search The Himalayan Times

Home Kathmandu Nepal World Opinion Business Sports Environment Entertainment Education Science & Tech Videos e-Paper

Travel Mobile & Apps Automobile Health Food Lifestyle Women Fashion People Buy@Amazon BRANDfest Nepal

The Himalayan Times > Kathmandu > AI Nepal tells govt to refrain from using force

AI Nepal tells govt to refrain from using force

Published: August 26, 2018 11:45 am On: Kathmandu

HIMALAYAN NEWS SERVICE

Kathmandu, August 25

Amnesty International Nepal has said that it is deeply disturbed by the news of the death of a 14-year-old Sunny Khuna, who received a live bullet fired by police at protestors in Kanchanpur.

Locals have been staging protest in Kanchanpur, demanding that the culprits behind the rape and murder of a 13-year-old Nirmala Panta be identified, tried and brought to justice.

Following intense public pressure, police on August 20 had arrested one Dilip Singh Bista for alleged involvement in the crime. The locals, however, had continued their protest alleging that Bista was framed by the police and falsely charged for the crime.

"AI Nepal is deeply troubled by the deteriorating law and order situation in Kanchanpur and urges the local administration to exercise maximum possible restraint while enforcing laws to calm the situation. We also urge the protestors to respect the rule of law and resort to peaceful means of protests," a press release by the rights watchdog said today.

"The incident resulting in the death of Khuna and injuries of twenty four others yesterday due to police firing is deeply disturbing. We urge the authorities and law-enforcement officials in Nepal to only resort to a legitimate use of force, and always adhere to the UN Basic Principles on the Use of Force and Firearms, which requires officials to apply non-violent means before resorting to the use of force and firearms. The Basic Principles allows the use of force and firearms only if other means remain ineffective or without any promise of achieving the intended result," it added.

AI Nepal also urged the authorities to carry out independent and impartial inquiry into the event leading to the violence, and to provide prompt and effective redress and justice to the victims and their families.

A version of this article appears in print on August 26, 2018 of The Himalayan Times.

७.४. युथ केस स्टडीमा एम्नेस्टी नेपाल

एम्नेस्टी इन्टरनेसनलका नवनियुक्त महासचिव कुमी नाइडुलाई जुलाई २०१८ मा पोलेन्डमा सम्पन्न भएको ग्लोबल एसेम्ब्लीको दौरानमा ग्लोबल युथ टिमले युवाको क्षेत्रमा एम्नेस्टीले गरिरहेका कार्यहरूबारे परिचित पार्ने उदेद्यले इन्डक्सनका क्रममा एम्नेस्टी नेपालको युथ केश स्टडी "Taking the Lead: Youth In Governance" प्रस्तुत गरेको थियो। यस् केश स्टडीलाई एम्नेस्टी इन्टरनेसनलको वेभसाईटमा अङ्ग्रेजी, स्पेनीस र फ्रेन्च भाषामा अपलोड गरिएको छ। सो केश स्टडीलाई एम्नेस्टी नेपालको वेबसाईट (http://www.old.amnestynepal.org/campaigns/ai-nepal-activities/taking-the-lead!-youth-in-governance.html) र फेसबुक पेजमा पनि राखिएको छ ।

७.४. एम्नेस्टी नेपालको २७ औं वार्षिक साधारण सभा सम्पन्न

मिति २०७५ असोज ६, ७ र ८ मा चितवनको टाँडीमा एम्नेस्टी नेपालको २७ औं वार्षिक साधारण सभा सम्पन्न भएको थियो । उक्त साधारण सभाले दुई वर्षे कार्यकालका लागि नयाँ नेसनल बोर्ड र पुनरावेदन समिति निर्वाचित गरेको थियो । साधारण सभाको दौरानमा मानवअधिकारसमबन्धी विभिन्न विषयहरूमा छलफल गरिनुका साथै "पत्रकारिता अपराध हैन" भन्ने शीर्षकमा र "महिला हिंसाविरुद्ध" विभिन्न एक्सनहरू गरिएको थियो ।

साधारण सभा भन्दा केही अघि अर्थात भाद्र ३ मा नेसन बोर्डका लागि युवा सदस्यहरूको निर्वाचन कार्यक्रम सम्पन्न भएको थियो । नवलपरासी जिल्लाको गैंडाकोटमा सम्पन्न उक्त निर्वाचनले नेसनल बोर्डका लागि दुई जना युवा प्रतिनिधिहरूको निर्वाचन गरेको थियो ।

७.५. केन्द्रीय कारगारका लागि पुस्तकहरू हस्तान्तरण

एम्नेस्टी इन्टरनेसनल नेपाल र एम्नेस्टी इन्टरनेसनल नेपाल आबद्ध समूह १८ काठमाडौंद्वारा कात्तिक ७ गते संयक्त रूपमा नेपालको केन्द्रीय कारागारको पुस्तकालयका लागि विभिन्न शीर्षकका १८२ वटा पुस्तकहरू र १८८ वटा एम्नेस्टीको प्रतिवेदन र प्रकाशनहरू प्रदान गरिएको थियो । एम्नेस्टी इन्टरनेसनल नेपालका संस्थापक नुतन थपलिया र अध्यक्ष बिक्रम ढुकुछुले पुस्तक र प्रकाशनहरू केन्द्रीय कारागारका अधिकारीहरूलाई हस्तान्तरण गर्नुभएको थियो । केन्द्रीय कारागारलाई प्रदान गरीएका प्राय नेपाली भाषाका पुस्तकहरू साहित्य, आख्यान, गैर आख्यान, इतिहास, संस्कृति, राजनीति, धर्म, समाजशास्त्र, मानवअधिकार, कानुन आदि शीर्षकहरूमा रहेका थिए भने एम्नेस्टी इन्टरनेसनलका मानवअधिकारसम्बन्धी अनुसन्धान प्रतिवेदनहरू तथा प्रकाशनहरू पनि थिए ।

७.६. इमेज न्युज एफएम १०३ मेगाहर्जमा अन्तर्वार्ता

मिति २०७५ पुस १ गते इमेज न्युज एफएम १०३ मेगाहर्जबाट प्रशारण हुने मध्यान्तर कार्यक्रममा एम्नेस्टी नेपालका निर्देशकले मानवअधिकारका समसामयिक विषयवस्तुहरूमाथि प्रस्तुति राख्दै टेलिफोन अन्तर्वार्ता दिनुभएको थियो । उक्त अन्तर्वार्ताको यहाँ सुन्न सकिन्छ https://www.youtube.com/watch?v=12Z_fGnP8OE

७.७. ह्युमन राइट्स् म्याग्नामिटमा सहभागिता

एम्नेस्टी नेपालले सधैझैं यसपालि पनि मानवअधिकार महाभेलामा सहभागिता जनायो । डिसेम्बर ८ मा भएको उद्घाटन कार्यक्रम र डिसेम्बर १४ मा भएको समापन कार्यक्रममा एम्नेस्टी नेपालले कार्यक्रमस्थल स्टाफ कलेज जाउलाखेलको प्राङ्गणमा राइट फर राइट्स स्टल राखेको थियो । एम्नेस्टी नेपाल आबद्ध युथ नेटओर्कका सदस्यहरूले उक्त स्टलमा कार्यक्रममा उपस्थित व्यक्तित्वहरूलाई पत्रलेखन कार्यक्रममा सहभागिता जनाउन सहयोग गरेका थिए

७.८. १०९ औं अन्तर्राष्ट्रिय महिला दिवस

१०९ औं अन्तर्राष्ट्रिय महिला दिवस (मार्च ८) का अवसरमा स्थानीय स्तरमा अभियानात्मक गतिविधि गर्न समूह तथा युथ नेटवर्कहरूलाई एक्सन सर्कुलर पठाइएको थियो। एम्नेस्टीको अन्तर्राष्ट्रिय सचिवालय, लण्डनले यस वर्षको महिला दिवसमा महिला मानवअधिकार रक्षकहरूलाई विशेष प्राथमिकता दिने निर्णय गरे अनुरूप एम्नेस्टी नेपालले पनि यसैमा केन्द्रित रहेर अभियानात्मक कार्यक्रमहरू गरेको थियो जसको विवरण निम्न अनुसार छ :

समूह /युथ नेटवर्क	कार्यक्रम
समूह ८०, काठमाडौं	सामाजिक संजाल र महिला हिंसा विषयमा कविता वाचन कार्यक्रम
पक्लीहवा युथ नेटवर्क, भैरहवा	महिला हिंसा सम्बन्धी चित्रकला प्रतियोगिता र प्रदशनी र महिला क्रिकेट प्रतियोगिता
निर्माणाधिन समुह, बैतडी	देउडा मार्फत महिला हिंसा न्यूनीकरणका लागि सन्देश
कृषि क्याम्पस युथ नेटवर्क, लम्जुङ	घरेलु हिंसा र छाउपडी प्रथा सम्बन्धी सडक नाटक
फरेस्ट्री युथ नेटवर्क र समूह ६७, हेटौडा	अन्तर्क्रिया कार्यक्रम
रामपुर युथ नेटवर्क, चितवन	र्‍याली आयोजना गरी क्याम्पस र रामपुर परिक्रमा गरेको, गोप्य तवरले संकलित महिला हिंसा सम्बन्धी घटनाहरूको वाचन गरिएको
धुलाबारी युथ नेटवर्क र समूह २२, झापा	प्यानल छलफल
जोसेफ युथ नेटवर्क, काठमाडौं	महिला हिंसा सम्बन्धी कलात्मक कार्यक्रम

सेन्ट्रल क्याम्पस अफ टेक्नोलोजी युथ नेटवर्क, धरान	महिला फुटबल प्रतियोगिता आयोजना गरेको
समूह ४१, समूह ११ र समूह ७३ , विराटनगर	दीप प्रज्वलन
खैरानी युथ नेटवर्क (प्रस्तावित नेटवर्क), रामपुर	दीप प्रज्वलन
बनेपा युथ नेटवर्क र समूह ४३, काभ्रे	छलफल कार्यक्रम
समूह ६९, सुर्खेत	महिला सम्मान तथा अन्तर्क्रिया कार्यक्रम
समूह ९, मलंगवा	र्याली आयोजना
समूह ४२, गोर्खा	अन्तर्क्रिया कार्यक्रम

एम्नेस्टी नेपालले केन्द्रमा भने सो दिवसका सन्दर्भमा दोस्रो पुस्ताका महिला मानवअधिकार रक्षकहरूलाई उहाँहरूको साहसिक र अनुकरणीय कामको सहाना गर्दै सम्मान गरेको थियो। सम्मानित हुने महिला मानवअधिकार रक्षकहरूमा द्वन्द्व, आप्रवासन, मनोरन्जन, व्यवसाहिक यौन, यौन तथा प्रजनन, LGBTIQ, मानवबेचबिखन लगायत क्षेत्रमा लामो समय देखि काम गर्ने १८ जना हुनुहुन्थ्यो। कतिपय महिलाहरू पीडितबाट अभियन्तामा रूपान्तरण भई राष्ट्रिय अन्तर्राष्ट्रिय ख्याती कमाउने चरिमाया तामाङ्ग जस्ता अभियन्ताहरू पनि हुनुहुन्थ्यो । साथै सो दिवस पारेर बलात्कारको घटनामा उजुरी हाल्ने हदम्यादको समय हटाउनेबारे Appeal भिडियो (https://www.facebook.com/amnesty.nepal/videos/413245179223544/) बनाई सबैलाई अनलाइन पेटिसनमा हस्ताक्षर गर्न उत्प्रेरित गरिएको थियो । महिला दिवसकै दिन पारेर एम्नेस्टीको दक्षिण एसिया क्षेत्रीय कार्यालयले दक्षिण एसियाका विभिन्न मुलुकका महिला मानवअधिकार रक्षकहरूको प्रोफाइलिङ्ग गरेको थियो जसमा नेपालबाट चरीमाया तामाङ् समावेश हुनुभएको थियो ।

७.९. विश्व प्रेस स्वतन्त्रता दिवसका सन्दर्भमा प्रेस वक्तव्य जारी

विश्व प्रेस स्वतन्त्रता दिवसको सन्दर्भमा एम्नेस्टी नेपालले प्रेस स्वतन्त्रताको माग गर्दै मिति २०७६ वैशाख १९ मा विज्ञप्ति जारी गरेको थियो । उक्त वक्तव्यमा एम्नेस्टी नेपालले नेपाल सरकारलाई कानुन र अभ्यास दुवैमा प्रेस स्वतन्त्रता सुनिश्चित गरेर पत्रकारका लागी उनीहरूको पेशा अभ्यास गर्न स्वन्तन्त्र र स्वायत्त वातावरण सुनिश्चित गर्न आग्रह गरेको थियो ।सो वक्तव्यको मिडिया कभरेजहरू निम्न छन् :

- khabarnepal.com https://npkhabar24.com/archives/63082
- Newsabhiyan http://www.newsabhiyan.com.np/news-details.php?nid=170120
- Setopati https://setopati.net/social/145580
- Khabarhub.com https://english.khabarhub.com/2019/02/17677/
- dcnepal.com http://www.dcnepal.com/press-freedom-1.html
- Baarakhari.com https://www.baahrakhari.com/news-details/193087/2019-05-02
- Avenues tv online
  http://avenues.tv/news/प्रेस-स्वतन्त्रता-सुनिश/

- Nepal 24 Hours.com https://www.nepal24hours.com/amnesty-international-demands-guarantee-of-press-freedom-in-nepal/
- MyRepublica https://myrepublica.nagariknetwork.com/news/ai-nepal-urges-for-guaranteeing-freedom-of-expression/
- The Himalayan Times http://epaper.thehimalayantimes.com/infinity/article_popover_share.aspx?guid=ed1778f6-d2d2-425d-a65d-bc23158e45d2

विश्व प्रेस स्वन्तन्त्रता दिवसको सन्दर्भमा स्थानीय समूह र युथनेटवर्कबाट भएका केही एक्सनहरूको तस्वीरहरू :

७.१०. एम्नेस्टी दिवसका अवसरमा विज्ञ छलफल

एम्नेस्टी इन्टरनेसनलको अन्ठाउन्नौं वार्षिक कार्यक्रमका सन्दर्भमा मे २८ (जेष्ठ १४) मा "Current State of Civil Liberties and Fundamental Freedom in Nepal" शीर्षकमाप्यानल छलफल कार्यक्रम आयोजना गरिएको थियो । नागरीक समाज, मिडिया, अन्तर्राष्ट्रिय समुदाय र सरकारी संस्था लगायत क्षेत्रहरूका प्रतिनिधीहरू कार्यक्रममा सहभागी भएका थिए । प्यानलका वक्ताहरूमध्ये सङ्घीय संसदका कानुन, न्याय तथा मानवअधिकारको संसदीय समितिका सभापति माननीय कृष्णभक्त पोखेल, राष्ट्रिय मानवअधिकार आयोगका सदस्य माननीय मोहना अनसारी, एलाएन्स फर सोसल डाइलगका कार्यकारी निर्देशक हरी शर्मा, प्रतिष्ठित राजनीतिक विश्लेषक तथा समिक्षक सी. के. लाल र नेपाल पत्रकार महासंघका अध्यक्ष गोविन्द आचार्य हुनुहुन्थ्यो । छलफल कार्यक्रमलाई घटना र विचारका सम्पादक बबिता बस्नेतले संचालन गर्नुभएको थियो । प्यानल छलफलमा सहभागी वक्ताहरूले हाल संसदमा प्रस्तुत गरिएका विधेयकहरूमाथि नागरीक समाज तथा मिडियाको चर्को आलोचना भइरहेको र यससम्बन्धी मानवअधिकारका विषयहरूबारे आफ्ना धारणा राखेका थिए । विवादास्पद विधेयकहरूले व्यक्तिगत स्वतन्त्रता, अभिव्यक्तिको स्वतन्त्रता र राष्ट्रिय मानवअधिकार आयोगको स्वायत्ततालाई कुण्ठित गर्ने जस्ता सहभागीहरूका धारणाको प्रतिउत्तरमा माननीय कृष्णभक्त पोखरेलले नागरीक स्वाधीनता र आधारभुत स्वतन्त्रताको उल्लङ्घन हुने कुनै किसिमको विधेयक पारित नहुने आश्वासन दिनुभएको थियो । यस कार्यक्रमबारे थप जानकारीका लागि एम्नेस्टी नेपालको वेबपेज (https://amnestynepal.org/activites/58th-anniversary-of-amnesty-international-marked-by-panel-discussion-on-current-pressing-issues-in-nepal/) मा उपलब्ध छ।

सो कार्यक्रमको मिडिया कभरेज यो लिङ्कमा (https://kathmandupost.com/valley/2019/05/29/call-for-civil-society-to-wake-up-from-slumber) उपलब्ध छ ।

एम्नेस्टी दिवसका अवसरमा स्थानीय स्तरमा गरिएका गतिविधिका केही झलकहरू :

Call for civil society to wake up from slumber

TSERING D GURUNG
KATHMANDU, MAY 28

Nepal's civil society needs to wake up from its slumber, overcome partisan divisions, and start actively protesting the government's attempts to pass draconian laws in order to ensure that the country doesn't slip into becoming an authoritarian regime, said panelists at a programme organised to discuss the situation of individual freedom.

The programme was hosted by Amnesty International on the occasion of its 58th anniversary. Panelists included lawmaker Krishna Bhakta Pokhrel, political analysts Hari Sharma and CK Lal, National Human Rights Commission member Mohna Ansari, and Govinda Acharya, president of the Federation of Nepali Journalists.

"We're concerned about the way the government has been drafting a series of laws without any consultation," said Nirajan Thapaliya, director of Amnesty International Nepal, explaining why the organisation decided to host the discussion. "This goes against the very essence of democracy."

In the past few months, the KP Sharma Oli administration has rushed through several important bills including the Information Technology Act, the Media Council Act, and the National Human Rights Commission amendment bill, without consultation with the stakeholders.

At the programme, Krishna Bhakta Pokhrel, who chairs the Committee on Law in the Parliament, admitted most bills in Nepal are drafted without the participation of stakeholders and the general public, but assured those in attendance that he and his fellow lawmakers were open to suggestions, feedback and required amendments to any draft bills. "I assure you we will not pass any law that will infringe upon your freedom," Pokhrel said in response to an audience member's comment about how some of the bills seem designed to undermine freedom of expression. "Continue writing, you will not have to fear being arrested. If you get arrested, I'll join you."

The government has received widespread criticism for the bills that advocates say have been designed to curtail freedom of expression and give more control to the state.

In February, the Ministry of Communication and Information Technology tabled the IT Management bill, which insiders say, was completely different to the one they were shown.

Earlier this month, the government quietly moved the Media Council bill, which will replace the existing Press Council Act, bypassing a critical consultation phase with stakeholders and the public.

Even when stakeholders were consulted, their suggestions were dismissed. "We were asked to present our recommendations to the bill which we did," said Ansari. "But they were all ignored."

As with the other bills in question, the government's draft of NHRC bill has been criticised for undermining the rights body's authority. As per the draft bill, the commission will have to recommended the cases it has investigated to the attorney general.

"The state likes to think it can fool the public," said CK Lal. "It's the public's responsibility to prove to the state that they are not fools."

Hari Sharma voiced similar sentiment. "The civil society needs to wake up from its slumber. We can't afford to stay idle, our duty as citizens doesn't end with only voting in the elections."

७.११. यातनाविरुद्धको अन्तर्राष्ट्रिय दिवसका सन्दर्भमा प्रेस वक्तव्य जारी

यातना पीडितको लागि संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय अन्तर्राष्ट्रिय सहयोग दिवस २६ जुनको सन्दर्भमा एम्नेस्टी नेपालले दक्षिण क्षेत्रीय कार्यालय (सारो) सँगको सहकार्यमा अङ्ग्रेजी (http://amnestynepal.org/campaigns/ai-nepal-activities/Statement-on-UN-International-Day-in-Support-of-Victims-of-Torture.html) र नेपाली (http://amnestynepal.org/campaigns/ai-nepal-activities/यातनापीडितको-सहयोगका-लागि-संयुक्त-राष्ट्रसङ्घीय-अन्तराष्ट्रिय-दिवसका-सन्दर्भमा-जारी-प्रेस-विज्ञप्ति.html) दुवै भाषामा यातनालाई अपराधिकरण गर्न तथा पीडितहरूलाई न्याय प्रदान गरी दण्डहीनता अन्त्य गर्न सरकारलाई आह्वान गर्दै प्रेस वक्तव्य सार्वजनिक गरेको थियो ।

1. नागरिक न्युज : https://nagariknews.nagariknetwork.com/news/८१३४३/
2. नेपाल समयः https://nepalsamaya.com/news/14744
3. चार दिशाः http://chardisha.com/12840/

4. दी हिमालयन टाइम्सः https://thehimalayantimes.com/kathmandu/rights-groups-to-protest-death-sentence-for-drug-offenders-at-sri-lankan-embassy/
5. https://www.southasianrights.org/?p=12420

७.१२. राष्ट्रिय मानवअधिकार आयोगको स्वायत्तता र स्वतन्त्रताको सम्मान गर्न आग्रह गर्दै लेख प्रकाशन

नेपाल सरकारद्वारा यस आ.व. २०७५/७६ मा प्रस्तुत गरेको केही विवादास्पद विधेयकहरूमध्ये राष्ट्रिय मानवअधिकार आयोगक ऐन संशोधन विधेयक पनि एक रहेको थियो । उक्त विधेयकका कतिपय प्रावधानहरूले मानवअधिकारका विषयवस्तुमा स्वतन्त्र र निष्पक्ष ढङ्गबाट काम गर्ने संवैधानिक आयोगलाई कमजोर बनाउन सक्ने तथा राष्ट्रिय मानवअधिकार संस्थाहरूसम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय पेरिस सिद्धान्तको समेत प्रतिकूल हुने कुरालाई मध्यनजर गरी सरोकारवालाहरूको भावनालाई हृदयङ्गम गरी विधेयकमा आवश्यक संशोधन गर्नु उपयुक्त हुने तर्क गर्दै एम्नेस्टी दक्षिण एसियाका रिसर्चर राजु प्रसाद चापागाईं र एम्नेस्टी नेपालका निर्देशकले गत जेठमा एक संयुक्त लेख प्रकाशन गरेका थिए । उक्त लेख यहाँ हेर्न सकिन्छ : https://ekantipur.com/opinion/2019/05/20/155831854710447961.html

kantipurdaily.com | ६ दृष्टिकोण

मानव अधिकार र सरकार

राजुप्रसाद चापागाईं

नीराजन थपलिया

मानव अधिकार आयोग ऐन सम्बन्धी संशोधन विधेयक फिर्ता गरी आयोग तथा अन्य सरोकारवाला–सँगको परामर्शमा परिमार्जन गरेर पुनर्दर्ता गर्ने दिशामा सरकार लचिलो हुनुपर्छ । यसलाई प्रतिष्ठाको विषय बनाउनु हुँदैन ।

संविधान जारी भएको ४२ महिनापछि सरकारले राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग ऐन, २०६८ संशोधनका लागि संसदमा विधेयक दर्ता गराएको छ । प्रस्तावित संशोधनले मानव अधिकार उल्लंघनकर्ताविरुद्ध मुद्दा चलाउन गरेका सिफारिसको कार्यान्वयनलाई महान्यायाधिवक्ताको तजबिजको विषय बनाएको तथा विकेन्द्रित अवस्थामा रहेको आयोगलाई काठमाडौंमा खुम्च्याउन खोजेको छ । आयोगको स्वायत्तता र स्वतन्त्रतामा दक्खल पुर्‍याउन थालिएको यो प्रयासलाई सरकारी अकर्मण्यताका कारण बल्झिँदै गएको सङ्क्रमणकालीन न्याय प्रक्रियासँग जोडेर पनि हेरिएको छ । सङ्क्रमणकालीन न्यायसम्बन्धी कानुनमा संशोधनको अभिभारा थाती राखेको सरकारले परामर्शबिने त्रुटिपूर्ण प्रावधान राखेर संशोधन विधेयक दर्ता गर्नुले आशङ्का जन्माएको छ ।

पछिल्लो समय विधेयकको आलोचनाले संसदभित्र पनि प्रवेश पाएको छ । सरकारको नीति तथा कार्यक्रम, २०७६ माथिको छलफलका क्रममा विपक्षी दलका सांसदहरूले यस सम्बन्धमा गम्भीर सरोकार व्यक्त गरेका छन् । जवाफमा आयोगको स्वतन्त्रता र स्वायत्ततालाई सम्मान गरिने प्रतिबद्धता प्रधानमन्त्रीले जनाएका छन् । तर विधेयकमाथिका गम्भीर सरोकारहरूलाई सरकारले कसरी सम्बोधन गर्छ ? के ऊ विधेयक फिर्ता लिएर आयोग एवं अन्य सरोकारवालासँगको परामर्शमा नयाँ परिमार्जित विधेयक दर्ता गर्न तयार होला ? अथवा, विद्यमान विधेयकमा सुधार र परिमार्जन गरेर पारित गर्ने दिशामा अगाडि बढ्ला ? यी प्रश्न अनुत्तरित नै छन् ।

संशोधन विधेयकमा केही राम्रा कुरा नभएका होइनन् । विधेयकले उजुरी तामेलीमा राख्दा वा खारेजी गर्दा त्यसो गर्नुपर्ने कारण सहितको प्रतिवेदन तयार गर्न कुनै सदस्यलाई जिम्मेवारी दिन सकिने व्यवस्था गरेको छ । क्षतिपूर्तिका लागि सिफारिस गर्ने आयोगको अधिकारलाई केही हदसम्म फराकिलो पार्न खोजिएको छ । आर्थिक क्षतिपूर्तिका अतिरिक्त आयोगले पीडितको पुनरुद्धार र पुनःस्थापनाका लागि सिफारिस गर्न सक्ने व्यवस्था प्रस्ताव गरिएको छ ।

तथापि संशोधन विधेयकका मूलभूत प्रावधानमा गम्भीर त्रुटिहरू छन् । प्रस्तावित दफा १६(क) मा फौजदारी अभियोजनका लागि मुद्दा चलाउने सन्दर्भमा गरिएका प्रावधान संविधान, सर्वोच्च अदालतको नजिर र स्थापित अन्तर्राष्ट्रिय सिद्धान्तप्रतिकूल छन् । मानव अधिकार अपराधमा संलग्नलाई मुद्दा चलाउनुपर्ने गरी संवैधानिक कार्यादेश बमोजिम आयोगले गरेको निर्णयमाथि महान्यायाधिवक्ता हावी हुने अवस्था छ । आयोगले मुद्दा चलाउन आवश्यक ठहर गरिसकेपछि महान्यायाधिवक्ताले थप अनुसन्धान गर्न भन्दै फाइल पुनः आयोगमै फिर्ता पठाउने तथा मुद्दा चलाउने वा नचलाउनेबारे तजबिज प्रयोग गर्ने व्यवस्था गरिएको छ । सामान्यतया अभियोजनको अन्तिम अधिकार महान्यायाधिवक्तामा निहित हुने संवैधानिक परिपाटी रहेकामा विवाद छैन । तर महान्यायाधिवक्ता प्रधानमन्त्रीको इच्छामा नियुक्त वा बरखास्त हुने भएकाले उनको मातहतमा स्वतन्त्र अभियोजनको सम्भावना रहन नसक्ने यथार्थ घामजत्तिकै छर्लंग छ । विगतमा पनि मानव अधिकार उल्लंघनका कारण सिर्जित अपराधमा संलग्नलाई मुद्दा चलाउने सन्दर्भमा महान्यायाधिवक्ताको भूमिका सन्दिग्ध देखिएको छ । सुन्तली धामी तथा पत्रकार डेकेन्द्र थापा लगायतका मुद्दामा सर्वोच्च अदालतले नै हस्तक्षेप गर्नुपर्ने अवस्था आएको थियो । समर्थ संविधान एवं सर्वोच्च अदालतका न्यायिक निर्णयद्वारा वैध उद्देश्य र कारणले गर्दा मान्यता दिएका अपवादात्मक व्यवस्थालाई ऐन संशोधन गरेर लत्याउन मिल्दैन । यसो गर्दा आयोग अस्तित्वमा आउनुको अन्तर्निहित कारण नै परास्त हुन पुग्छ । आयोगको अनुसन्धान मूलतः मानव अधिकार सम्बन्धी अनुसन्धान हो । फौजदारी अनुसन्धानका आधारमा शंकारहित तवरले दोष स्थापित हुन सक्ने आधार भए मात्रै अभियोजन हुन सक्छ । त्यसका लागि केकस्तो प्रक्रियागत व्यवस्था ऐनमा गर्ने भन्ने बहसको विषय हुन सक्छ । तर आयोगबाट सिफारिस भएको विषयमा महान्यायाधिवक्ताले थप अनुसन्धान गर्न फाइल फिर्ता पठाउने कार्यले आयोगको संवैधानिक मानमर्दन हुने प्रस्टै छ । फौजदारी अनुसन्धान गरेर थप प्रमाण जुटाउन आवश्यक भए प्रहरीलाई जिम्मेवार बनाउन सकिन्छ । आयोगले सिफारिस गर्नुपूर्व नै फौजदारी अनुसन्धानको प्रक्रिया पूरा गर्ने गरी फौजदारी अनुसन्धानकर्तालाई संलग्न गराउनका लागि स्पष्ट कानुनी आधार सिर्जना गर्न सकिन्छ । यसका लागि मुलुकी फौजदारी कार्यविधि संहिता वा राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग ऐनमा संशोधन गर्न सकिन्छ ।

ऐन संशोधन गरेर आयोगको विद्यमान विकेन्द्रित उपस्थितिमाथि बाधा सिर्जना गर्न सामान्य समझको आधारमा पनि मिल्ने होइन । हिजो राज्य एकात्मक थियो । आज संघीय छ । केन्द्र, प्रदेश र स्थानीय गरी तीन तहका ७६१ वटा सरकार क्रियाशील छन् । तिनै तहले साझा शासन र स्वशासन गर्छन् । आफ्नो क्षेत्राधिकार अन्तर्गत कानुन बनाउन तथा कार्यान्वयन गर्न स्वायत्त छन् । जनतासँग ७६१ वटै सरकारले आ-आफ्नै तरिकाले अन्तरक्रिया गर्छन् । तीन तहमा राज्यशक्ति मात्रै विभाजित भएको होइन कि, मानव अधिकारको सम्मान, संरक्षण र परिपूर्ति गर्ने दायित्व पनि विभाजित हुन पुगेको छ । यसकारण पनि हिजोभन्दा आज झनै मानव अधिकार आयोगको विकेन्द्रित उपस्थितिलाई प्रभावकारी बनाउन जरुरी छ । मानव अधिकार आयोगको जस्तै जिम्मेवारी निर्वाह गर्नसक्ने अरू निकाय पनि छैनन् । अरू आयोग विषयगत छन् । संविधान निर्माण प्रक्रियाका सन्दर्भमा पनि मौलिक हकको विस्तारसँगै त्यसप्रति राज्यलाई जवाफदेही बनाउन मानव अधिकार आयोगको उपस्थितिलाई प्रदेश र स्थानीय तहसम्म प्रभावकारी बनाउनुपर्ने आम जनताको माग थियो । संविधानले कहीं पनि त्यसो गर्न रोकेको छैन । संविधानले नै आयोगलाई प्रभावकारी बनाउन कानुन बनाएर थप व्यवस्था गर्न सकिने बाटो खोलेको छ । २०५३ को ऐनकै आधारमा आयोग स्थापना भएदेखि नै क्षेत्रीय तथा उपक्षेत्रीय कार्यालयहरू खोलेर आयोगले आफ्ना क्रियाकलाप सञ्चालन गर्दै आएको हो । आयोगको प्रभावकारी उपस्थिति आम नागरिकको दरकारको विषय हो । आयोगलाई काठमाडौंमा सीमित गर्दा यसको असमानुपातिक प्रभाव विपन्न, सीमान्तीकृत र जोखिममा रहेका जनतालाई नै पर्छ । उनीहरूको सहज कानुनी उपचार खोज्ने हकमाथि नै धक्का लाग्छ । यो संविधान बर्खिलापको कार्य हो । गैरन्यायिक उपचारमाथि आम जनताको पहुँचलाई खुम्च्याउने होइन, विस्तार गर्ने दिशामा सरकार अग्रसर हुनुपर्थ्यो । संघीय व्यवस्था लागू भएका सन्दर्भमा आयोगले प्रादेशिक तहमा कार्यालय खोलेर आफ्नो भूमिकालाई प्रभावकारी बनाउने उद्देश्यले आवश्यक दरबन्दी सहितको 'अर्गानोग्राम' गत वर्ष नै बुझाएको हो । तर त्यसप्रति सरकार अहिले नाजवाफ रहनु र एकाएक काठमाडौंबाहिर कार्यालय खोल्ने व्यवस्थालाई नै खारेज गर्ने प्रावधान राखेर विधेयक ल्याउनु काकतालीं मात्रै नहुन सक्छ ।

आयोगको प्रभावकारिताको आधार व्यवस्थापकीय तथा वित्तीय स्वायत्तता पनि हो । परिवर्तित सन्दर्भमा यसको दायरा बढाउनेभन्दा झनै थप अंकुश सिर्जना गरी संशोधन प्रस्तावित भएको छ । यसले राष्ट्रिय मानव अधिकार संस्थाहरू सम्बन्धी राष्ट्रसंघीय सिद्धान्त (पेरिस सिद्धान्त, १९९३) अनुकूल संशोधन गर्न राष्ट्रिय मानव अधिकार संस्थाहरूको विश्वव्यापी गठबन्धनले सुझाएविपरीत उल्टो प्रगतिलाई इङ्गित गर्छ । आयोग अन्य संवैधानिक निकायले जस्तो वर्षभरिको योजना एकै चोटि बनाई त्यसैमा सीमित भएर कार्यसम्पादन गर्ने निकाय पनि होइन । मानव अधिकारको विषय आफैंमा गतिशील छ । कति बेला आयोगको कुन हदसम्मको सक्रियता आवश्यक हुन्छ, यो पूर्वानुमान योग्य हुँदैन । मानव अधिकारको प्रभावकारी संरक्षणका लागि आयोगको अग्रसक्रियता जुनसुकै बेला आवश्यक पर्न सक्छ । सबै अवस्थामा आयोगका वित्तीय निर्णयलाई सरकारको सहमति र स्वीकृतिको अधीनस्थ राख्ने हो भने यसको स्वायत्तता र स्वतन्त्रता कोरा नारामा परिणत हुन्छ । आयोगले वित्तीय अनुशासन र पारदर्शिताका नियम, कानुनको परिपालना भयो-भएन भनेर महालेखाले परीक्षण गर्छ । संसदमा छलफल पनि हुन सक्छ । नागरिक समाज र मिडियामा बहस हुन सक्छ । तसर्थ अर्थ मन्त्रालयलाई जानकारी गराएर प्राथमिकताका आधारमा स्रोत जुटाउन सक्ने र वित्तीय अनुशासनमा रहेर खर्च गर्न सक्ने सवालमा ऐनले मार्गप्रशस्त गर्नैपर्छ ।

उक्त विधेयक फिर्ता गर्ने र आयोग तथा अन्य सरोकारवालासँगको परामर्शमा परिमार्जन गरेर पुनर्दर्ता गर्ने दिशामा सरकार लचिलो हुनुपर्छ । सरकारको प्रतिष्ठा त त्यति बेला बढ्नेछ, जब ऊ मानव अधिकारमैत्री हुनेछ । आयोगका सिफारिसको बन्धनकारिता कायम हुने, आयोगको विकेन्द्रित उपस्थितिलाई मार्गप्रशस्त गर्ने र वित्तीय स्वायत्तताका सिद्धान्तको पूर्णतः सम्मान हुने गरी उक्त विधेयकमाथि संशोधनका लागि सरकार तयार हुनुपर्छ ।

चापागाईं एम्नेस्टी इन्टरनेसनलका दक्षिण एसिया अनुसन्धानकर्ता र थपलिया नेपाल शाखाका निर्देशक हुन् ।

खण्ड २
संस्थागत गतिविधि

८. संस्थागत अवस्था र गतिविधि

८.१. समूह र युथ नेटवर्क

आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को अन्त्यमा एम्नेस्टी नेपालमा आबद्ध समूहहरूको सङ्ख्या ७८ रहेको थियो भने निर्माणाधिन समूहहरूको सङ्ख्या तीन रह्यो । यस अवधिमा युथ नेटवर्कहरूको सङ्ख्या ४६ रहेको थियो । समूह र युथ नेटवर्क गरी ३८ जिल्लामा एम्नेस्टी नेपालको स्थानीय संरचनाहरू कार्यरत रहेका थिए ।

कुल ३८ जिल्लामा समूहहरू रहेका थिए भने १५ जिल्लामा युथ नेटवर्कहरूले एम्नेस्टी नेपालसँग आबद्धता लिएका थिए । *(समूह र युथ नेटवर्कको विवरण अनुसूची १ र २ मा दिइएको छ)*

८.२. सदस्यता

आ.व. वर्ष २०७५/७६ को अन्त्यसम्ममा एम्नेस्टी नेपालको **कुल सदस्य सङ्ख्या ७,४९७**[1] रहेको थियो । कुलमध्ये पुरुषको सङ्ख्या ४,४३८ र महिलाको सङ्ख्या ३,०४८ र अन्यको सङ्ख्या ११ रहेको छ । यो सङ्ख्या गत आर्थिक वर्षको अन्त्यमा ७,८८० रहेको थियो । एम्नेस्टी नेपालमा आबद्ध सदस्यहरूको तथ्याङ्कगत जानकारी ग्राफ/इन्फोग्राफिक्समा तल :

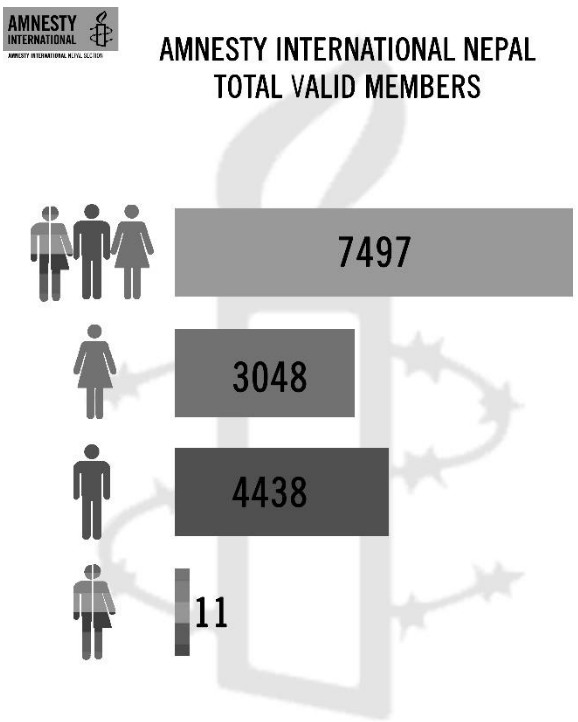

[1] यो तथ्याङ्क आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को दोश्रो सप्ताहको सुरुआत अर्थात मिति २०७६ भाद्र २० गतेसम्मको रेकर्डमा आधारित छ । २८ औं साधारणसभाका लागि समूहहरूले आ-आफ्नो साधारण सभा सम्पन्न गर्नुपर्ने अन्तिम मिति भाद्र २० तोकिएकोले यस अवधिसम्मको तथ्याङ्कलाई समावेश गरिएको छ ।

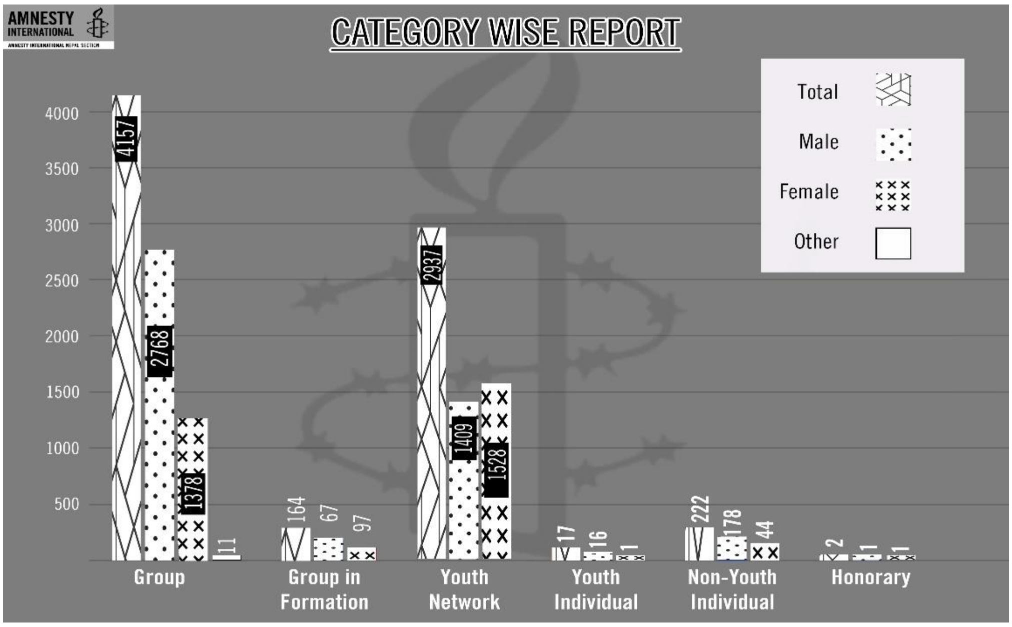

AMNESTY INTERNATIONAL
AMNESTY INTERNATIONAL NEPAL SECTION

PROVINCE WISE REPORT

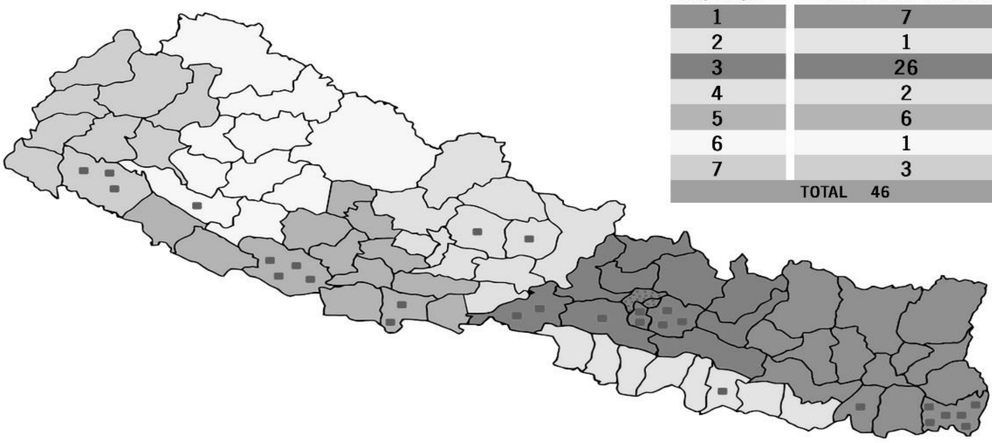

YOUTH NETWORKS	
PROVINCE	NUMBER OF NEWTOKS
1	7
2	1
3	26
4	2
5	6
6	1
7	3
TOTAL 46	

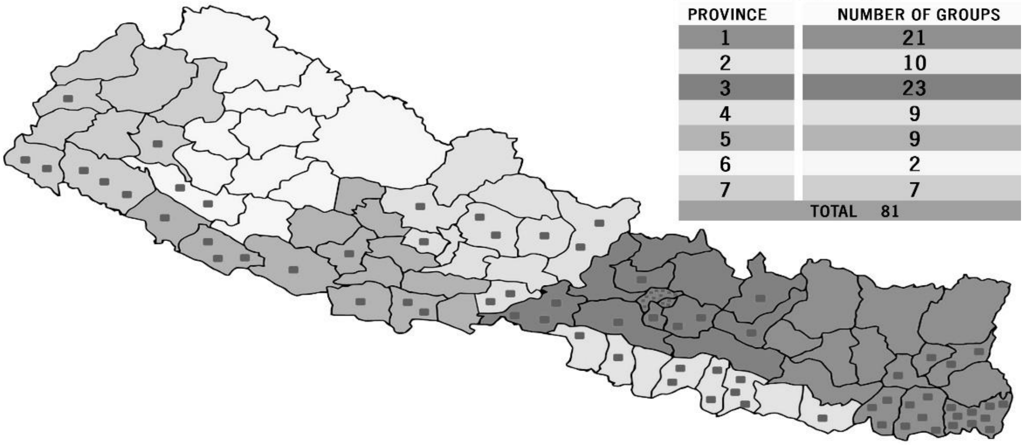

GROUPS, GIF	
PROVINCE	NUMBER OF GROUPS
1	21
2	10
3	23
4	9
5	9
6	2
7	7
TOTAL 81	

८.३. राष्ट्रिय रणनीतिक लक्ष्य कार्यान्वयन

एम्नेस्टी नेपालको सन् २०१७ देखि २०२० अवधिको राष्ट्रिय रणनीतिक लक्ष्य (Strategic Goal) ले निर्देश गरेअनुसार वर्ष २०७५/७६ मा आफ्ना गतिविधिहरू अगाडि बढाइयो । उक्त रणनीतिक योजना कार्यान्वयनका लागि सचिवालयले नेसनल बोर्ड तथा अन्तर्राष्ट्रिय सचिवालयसँग निरन्तर समन्वय गर्ने काम गऱ्यो ।

८.४. वार्षिक साधारणसभा

यस संस्थाको २७ औं वार्षिक साधारण सभा २०७५ असोज ७ र ८ गते (२३ र २४ सेप्टेम्बर २०१८) चितवनको टाँडीमा सम्पन्न भयो । सभामा देशभर रहेका एम्नेस्टी नेपालमा आबद्ध समूहहरूमध्ये यस संस्थाको विधान र साधारणसभा सञ्चालन नियमावली अनुसार एम्नेस्टी नेपालको वार्षिक साधारणसभामा सहभागी हुन आवश्यक पर्ने आधार र प्रक्रिया पुगेका कूल ७५ मध्ये ७० वटा एम्नेस्टी नेपाल समूहबाट १३९ जना (३१ महिला र १०८ पुरुष) प्रतिनिधिको उपस्थिति रहेको थियो । यसका अलावा साधारणसभामा नेसनल बोर्ड तथा पुनरावेदन समितिका पदाधिकारीहरू, राष्ट्रिय सचिवालयका कर्मचारीहरू र आमिन्त्रत पर्यवेक्षकहरूको उपस्थिति रहेको थियो ।

८.४.१. उद्घाटन सत्र

एम्नेस्टी इन्टरनेसनल नेपालको २७ औं वार्षिक साधारण सभाको उद्घाटन असोज ६ गते टाँडीस्थित होटल स्टार ब्याङ्केटमा सम्पन्न भयो । पूर्व प्रधानन्यायाधीश कल्याण श्रेष्ठको प्रमुख आतिथ्यमा सम्पन्न उक्त कार्यक्रममा एम्नेस्टीको प्रतिक चिन्ह समेत रहेको मैनबत्ती प्रज्वलित गरी माननीय श्रेष्ठले सो साधारण सभाको उद्घाटन गर्नुभएको थियो ।

एम्नेस्टी नेपालका तत्कालीन अध्यक्ष श्री राजनप्रसाद कुइँकेलको अध्यक्षतामा भएको सो उद्घाटन सत्रका क्रममा विभिन्न वक्ताहरूले आ-आफ्ना भनाइहरू राख्नु भएको थियो । नेसनल बोर्डका महासचिव श्री लेखनाथ (लक्ष्मी) निरौलाले सञ्चालन गर्नुभएको उद्घाटन सत्रका निम्नलिखित वक्ताहरूले आफ्ना भनाइहरू राख्नुभएको थियो :

१. रत्ननगर नगरपालिकाका मेयर श्री नारायण बन,
२. पत्रकार महासङ्घ नेपालका पूर्व सभापति श्री हरिहर विरही,
३. नेपाल बार एसोसिएसनका पूर्व अध्यक्ष श्री हरिहर दाहाल,
४. नागरिक समाजका अगुवा प्रा. डा. श्री कपिल श्रेष्ठ,
५. पत्रकार तथा नागरिक समाजका अगुवा श्री कनकमणि दिक्षित,
६. वरिष्ठ पत्रकार तथा मानवअधिकारकर्मी प्रा. श्री पुरुषोत्तम दाहाल,
७. एम्नेस्टी इन्टरनेसनल नेपालका पूर्व अध्यक्ष एवं नागरिक समाजका अगुवा श्री चरण प्रसाईं,
८. मानवअधिकार प्रतिष्ठानका अध्यक्ष, इन्द्रप्रसाद अर्याल,

९. रत्ननगनर नगरपालिकाका उप मेयर श्री विमलादेवी दुवाडी,
१०. रत्ननगर नगरपालिका, वडा नं १० का अध्यक्ष शङ्कर सिंह तामाङ,
११. द्वन्द्वपीडित साझा चौतारीका पूर्व अध्यक्ष सुमन अधिकारी,
१२. नेपाली काङ्ग्रेसका जिल्ला सचिव राजिव न्यौपाने,
१३. नेपाल कम्युनिस्ट पार्टीका प्रतिनिधि निशा न्यौपाने,

उद्घाटन सत्रको क्रममा एम्नेस्टी नेपालका संस्थापक नुतन थपलियाले पठाउनु भएको साधारण सभाको सफलता र शुभकामना सन्देशलाई निर्देशक निराजन थपलियाद्वारा पढेर सुनाइएको थियो । उक्त सन्देशमा नेपालमा व्याप्त दण्डहीनता, बढ्दो महिला हिंसाका घटना र संसारमा अहिले देखिँदै आएको खुम्चँदो राजनीतिक नागरिक स्पेस र पछिल्लो समयमा नेपालमा समेत देखा पर्दै गएको यस्तै परिवेशका सन्दर्भमा नागरिक समाज कमजोर हुँदै गएको देखिएको चिन्ता व्यक्त गर्नुभएको थियो । त्यसैगरी आर्थिक वर्ष ०७४/०७५ मा सबैभन्दा बढी सदस्य सङ्ख्या पुऱ्याउन सफल भएको एम्नेस्टी नेपालको समूह ८९ टिकापुर र सबैभन्दा बढी मानवअधिकार अभियानसम्बन्धी गतिविधिहरू गरेको समूह ५४ पोखरालाई सम्मानित गरिएको थियो ।

उद्घाटन सत्रका प्रमूख अतिथि पूर्व न्यायाधीश श्रेष्ठले एम्नेस्टी नेपालमा आबद्ध सबै सदस्यहरूलाई मानवअधिकार अभियानमा जसरी स्वस्फूर्त लाग्नुभएको छ त्यसबाट कहिल्यै विचलित नभई कार्यकारी लगायत राज्यका निकायहरूलाई जवाफदेही र जिम्मेवार बनाउन सँधै लागिरहन प्रेरित गर्नुभएको थियो । आफ्नो निकै सारगर्भित मन्तव्यका क्रममा उहाँले नेपालमा नयाँ संविधान निर्माण भई कार्यान्वयनको क्रममा रहेको वर्तमान अवस्थामा संविधानमा प्रत्याभूत गरिएका ३२ वटा आधारभूत अधिकारका कुराहरूलाई समान रूपमा देशका सबै नागरिकहरूसम्म पुऱ्याउने कार्यमा राज्यलाई झक्झक्याउन प्रयत्नरत रहनुपर्नेमा उहाँले सुझाव राख्नु भयो । उहाँले नेपालमा रहेको द्वन्द्वकालीन घटनाहरूमा जवादेहिता स्थापना हुन नसकेको सन्दर्भमा बोल्दै नेपालमा अझै पनि न्यायको प्रतिश्पर्धा हुनुपर्नेमा दण्डहीनताको प्रतिश्पर्धा भइरहेको र त्यसमा राजनीतिक स्वार्थ मुसिएर न्यायको आकाङ्क्षामाथि बज्रपात परिरहेको तर्फ इङ्गित गर्दै यदि न्याय निरुपण सही ढङ्गले भएन भने पुनः अर्को द्वन्द्व हुने खतरा रहेको औंल्याउनु भयो ।

कार्यक्रमका अन्य वक्ताहरूले एम्नेस्टी नेपालको साधारण सभा सफलता र नयाँ निर्वाचित हुँने कार्यसमितिलाई शुभकामना व्यक्त गर्नुभएको थियो । अधिकांश वक्ताहरूले नेपालको सङ्क्रमणकालीन न्यायमा भएको ढिलाई लगायत अन्य मानवअधिकार चुनौतीका सवालमा एम्नेस्टी अझ प्रखर भएर अघि बढ्नुपर्ने औंल्याउनु भएको थियो । पत्रकार कनकमणि दिक्षितले एम्नेस्टी इन्टरनेसनल नेपाल शाखाले नेपालको मानवअधिकार संस्थागत गर्ने सन्दर्भमा "इन्स्टिट्युसनल मेमोरी"को रूपमा काम गरेको स्मरण गराउँदै आगामी दिनमा यसले कसरी काम गर्ने सन्दर्भमा दक्षिण एसियाको सन्दर्भलाई उद्धृत गर्दै ती विभिन्न सन्दर्भहरूबाट नेपालमा पर्ने मानवअधिकारमाथिको असर खासगरी भारत, बङ्गलादेश, पाकिस्तान, बर्मा, अफगानिस्तान लगायत मुलुकहरूमा व्याप्त कु-अभ्यासहरूले अन्तर्सामाजिक विग्रह निम्त्याउने खतरा रहेको र त्यस्ता सबै गतिविधिहरूका विरुद्ध मानवअधिकार र मौलिक हक स्थापनार्थ अलग्गै रणनीति लिएर अघि बढ्नु पर्ने बताउनु भयो ।

उद्घाटन सत्रलाई उक्त सत्रको अध्यक्षता गरिरहेका एम्नेस्टी नेपालका अध्यक्ष राजन प्रसाद कुईंकेलले सबै सदस्यहरूलाई एम्नेस्टी नेपालको सदस्य भएकोमा गौरव अनुभूति गर्न तथा एम्नेस्टीको लोगोलाई बदनाम गर्ने कुनै पनि गतिविधिमा नलाग्न प्रेरित गर्नुभयो । उहाँले आगामी दिनमा यसरी एम्नेस्टीको लोगोमा प्रहार गर्ने तथा बदनाम गर्ने प्रवृत्तिहरूका विरुद्ध उजागर गर्ने बचनबद्धता जनाउनुभयो । उहाँले एम्नेस्टीले चालेका विभिन्न मानवअधिकारसम्बन्धी अभियानहरूका बारेमा पनि चर्चा गर्नुभयो । साथै उहाँले दुई वर्षे कार्यकालका सन्दर्भमा आफूलाई विश्वास गरेर सहयोग गर्नुभएकोमा आभारी व्यक्त गर्नुभयो ।

"फ्रि द प्रेस" याक्सन

उद्घाटन् सत्रको समापनपश्चात भारतमा हत्या गरिएकी पत्रकार गौरी लङ्केशका लागि न्याय, म्यान्मारमा रोहिङ्ग्या समुदायमाथि भएको ज्यादतीको बारेमा समाचार लेखेको आरोपमा सात वर्ष जेलमा राखिएका पत्रकारद्वय वा लोन क्वा र सो उको यथाशीघ्र रिहाई तथा अलजजिरा टेलिभिजनमा अन्तर्वार्ता दिनेक्रममा सरकारको गतिविधिहरूको विरोध गरेको आरोपमा हिरासतमा राखिएका बङ्गलादेशका फोटोपत्रकार शहिदुल अलामको तत्काल र बिनाशर्त रिहाइको माग गर्दै #FreeShahidulAlam, #FreeWaLoneKyawSoeOo, #IMGAURI ब्यानरका साथ फोटो स्टन्ट गरिएको थियो ।

यो याक्सनपछि 'नागरिक समाजको खुम्चिदो अवस्था' शीर्षकमा प्रवचन र अन्तर्क्रियात्मक छफलल चलाइएको थियो । उक्त छलफलमा बरिष्ट अधिवक्ता तथा नेपाल बार एसोसियसनका पूर्व अध्यक्ष हरिहर दाहल र बरिष्ट पत्रकार तथा पत्रकार महासङ्घका पूर्व अध्यक्ष हरीहर विरहीले आ-आफ्नो प्रस्तुति राख्नुभएको थियो । त्यसपछि सहभागीहरूको जिज्ञासाको संबोधन गर्नुभएको थियो । सो कार्यक्रमपछि २७ औं साधारण सभाको उद्घाटनसत्रअन्तर्गतको प्रथम दिनको कार्यक्रम समापन भएको थियो ।

८.४.२. बन्दसत्र

असोज ८ गते भएको साधारणसभाको बन्द सत्रको सुरुआत *"जलवायु परिवर्तनले मानवअधिकारमा पुऱ्याएको असरहरू"* शीर्षकको विज्ञ प्रस्तुती र छलफलबाट भएको थियो । त्यसपछि संस्थाको वार्षिक योजना कार्यान्वय तथा आर्थिक प्रतिवेदन एवं आगामी वर्षको कार्ययोजना तथा बजेटका आलावा नेपालको वर्तमान मानवअधिकारको अवस्थासम्बन्धी विभिन्न प्रस्तावउपर छलफल भएको थियो । साथै उक्त साधारणसभाले एम्नेस्टी नेपालको आर्थिक नियमावली र कर्मचारी नियमावलीसम्बन्धी संशोधन प्रस्तावउपर छलफल गरी सर्वसम्मतीले पारित गरेको थियो । त्यस्तै साधारण सभामा प्रस्तुत एम्नेस्टी नेपालको राष्ट्रिय युवा रणनीति २०१९-२०२४ माथि छलफल गरी सर्वसम्मतीले पारित गरिएको थियो । तत्कालीन नेसनल बोर्डद्वारा नेसनल बोर्ड र पुनरावेदन समितिको निर्वाचन प्रयोजनका लागि निर्वाचन अधिकृतका रूपमा पूर्व अध्यक्ष श्री प्रदिप पोखेललाई प्रस्ताव गरेकोमा साधारण सभाले सर्वसम्मतीले स्वीकृत गरेको थियो । सोही साधारण सभामा निर्वाचन अधिकृत श्री प्रदिप पोखेलको संयोजकत्वमा सम्पन्न निर्वाचनमा निम्न पदाधिकारीसहितको नयाँ नेसनल बोर्ड र पुनरावेदन समितिको निर्वाचन भएको थियो :

(क) नेसनल बोर्ड

१. अध्यक्ष:	श्री बिक्रम ढुकुछु, समूह १७, भक्तपुर
२. कोषाध्यक्ष:	श्री सुरेशप्रसाद उपाध्याय, समूह १६, बीरगञ्ज
३. महिला सदस्य:	१. श्री पार्वता आचार्य, समूह ३६, प्युठान
	२. श्री शचिता कुइँकेल, समूह २१, काठमाडौं
	३. श्री संगीता चापागाईं, समूह १, धनकुटा
४. सदस्य:	१. श्री गोविन्द वाग्ले, समूह २६, कोहलपुर
	२. श्री कर्णबहादुर कुँवर, समूह ८९, टिकापुर
	३. श्री निखिल पोखरेल, समूह १०, इनरूवा
	४. श्री महेशकुमार पौडेल, समूह ३३, चितवन
५. युवा सदस्य:	१. श्री बिपिन बुढाथोकी, डाइनामिक युथ नेटवर्क, काठमाडौँ
	२. श्री समिक्षा कोईराला, काठमाडौं युनिभसिटी युथ नेटवर्क, काभ्रे

(ख) पुनरावेदन समिति

१. संयोजक:	श्री सुदिपकुमार शर्मा भट्ट, समूह ६२, नेपालगञ्ज
२. महिला सदस्य:	श्री नाईडुकुमारी नेपाली, समूह ५, महोत्तरी
३. सदस्य:	श्री जीवनप्रसाद फुयाँल, समूह २०, काठमाडौं

त्यस्तै पत्रकार सम्मेलनमा साधारणसभाबाट पारित मानवअधिकार प्रस्तावहरू एवं संस्थाको गतिविधिको प्रतिवेदन पनि सार्वजनिक गरिएको थियो। साधारणसभामा देशभरबाट एम्नेस्टी नेपालमा आबद्ध स्थानीय समूहका प्रतिनिधिहरू, नेसनल बोर्ड तथा पुनरावेदन समितिका पदाधिकारीहरू, पूर्व अध्यक्ष लगायतका पदाधिकारीहरू र नेसनल बोर्डद्वारा आमन्त्रित अतिथि गरी २०० जना भन्दा बढीको उपस्थिति रहेको थियो ।

८.४.३. समापनसत्र

२०७५ असोज ८ गते अपरान्ह एक संक्षिप्त समारोहका बीच एम्नेस्टी नेपालको २७ औं बार्षिक साधारण सभाको समापन गरिएको थियो । सो अवसरमा एम्नेस्टी नेपालका निवर्तमान अध्यक्ष श्री राजनप्रसाद कुइँकेलले साधारण सभा सफलतापूर्वक सम्पन्न गर्न सहयोग गर्ने चितवनको स्थानीय समूह २५, ३३ र ६४ तथा त्यसका सम्पूर्ण सदस्य एवं पदाधिकारीहरूलाई धन्यवाद दिनुभएको थियो । त्यसैगरी उहाँले सबै स्वयंसेवक, पर्यवेक्षक, अतिथि, पत्रकार, नागरिक समाज, होटल स्टार ब्याङ्केटका कर्मचारी र सबै समूह प्रतिनिधिहरू र एम्नेस्टी नेपालको सचिवालयलाई पनि विशेष धन्यवाद व्यक्त गर्नुभएको थियो ।

कार्यक्रममा एम्नेस्टी नेपालका नवनिर्वाचित अध्यक्ष बिक्रम ढुकुछु र अध्यक्ष पदका प्रत्यासी उत्तम सापकोटा लगायतले मन्तव्य व्यक्त गर्नुभएको थियो ।

समापन समारोहमा निवर्तमान अध्यक्ष राजनप्रसाद कुइँकेलले नवनिर्वाचित अध्यक्ष विक्रम ढुकुछुलाई प्रज्वलित मैनबत्ती हस्तान्तरण गर्दै अध्यक्षको कार्यभार हस्तान्तरण गर्नुभएको थियो ।

८.५. एम्नेस्टी नेपालको Governance र Management

एम्नेस्टी नेपालको नीतिगत कामका लागि यस संस्थाको सदस्यहरूमध्येबाट हरेक २/२ वर्षमा निर्वाचित हुने नेसनल बोर्ड रहेको हुन्छ भने संस्थाका सबै गतिविधि सञ्चालन गर्नका लागि राष्ट्रिय सचिवालय रहेको छ। त्यसैगरी विधान र नियमावलीले तोके बमोजिमका काम गर्न राष्ट्रिय परिषद् बैठक (वार्षिक साधारणसभा) बाट पुनरावेदन समिति निर्वाचित हुने गरेको छ। यी सबै निकायले आ-आफ्ना जिम्मेवारीअनुसारका कार्यहरू गर्ने गर्दछन् ।

८.५.१. पुनरावेदन समिति

नेसनल बोर्डले एम्नेस्टी नेपालमा आबद्ध कुनै समूह खारेजी गरेमा वा कुनै एम्नेस्टी सदस्यलाई सदस्यताबाट निस्कासनको निर्णय भएमा सम्बन्धित समूह वा सदस्यले त्यस्तो निर्णय चित्त नबुझी पुनरावेदन गर्न चाहेमा एम्नेस्टी नेपालको विधान बमोजिम पुनरावेदन समितिको व्यवस्था गरिएको छ । हरेक राष्ट्रिय परिषद् बैठकबाट २/२ वर्षमा नयाँ समितिको गठन हुने गर्दछ । पुनरावेदन समितिले पुनरावेदन निवेदनहरूउपर आवश्यक छानबिन गर्ने र आवश्यक परेमा नेसनल बोर्डको निर्णयलाई बदरसम्म गर्ने अधिकार राख्दछ ।

पुनरावेदन समितिको बैठक

वर्ष २०७५/७६ को अवधिभित्र पुनरावेदन समितिको बैठक दुई पटक बसेको थियो ।

८.५.२. नेसनल बोर्ड

वार्षिक साधारणसभाको अन्तरालमा नीतिगत निर्णयहरू गर्न नेसनल बोर्डको गठन भएको हुन्छ । यसका अलावा मानवअधिकार तथा संस्थागत नीतिको मस्यौदा गरी साधारण सभामा पेश गर्ने काम पनि नेसनल बोर्डकोको कार्यक्षेत्रभित्र पर्दछ। हरेक राष्ट्रिय परिषद् बैठकबाट २/२ वर्षमा नयाँ समितिको गठन हुने गर्दछ ।

नेसनल बोर्डको बैठक

वर्ष २०७५/७६ मा राष्ट्रिय कार्यसमितिका सात वटा बैठकहरू बसी विभिन्न निर्णयहरू गरिएका थिए ।

८.५.३. राष्ट्रिय सचिवालय

संस्थाको दैनिक कार्यसञ्चालनका लागि राष्ट्रिय सचिवालय रहेको छ र जसमा विभिन्न विभागमा विभागीय कर्मचारीहरूको व्यवस्था गरिएको छ ।

- **कर्मचारीहरूद्वारा राजिनामा**

यस आर्थिक वर्षमा दुई जना कर्मचारीले एम्नेस्टी नेपालबाट राजिनामा लिए। यसरी राजिनामा लिनेमा विगत सात वर्षदेखि अफिस म्यानेजरका रूपमा कार्यरत श्री श्रद्धा थापाले २०१८नोभेम्बर ३१ देखि लागू हुनेगरी आफ्नो पदबाट राजिनामा दिनुभएको थियो। त्यस्तै २०१९ अगस्ट २६ देखि लागू हुनेगरी विगत साँढे दुई वर्षदेखि मिडिया र सञ्चारसंयोजककमा रूपमा कार्यरत श्री गौरव चन्द्र गुरुङ्ले राजिनामा दिनुभएको थियो ।

- **कर्मचारी नियुक्ती**

अफिस म्यानेजरको राजिनामापश्चात रिक्त रहेको पदलाई नेसनल बोर्डको परामर्शमा मानवअधिकार शिक्षा अधिकृत पदमा परिमार्जन गरी सो पदमा खुला प्रतियोगितामार्फत श्री जेसलिना राणालाई मार्च २०१९ देखि नियुक्त गरियो। गौरव चन्द्र गुरुङ्को राजिनमापश्चातको रिक्त पदपूर्ति प्रकृया जारी रहेको छ ।

- **कर्मचारी बैठक**

राष्ट्रिय सचिवालयमा कर्मचारीहरूको बैठक हरेक हप्ता बस्ने गरेको छ । उक्त बैठकका अलावा आवश्यकताअनुसार थप बैठकहरू बसी योजना कार्यान्वयन लगायत विषयमा आवश्यक छलफल गरिने गरिन्छ । हरेक बैठकहरूमा भएका छलफलहरूको माइन्युटिङ्ग गर्ने पद्धति रहेको छ ।

८.६. ग्लोबल गर्भनेन्स प्रकृयामा सहभागिता

एम्नेस्टी इन्टरनेसनल नेपालले यस आर्थिक वर्षमा एम्नेस्टी इन्टरनेसनलको विभिन्न अन्तर्राष्ट्रिय फोरमहरूमा सहभागिता जनाएको छ ।

८.६.१. एम्नेस्टी इन्टरनेसनलको दोश्रो ग्लोबल असेम्बलीमा सहभागिता

२०१९ को अगस्ट २ देखि ५ सम्म दक्षिण अफ्रिकाको जोहानेस्बर्गमा भएको एम्नेस्टी इन्टरनेसनलको दोश्रो ग्लोबल असेम्ब्ली (Global Assembly) मा एम्नेस्टी नेपालबाट नेसलन बोर्ड अध्यक्ष बिक्रम ढुकुछु, उपमहासचिव बिपिन बुढाथोकी, सदस्य संगीता चापागाईं र निर्देशक निराजन थपलियाको सहभागिता रहेको थियो । अगस्ट १ मा युथ डेलिगेटहरूको युथ फोरम रहेको थियो जसमा एम्नेस्टी नेपालका युथ डेलिगेट बिपिन बुढाथोकीले सहभागिता जनाउनुभएको थियो ।

ग्लोबल असेम्ब्लीमा इन्टरनेसनल बोर्डका अध्यक्ष मिकाली मुथियानी, कोषाध्यक्ष याको स्मिथ र महासचिव कुमि नाइडुद्वारा प्रस्तुत प्रतिवेदनहरू माथि छलफल गरी पारित गरिएको थियो । महासचिव कुमीले आफ्नो गत एक वर्षको कार्यकालमा आफूले काम थालेपछिका संस्थागत उतारचडाव लगायत मानवअधिकारका क्षेत्रमा विश्वव्यापी रूपमा आफूले गरेका प्रयत्नहरू, अन्तर्राष्ट्रिय मिसनहरू, विभिन्न राष्ट्राध्यक्षहरूसँग भएका “एड्भोकेसी मिटिङ्गहरू”, विभिन्न ग्लोबल फोरमहरूमा उभिएर गरिएका “इन्टरभेन्सनज्हरू” लगायतका बारेमा संक्षिप्त प्रस्तुती राख्नुभएको थियो । उहाँले आफूले कार्यभार संहालेकै दिन एम्नेस्टी टर्कीका अध्यक्ष टानर किलिक रिहा हुनुभएको तथा उहाँ र उहाँको परिवारलाई गई भेटेको सन्दर्भलाई पनि छुनुभएको थियो ।

ग्लोबल असेम्ब्लीमा एम्नेस्टी नेपालका अध्यक्ष भोटिङ्ग गर्दै

त्यसपछिको अर्को सत्रमा महासचिव कुमीले आफ्नो एम्नेस्टी इन्टरनेसनललाई “अ बिगर, बोल्डर एण्ड मोर इन्क्लुसिभ (A Bigger, Bolder and More Inclusive)” मुभमेन्ट बनाउनेतर्फको “भिजन”लाई प्रस्तुत गर्नुभएको थियो । यस सत्रमा उहाँले एम्नेस्टी इन्टरनेसनलको “वर्क कल्चर (Work Culture)” मा परिवर्तन गर्नुपर्ने तथा *बोर्ड, स्टाफ, भोलुन्टियरज, डोनर, सपोर्टर* तथा *एक्टिभिस्टहरू*बीच सहयोगी, आत्मीय र पारस्परिक सम्बन्ध सुदृढ गर्नुपर्ने विचार राख्नुभएको थियो । उहाँले “We are fighting the bad guys out there but we are also fighting with each other र यसले हामीभित्र द्वन्द्व, अन्यौलता, अस्पष्टता र दिशाहीनता जन्माएको”ले अब आन्तरिक रूपमा सुदृढ हुन ढिलो भइसकेकोतर्फ इङ्गित गर्नुभएको थियो । यस क्रममा एम्नेस्टीको “एक्स्टर्नल इन्गेजमेन्ट” एकदमै फराकिलो र सकेसम्म धेरैलाई समेट्ने तथा “राइट्स होल्डर”, पीडित र लाभग्राही समूहहरूलाई केन्द्रमा राखी जहिल्यै पनि उहाँहरूको “सर्वोत्तम हित”का लागि काम गर्नुपर्ने तथा यस क्रममा उहाँहरूलाई कसरी हाम्रो अभियानभित्र समावेश गर्न सकिन्छ भन्ने कुरामा लाग्नुपर्ने विषयमा जोड दिनुभएको थियो । त्यस्तै उहाँले नागरिक समाजका अन्य समूहहरू, “फेथ लिडर्ज”,

राजनीतिक दल लगायत सबै तप्का र तहमा “अलाइज” बनाएर अग्रगामी कदम चालेमा मात्र मानवअधिकारका वर्तमान चुनौतीहरू सामना गर्न सकिनेतर्फ विचार आफ्ना विचार राख्नुभएको थियो ।

त्यसपछिका तीनवटा “प्यारलल वर्कशप” सेसनमा “भिजन अन माइग्रेसन”, “कोषाध्यक्षको प्रतिवेदन” र “मिलिटरी अकुपेसन्स्” विषयहरूमा छलफल भएको थियो । “स्ट्याण्डिङ् रेप्रजेन्टेटिभको लिडरसिप वर्कशप”, “संस्थागत मोसन्ज”सम्बन्धी छलफल र “पोलिसि र थिम्याटिक मोसन” हरूमा छलफल अन्य एजेण्डाका विषय रहेका थिए । त्यस्तै यस ग्लोबल असेम्ब्लीले अन्तर्राष्ट्रिय बोर्डका पाँच पद लगायत प्रेपकम, फाइनान्स र अडिट कमिटि, इन्टरनेसनल नोमिनेसन कमिटि लगायतका पदहरूमा निर्वाचन सम्पन्न गरेको छ । अन्तर्राष्ट्रिय बोर्डको ट्रेजररमा एम्नेस्टी युएसका अनिकेत साह ग्लोबल असेम्ब्लीको प्लेनरीको सर्वसम्मत मतबाट निर्वाचित हुनुभयो भने इन्टरनेसनल बोर्डको चार वर्षे कार्यकालका लागि एम्नेस्टी न्युजिल्याण्डका पिटर फापु र तीन वर्षे कार्यकालका लागि एम्नेस्टी मलेशियाकी अन्जुला म्या बयस, एम्नेस्टी फिलिपिन्सका रिज लि सान्तोस् र एम्नेस्टी मेक्सिकोकी लुलु बरेरा निर्वाचित भएका छन् । त्यस्तै फाइनान्स एण्ड अडिट कमिटिमा एम्नेस्टी आएरल्याण्डका एलान म्यकलिन निर्वाचित हुनुभएको छ। त्यस्तै प्रेपकममा एम्नेस्टी युकेकी पूर्व अध्यक्ष रुथ ब्रेडेल र एम्नेस्टी डेनमार्ककी निना मोन्राड बेल पुनः निर्वाचित हुनुभएको छ ।

८.६.२. रिजनल फोरममा सहभागिता

ग्लोबल असेम्ब्ली पूर्व हुने एम्नेस्टीका सेक्सनहरूको ग्लोबल असेम्ब्ली तयारी बैठक अर्थात रिजलन फोरम सन् २०१९ को अप्रिल १३, १४ र १५ मा ताइवानको ताइपेइमा सम्पन्न भएको थियो जसमा नेसनल बोर्ड अध्यक्ष बिक्रम ढकुछु, युवा सदस्य समिक्षा कोइराला र निर्देशक सम्मिलित टोलीले सहभागिता जनाएको थियो । उक्त कार्यक्रममा अन्तर्राष्ट्रिय बोर्डका सहराम हसेनी, ग्लोबल असेम्ब्ली प्रेपकमका सदस्य शर्मिला सेताराम, इन्टरनेनल नोमिनेसन कमिटिका सदस्य उषा सबनयगम, अन्तर्राष्ट्रिय सचिवालयका फण्ड रेजिङ् डिपार्टमेन्टका सिनियर डाइरेक्टर जुली बरहार समेतको उपस्थिति रहेको थियो । ग्लोबल असेम्ब्ली तयारीसम्बन्धी विभिन्न सत्रहरूमा सन् २०१९ को अगस्टमा हुन गइरहेको ग्लोबल असेम्ब्लीका विभिन्न मोसनहरूमा तयारी छलफल र एम्नेस्टीको नयाँ रणनीतिक लक्ष्य निर्धारणसम्बन्धी गृहकार्य लगायत विषयमा प्रस्तुती र छलफलहरू भएका थिए ।

उक्त फोरममा भएको युथ सेसनमा युथ डेलिगेटहरूले *एम्नेस्टी इन्टरनेसनलमा युवाहरूको थप सहभागिता, सक्रियता र अन्तर्पुस्तागत नेतृत्व हस्तान्तरणका सवालमा विद्यमान चुनौती र अवसर* शीर्षकमा प्यालन छलफल गर्दै फोरममा उपस्थित चेयर र डाइरेक्टरहरूबाट सन् २०२० को अर्को रिजनल फोरमसम्मका लागि विभिन्न प्रतिबद्धताहरू लिने काम गरेको थिए । नेपालकी युथ बोर्ड मेम्बर समिक्षा कोइरालाले प्यानल डिस्कसनको मोडरेट गरेकी थिइन् जसको निकै राम्रो प्रशंसा भएको थियो । रिजनल फोरमको प्रेप कमको “टर्मज् अफ रेफरेन्स” मा संशोधन गरी आठ सदस्यीय टोली (तीन जना चेयर, तीन जना डाइरेक्टर, एक जना युथ र एक जना रिजनल डाइरेक्टर) बनाइएको छ । प्रेपकममा यदि कुनै पदरिक्तता भएमा प्रेपकमले नै अर्को फोरमसम्मका लागि उक्त पदपूर्ति गर्ने प्रावधान पनि थप गरिएको छ ।

एसिया प्यासिफिक रिजनल फोरम २०१९का सहभागीहरू

८.७. सामग्री उत्पादन र वितरण

वर्ष २०७५/७६ मा पनि एम्नेस्टी नेपालले यसका प्रकाशन तथा अभियान सामग्री प्रकाशित गर्ने र तिनको वितरण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दियो ।

८.७.१. संस्थागत लिफलेट लगायत विविधि सामग्रीहरू प्रकाशन तथा वितरण

एम्नेस्टी नेपालले यो वर्ष आफ्नो संस्थागत लिफलेट, आप्रवासी श्रमिकहरूको अधिकारसम्बन्धी वैदेशिक रोजकारका तीन चरण नामको हातेपुस्तिका र मानवअधिकार शिक्षासम्बन्धी विभिन्न अभियान सामग्रीहरू तयार गरी प्रकाशन गऱ्यो र ती सामग्रीहरूको व्यापक वितरण पनि गऱ्यो ।

८.७.२. वार्षिक प्रतिवेदन

वर्ष २०७४/७५ को एम्नेस्टी नेपालको गतिविधि तथा लेखापरीक्षण एवं आर्थिक प्रतिवेदन समेटेर एक वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरिएको थियो । कुल ११३ पृष्ठको सो प्रतिवेदन १५० थान प्रकाशित गरिएको थियो । एम्नेस्टी नेपालको २७औं वार्षिक साधारणसभाका सहभागी, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जिल्ला विकास समिति, समाज कल्याण परिषद् लगायतका निकायमा वितरण तथा प्रेषित गर्ने उद्देश्यले प्रतिवेदन प्रकाशित गरिएको थियो ।

यसका अलावा वर्ष २०७४/७५ मा एम्नेस्टी नेपालमा कुन स्रोतबाट कति आम्दानी भयो र त्यो रकम कहाँ कति खर्च भयो भनी जानकरी गराउने उद्देश्यले २०७५ असोज ९ गते आयोजित पत्रकार सम्मेलनमा समेत सो प्रतिवेदन वितरण गरिएको थियो । साथै एम्नेस्टी नेपालको वर्ष भरीको गतिविधि तथा आय व्ययको बारेमा जानकारी राख्न चाहनेहरूलाई पनि सो प्रतिवेदन उपलब्ध गराइएको थियो ।

८.७.३. डायरी, पेन लगायत अन्य सामग्री खरिद

एम्नेस्टी को नयाँ सदस्यता लिने वा सदस्यता नवीकरण गर्ने सबैलाई :झदभचकजष्उ एबअप प्रदान गरिँदै आइएको छ । त्यस्तो :झदभचकजष्उ एबअप मा सदस्यता परिचयपत्र, शुल्क तिरेको रसिद, डायरी, कलम र एम्नेस्टी को नाम अङ्कित पीन राखिएको हुन्छ । त्यसरी :झदभचकजष्उ एबअप मा राखी वितरण गर्ने प्रयोजनका लागि र अन्य कार्यक्रमहरूमा वितरणका लाथि थुप्रै थान डायरी, पेन, पीन लगायतका अन्य सामग्रीहरू गरीद गरियो । त्यस्तै साधारण सभा र युथ मेलाका सहभागीहरूका लागि आवश्यक टिसर्ट र ब्यागहरूको खरिद कार्य पनि गरिएको थियो ।

८.७.४. अन्य सामग्री

एम्नेस्टी नेपालले आयोजना गर्ने प्रशिक्षण तथा अन्य इनडोर कार्यक्रमहरूमा वितरण गर्नका लागि राइटिंग प्याड उत्पादन गरियो । त्यस्तै सदस्यताको आवेदनका लागि सदस्यता फर्म, कार्यालय प्रयोजनको लागि आवश्यक खाम, लेटरप्याड, सदस्यता परिचयपत्र, भौचर, प्रशिक्षण कार्यक्रममा वितरण गर्न प्रमाणपत्र जस्ता सामग्री आवश्यकता अनुसार उत्पादन गरियो ।

एम्नेस्टी नेपालले उत्पादन गरेको राइटिंग प्याड र डटपेन समूह वा युथ नेटवर्कले आयोजना गर्ने कार्यक्रमहरूमा वितरण गर्नका लागि पनि उपलब्ध गराइए ।

८.७.५. जेनरेटर बिक्रि र प्रिन्टर, कम्प्युटर लगायत आवश्यक विभिन्न सामग्रीहरूको खरिद

सचिवलायमा प्रयोगमा आएको जेनरेटरको लागत र मर्मतसंभार खर्च बढ्दो भएको तथा एम्नेस्टीको नीतिले पनि ग्रीन इनर्जीमा शिफ्ट गर्नुपर्ने भएकोले उक्त जेनेरटलाई रुं. एक लाख असी हजारमा बिक्री गरिएको छ । सचिवालयमा आवश्यक रहेका मेम्बरसिप आइडि कार्ड प्रिन्टिङ् मेशिन, क्यामेरा, फ्यान र हिटर लगायतका सामग्रीहरूको खरिद गरिएको छ । अन्य आइसिटिसम्बन्धी फुटकर सामग्रीहरू पनि आवश्यकताअनुसार खरिद गरिएको छ ।

८.८. समूह तथा युथ नेटवर्कहरूले आयोजना गर्ने कार्यक्रमहरूमा सहयोग

कुनै पनि एम्नेस्टी समूह वा युथ नेटवर्कले आयोजना गर्ने कुनै पनि प्रकारको कार्यक्रममा एम्नेस्टी नेपालको तहबाट हुन सक्ने कुनै पनि सहयोग तत्काल उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाई सो को कार्यान्वयन गरिँदै आइएको छ । यसमा खास गरेर एम्नेस्टी अभियानसम्बन्धी उपलब्ध सामग्रीहरू माग भए अनुसार समूह वा युथ नेटवर्कहरूमा उपलब्ध गराउने र माग भए अनुसार अन्य सहयोग उपलब्ध गराउने काम गरियो ।

एम्नेस्टी नेपालका तर्फबाट सञ्चालन गरिने विशेष अभियानका विषयमा एक्सन सर्कुलरहरू तयार गरी त्यस्ता अभियानमा भाग लिन इच्छुक समूह एवं युथ नेटवर्कहरूमा पठाउने कामलाई गत आ.व.२०७५/७६ मा पनि निरन्तरता दिइयो । यस्तो एक्सन सर्कुलरमा सम्बन्धित अभियानको उद्देश्य, त्यसअन्तर्गत के कस्ता कार्यक्रम गर्न सकिन्छ भन्ने जस्ता जानकारी समावेश गरिएको हुन्छ । यसका अलावा कतिपय अभियानसँग सम्बन्धित अभियान सामग्री पनि राष्ट्रिय सचिवालयबाट तयार गरेर प्रेषित गरियो । यसबाट समूह वा सदस्यहरूका तर्फबाट मानवअधिकारका सम्बन्धित विषयमा व्यक्त गरिने धारणाहरू एम्नेस्टी को धारणासँग बाझिन सक्ने सम्भावनाको अन्त्य हुने देखिन्छ भने समूहहरूमा सम्बन्धित विषयमा कस्ता अवधारणा व्यक्त गर्ने वा के कस्ता सम्भावित कार्यक्रम गर्न सकिन्छ होला भनी पर्ने द्विविधा अन्त्य हुने विश्वास गरिएको छ ।

८.९. स्थानीय समूह र युथनेटवर्कहरूलाई 'Campaigning Package'

एम्नेस्टी नेपालले राष्ट्रियस्तरमा गर्ने कुनै पनि अभियानका लागि सामान्यतयाः यस संस्थामा आबद्ध स्थानीय समूह र युथ नेटवर्कहरूलाई “क्याम्पेनिङ्ग प्याकेज” (Campaign Package) प्रेषित गर्ने गरिन्छ । कुनै कुनै अभियानहरूका हकमा प्रारम्भमा नै सम्बन्धित अभियानमा सहभागी हुन समूह वा युथ नेटवर्कहरू इच्छुक छन् भने जानकारी गराउन एम्नेस्टी नेपालबाट प्रेषित हुने नियमित सर्कुलर मार्फत् सबै समूह र युथ नेटवर्कहरूमा अनुरोध गर्ने गरिन्छ र त्यसपछि सम्बन्धित अभियानमा सहभागी हुन इच्छा व्यक्त गर्ने समूह र युथ नेटवर्कलाई मात्र सम्बन्धित अभियानका लागि त्यस्तो प्याकेज प्रेषित गर्ने गरिन्छ । कतिपय अभियानमा भने सबै समूह र युथ नेटवर्कहरूलाई यस्तो प्याक पठाउने गरिन्छ । यस्तो प्याकेजमा सामान्यतयाः निम्नानुसारका सामग्रीहरू संलग्न गरिएको हुन्छ ।

- **एक्सन सर्कुलर** (Action Circular) : अभियान गर्न लागिएको विषयमा विस्तृत जानकारी, अभियानको उद्देश्य, समय सीमा, स्थानीयस्तरमा गर्न सकिने सम्भावित कार्यक्रमहरूको सूची, कार्यक्रम आयोजना गर्दा ध्यान दिनु पर्ने कुराहरू, जस्ता विषयवस्तु उल्लेखित दस्तावेज । एक्सन सर्कुलर सम्बन्धित विषयमा अभियान गर्न इच्छुक समूह र युथ नेटवर्कहरूलाई उपलब्ध गराइने आन्तरिक दस्तावेज हो, जसलाई कतिपयले *अभियानसम्बन्धी निर्देशिका* भनेर पनि बुझ्ने गर्दछन् ।
- **अवधारणा पत्र** : जुन विषयमा केन्द्रीत अभियान हो, त्यस सम्बन्धमा विद्यमान अवस्था, एम्नेस्टी इन्टरनेसनलको त्यस विषयका सम्बन्धमा संस्थागत धारणा र मानवअधिकारको अवस्था सुधारका लागि एम्नेस्टी इन्टरनेसनलका तर्फबाट गरिएको सिफारिसहरू सहितको विस्तृत दस्तावेज । यो अवधारणापत्रले सम्बन्धित विषयमा एम्नेस्टी इन्टरनेसनलको संस्थागत धारणा स्पष्ट पार्दछ । यो दस्तावेज सार्वजनिक रुपमा वितरण वा प्रस्तुत गर्नको लागि तयार गरिएको हुन्छ ।
- **आवश्यक अन्य सामग्रीहरू** : उपलब्ध भएसम्म कार्यक्रममा वितरणार्थ तयार पारिएका पर्चा, पोस्टर, बुकलेट, प्रतिवेदन, पुस्तिका, स्टेशनरी जस्ता सामग्रीहरू एवं प्रतिवेदन वा क्याम्पेन डाइजेस्ट जस्ता सन्दर्भ सामग्रीहरू । कतिपय क्याम्पेनिङ्ग प्याकमा ब्यानरहरूसमेत तयार पारेर पठाइएको हुन्छ ।

८.१०. वेबसाइट अपडेट र वेबसाइटबाटै अभियानमा भाग लिन सकिने व्यवस्था

एम्नेस्टी नेपालको वेवासाइट नियमित रूपमा अपडेट गरिँदै आएको छ । त्यसैगरी एम्नेस्टी नेपालको वेवसाइटबाटै एम्नेस्टीको अनलाईन पिटिसनका कामहरू गर्न सक्ने व्यवस्था मिलाइएको छ ।

८.१०.१. अनलाईन एक्सन सेन्टर

एम्नेस्टी नेपालको वेबसाइटमा प्रारम्भ गरिएको अनलाईन याक्सन सेन्टरमार्फत् नेपाल तथा अन्य देशका मानवअधिकारसम्बन्धी विषयका अभियानमा अनलाईन विधि मार्फत् सम्बन्धित राष्ट्रका अधिकारीहरूलाई पत्र प्रेषण गर्न सकिन्छ ।

सो एक्सन सेन्टरको प्रयोग गरी कसले पत्रहरू पठायो र कतिवटा पठाइयो भन्ने रेकर्ड एम्नेस्टी नेपालमा ट्र्याक गर्न सकिने सुविधा छ । उक्त सेन्टरको ठेगाना https://amnestynepal.org/appeal-for-action/ रहेको छ । सेन्टरमार्फत् करिब २ मिनेटको समय खर्च गरी एउटा पत्र पठाउन सकिन्छ ।

८.१०.२. वेब एस.एम.एस. को प्रयोग

कुनै महत्वपूर्ण सूचना प्रवाहका लागि एम्नेस्टी नेपालले वेब एस.एम.एस.को प्रयोग गर्ने गरेको छ । कुनै कार्यक्रमको संक्षिप्त निमन्त्रणा पठाउन वा कुनै महत्वपूर्ण जानकारी उपलब्ध गराउन यो सेवाको प्रयोग गर्ने गरिएको छ ।

८.११. सामाजिक सञ्जालमा एम्नेस्टी नेपाल

एम्नेस्टी नेपालले सामाजिक सञ्जालको प्रयोगलाई निरन्तरता दिएको छ । एम्नेस्टी नेपालको नाममा खोलिएको फेसबुक पेज (fb.com/amnesty.nepal) तथा ट्वीटर (@amnestynepal) मार्फत् हाम्रा विभिन्न अभियानहरूलाई निरन्तर जनमानसमा पुऱ्याउने कार्यलाई जारी राखिएको छ ।

सामाजिक सञ्जालका साइटहरूमा आगामी कार्यक्रमका बारेमा जानकारीहरू र सम्पन्न गरिएका कार्यक्रमका रिपोर्टिङ्गहरू अपलोड गरिनुका साथै ती साइटहरूमार्फत् कार्यक्रमको निमन्त्रणा पनि गर्ने गरिएको छ ।

८.१२. कम्प्युटर सफ्टवेयरको प्रयोग

लेखा तथा सदस्यताको अभिलेखलाई सफ्टवेयरमा राख्ने गरिएको छ । सदस्यतासम्बन्धी सफ्टवेयर पुरानो भएकोले यसलाई अपग्रेड गरी नयाँ स्वरूपमा लगिएको छ । सदस्यता सफ्टवयरमा सदस्यहरूले आफ्नो प्रोफाइल लग इन गरी हेर्न मिल्ने तथा आफ्नो विवरण अद्यावधिक गर्न मिल्ने व्यवस्था मिलाइएको छ । सफ्टवयरमार्फत् धेरै प्रकारका रिपोर्टहरू प्राप्त गर्न सकिन्छ र यसरमा रहेको रेकर्डबाट शुल्क तिरेको रसिद र सदस्यता कार्डलाई कम्प्युटर प्रिन्ट गर्ने व्यवस्था मिलाइएको छ ।

- **इलेक्ट्रोनिक एटेन्डेन्स मेसिन**

  जनवरी २०१५ देखि एम्नेस्टी नेपालमा इलेक्ट्रोनिक एटेन्डेन्ट मेसिन जडान गरी कर्मचारीहरूको हाजिरी रेकर्ड त्यस मेसिनमार्फत् गर्ने व्यवस्था गरिँदै आएको छ ।

८.१३. पारदर्शिता तथा जवाफदेहिता

संस्थागत पारदर्शिता तथा जवाफदेहिताका निम्ति एम्नेस्टी नेपालले नेपाल सरकारका नियकायहरू, एम्नेस्टी इन्टरनेसनलको अन्तर्राष्ट्रिय सचिवालय, यस संस्थामा आबद्ध समूह एवं युथ नेटवर्कलाई नियमित रुपमा रिपोर्टिङ्ग गऱ्यो । कुनै पनि नीति निर्माणका लागि समूह एवं युथ नेटवर्कहरूबाट सुझाव संकलन गर्ने, आर्थिक तथा अभियान गतिविधिका प्रतिवेदनहरू प्रेषित गर्ने, राष्ट्रिय कार्यसमितिका निर्णयहरूका प्रतिलिपिहरू प्रेषित गर्ने, कुनै अभियान सञ्चालन गर्नु अघि त्यस्तो अभियान सञ्चालन गर्नुको औचित्य स्पष्ट पार्ने लगायतका संस्थागत पारदर्शिता र जवाफदेहिताको अभ्यासलाई निरन्तरता दिइयो ।

८.१३.१. आन्तरिक पारदर्शिता तथा जवाफदेहिता

संस्थाको आन्तरिक पारदर्शिता र जवाफदेहिताका लागि व्यवस्थित प्रणालीको विकास गरी तिनको पालना र अभ्यास गर्ने गरिँदै आएकोमा गत आ.व.मा पनि तिनले निरन्तरता पाउनुका साथै त्यस प्रणालीअन्तर्गतको अभ्यासलाई थप सुदृढ पारियो ।

- **निर्देशकद्वारा अद्यावधिक प्रतिवेदन पेश**

  संस्थाको योजना कार्यान्वयनको लागि जिम्मेवार निकाय राष्ट्रिय सचिवालयका निर्देशकले नेसनल बोर्डलाई नियमित लिखित प्रतिवेदन पेश गर्ने गरिएको छ । यस्तो प्रतिवेदनमा हप्ताभर भएका प्रमुख कामहरू, अन्तर्राष्ट्रिय सचिवालयबाट प्राप्त जानकारीहरू, एम्नेस्टीले प्रकाशन गरेका प्रतिवेदन वा विज्ञप्तिहरू (खासगरी एम्नेस्टी नेपाललाई प्रत्यक्ष सरोकार हुने प्रकाशनहरूमात्रै), वा निकट भविष्यमा गरिन लागेको कुनै कार्यक्रमका सम्बन्धमा जानकारीहरू समेटिएका हुन्छन् । यस्तो प्रतिवेदन नेसनल बोर्ड र पुनरावेदन समितिका पदाधिकारीहरूलाई इमेल मार्फत् प्रेषित गर्ने गरिएको छ ।

- **नियमित सर्कुलर**

  एम्नेस्टी नेपालबाट गरिने कुनै पनि अभियान वा संस्थागत विषयमा यस संस्थामा आबद्ध समूह, युथ नेटवर्क, राष्ट्रिय बोड एवं पुनरावेदन समितिका पदाधिकारीहरूलाई जानकारी गराउन संस्थाको स्थापनाकालदेखि नै नियमित रुपमा सर्कुलरहरू प्रेषित गरिँदै आएको छ । त्यस्ता सर्कुलरमा :

✓ नेसनल बोर्डको बैठकको निर्णयको माइन्युट प्रतिलिपि,
✓ संस्थाको कुनै पनि प्रकारको नीति वा दीर्घकालिन रणनीतिक योजना वा कार्ययोजना तयार हुन लागेको रहेछ भने त्यस्तो नीति वा योजनामा समावेस गरिनु पर्ने विषयहरूका बारेमा सुझाव माग गरिएको पत्र,
✓ त्यस्ता योजनाको मस्यौदा तयार भएपछि थप सुझाव संकलनका लागि त्यस्ता मस्यौदाहरू,
✓ संस्थाको आर्थिक प्रतिवेदन तयार भएपछिको समयमा आर्थिक प्रतिवेदन र लेखापरीक्षण प्रतिवेदन,
✓ कुनै अभियान सञ्चालन गर्नु अघि त्यस्तो अभियान सञ्चालन गर्नुको औचित्यता स्पष्ट पार्ने सर्कुलरहरू,
✓ स्थानीयस्तरमा गरिन लागिएको अभियानमा सहभागी इच्छुक भए सो को जानकारी गराउन एम्नेस्टी समूह वा युथ नेटवर्कलाई सूचित गरिएको पत्र
✓ संस्थामा आबद्ध समूह वा युथ नेटवर्कको सदस्यताको विवरण र सदस्यता नवीकरणका लागि गरिएको अनुरोध,
✓ समूह वा युथ नेटवर्कहरूद्वारा साधारणसभा लगायत संस्थागत रुपमा पूरा गर्नु पर्ने न्यूनतम आधार र प्रक्रिया पूरा नगरेको भए त्यस्ता आधार र प्रक्रिया नियम बमोजिम पूरा गर्न स्मरण गराइएका पत्रहरू,
✓ समूह वा युथ नेटवर्कको कार्यक्रम तथा आर्थिक प्रतिवेदनहरू नियम अनुसार केन्द्रीय कार्यालयमा पठाउने विषयक पत्र
✓ राष्ट्रिय सचिवालयका तर्फबाट गरिन लागेका केन्द्रीय कार्यक्रम लगायत संस्थाको वार्षिक साधारणसभा वा अन्य कार्यक्रमका बारेमा जानकारी गराइएका पत्र जस्ता सामग्री प्रेषित गरिने गर्दछ । यसका अलावा संस्थाले निकालेका प्रकाशनहरू, प्रतिवेदनहरू र अन्य अभियान सामग्रीहरू पनि यसै नियमित सर्कुलर मार्फत् प्रेषित गर्ने गरिन्छ ।

- **आवधिक प्रतिवेदन**

राष्ट्रिय सचिवालयका निर्देशकले आवधिक रूपमा बस्ने नेसनल बोर्डको बैठकमा आवधिक प्रतिवेदन पेश गर्ने गरिएको छ । यस्तो प्रतिवेदनमा सम्बन्धित अवधिभर गरिएका कार्यक्रमहरूको विस्तृत प्रतिवेदन, त्यस्ता कार्यक्रम वा एम्नेस्टी नेपालका कामका कारण कुनै प्रभावहरू परेको भए त्यस्ता प्रभावको विवरण, पछिल्ला समयमा देखिएका मानवअधिकारलाई प्रभाव पार्ने घटनाक्रमको विश्लेषण, सदस्यताको अवस्था, संस्थामा आबद्ध समूह र युथ नेटवर्कलाई गरिएको अभियान सहयोग, प्रेषित गरिएका एक्सन सर्कुलर लगायतका विषयमा उल्लेख गरिएको हुन्छ । त्यस्तो प्रतिवेदन नेसनल बोर्डकोको बैठकले पारित गरेपछि अन्तर्राष्ट्रिय सचिवालयका विभिन्न विभागमा प्रेषित गर्ने गरिन्छ ।

- **वार्षिक प्रतिवेदन**

हरेक वर्ष एम्नेस्टी नेपालको वार्षिक प्रतिवेदनहरू तयार गर्ने गरिन्छ । राष्ट्रिय सचिवालयका निर्देशकले संस्थाको योजना कार्यान्वयनको बारेमा प्रतिवेदन तयार गर्दछन् भने राष्ट्रिय बोर्डका तर्फबाट पनि थप २ वटा प्रतिवेदनहरू तयार गरिन्छ । बोर्डले तयार गर्ने प्रतिवेदनहरूमा पहिलो वर्षभर भएका नीतिगत कामको प्रतिवेदन जसलाई महासचिवले तयार गर्दछन् भने दोस्रो आर्थिक प्रतिवेदन जसलाई कोषाध्यक्षले तयार गर्दछन् । यसका अलावा एम्नेस्टी नेपालको वार्षिक साधारणसभाले नियुक्त गरेको लेखापरीक्षकले संस्थाको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन पनि तयार गर्दछन् ।

यी सबै प्रतिवेदनहरू एम्नेस्टी नेपालको नेसनल बोर्डको बैठकमा पेश गरिन्छ र बोर्डले पारित गर्दछ । तत्पश्चात् हरेक साल हुने एम्नेस्टी नेपालको वार्षिक साधारणसभामा यी सबै प्रतिवेदनहरू प्रस्तुत गरिन्छ । साधारणसभामा वितरण गरिने दस्तावेज पुस्तिकामा यी सबै प्रतिवेदनहरू समावेश गरिएको हुन्छ र यी सबै प्रतिवेदनहरूउपर छलफलका लागि साधारणसभाको एजेन्डामा समय छुट्याइएको हुन्छ ।

साधारणसभामा देशभर रहेको एम्नेस्टी नेपालमा आबद्ध समूहहरूबाट आउने प्रतिनिधिहरूले यी प्रतिवेदनहरूको अध्ययन गरी छलफलमा भाग लिने, प्रश्न वा जिज्ञासाहरू राख्ने, थप जानकारी माग्ने लगायतका अवसरहरू प्राप्त हुन्छ । अझ संस्थाको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन तयार हुनासाथ सबै समूहहरूमा प्रेषित पनि गरिसकिएको हुन्छ, जसले गर्दा यसको अध्ययनका लागि समूहमा थप समय प्राप्त हुने गर्दछ ।

साधारणसभाले पारित गरे पश्चात् ती प्रतिवेदनहरू जिल्ला विकास समितिको कार्यालय र जिल्ला प्रशासन कार्यालय काठमाडौँ एवं समाज कल्याण परिषद्को केन्द्रीय कार्यालयमा पेश गरिन्छ । त्यसैगरी ती प्रतिवेदनहरू एम्नेस्टीको अन्तर्राष्ट्रिय सचिवालयको विभिन्न विभागहरूमा पनि पेश गरिन्छ ।

८.१३.२. बाह्य पारदर्शिता तथा जवाफदेहिता

- **वार्षिक प्रतिवेदन**

यस संस्थाको वार्षिक प्रतिवेदनहरू पारित भैसकेपछि ती प्रतिवेदनहरू जिल्ला विकास समितिको कार्यालय र जिल्ला प्रशासन कार्यालय काठमाडौँ एवं समाज कल्याण परिषद् केन्द्रीय कार्यालयमा पेश गर्ने गरिएको छ । सरोकारवालाको जानकारीका लागि भने खासगरी पत्रकार सम्मेलन नै आयोजना गरेर एम्नेस्टी नेपालमा कहाँबाट कति रकम प्राप्त भयो र के का लागि कति कति खर्च लाग्यो भनेर सार्वजनिक गर्ने गरिन्छ ।

- **सामाजिक लेखापरीक्षण (आयव्यय सार्वजनिक गर्न पत्रकार सम्मेलन)**

एम्नेस्टी नेपालले आर्थिक पारदर्शिता कायम गर्न प्रत्येक वर्ष पत्रकार सम्मेलन गरी यस संस्थामा कहाँबाट कति रकम प्राप्त भयो र कहाँ कति खर्च भयो भन्ने विवरणहरू सार्वजनिक गर्ने गरेको छ। यसका आलावा संस्थाले गत वर्ष के के काम गऱ्यो र त्यसको के उपलब्धी हासिल भयो भन्ने विषयमा पनि सार्वजनिक गर्ने गरिएको छ।

वर्ष २०७४/७५ मा एम्नेस्टी नेपालमा कति रकम प्राप्त भयो र सो रकम के के काममा कति कति खर्च भयो भनी सार्वजनिक गर्न २०७५ असोज ९ गते एक पत्रकार सम्मेलन आयोजना गरियो।

पत्रकार सम्मेलनमा संस्थाका आर्थिक तथा वार्षिक प्रतिवेदनहरू वितरण गरिनुका साथै आर्थिक आयव्ययको बारेमा र संस्थाले गरेका अभियानसम्बन्धी कामका बारेमा प्रस्तुतीकरण गरिएको थियो। चितवनको टाँडीमा गरिएको सो पत्रकार सम्मेलनमा राष्ट्रिय र स्थानीय सञ्चारमाध्यमका प्रतिनिधिहरूको उपस्थिति रहेको थियो।

अघिल्लो दिन आयोजित एम्नेस्टी नेपालको २७ औँ वार्षिक साधारणसभाले संस्थाको आर्थिक प्रतिवेदन पारित गरेको भोलिपल्टै सो पत्रकार सम्मेलन आयोजना गरी आयव्यय विवरण सार्वजनिक गरिएको हो। एम्नेस्टी नेपालका अध्यक्ष बिक्रम ढुकुछु, कोषाध्यक्ष सुरेश प्रसाद उपाध्याय र निर्देशकले एम्नेस्टी नेपालको गत वर्षको कार्यक्रम तथा आर्थिक आयव्ययको बारेमा प्रस्तुतीकरण गर्नुका साथै पत्रकारहरूले सोध्नुभएको प्रश्नको जवाफ दिनुभएको थियो।

पत्रकार सम्मेलनमा आ.व. २०७४/७५ को आम्दानी खर्च विवरण समावेश गरिएको दस्तावेज तयार गरी सञ्चारमाध्यमलाई उपलब्ध गराइएको थियो।

- **सूचना दिने व्यवस्था**

खासगरी यस संस्थाको काम र यसको आर्थिक श्रोतका बारेमा जानकारी लिन चाहनेहरूका लागि सूचना उपलब्ध गराउन आवश्यक व्यवस्था मिलाइएको छ। यसका अलावा आफ्ना सार्वजनिक कार्यक्रमहरूमा (जहाँ उपयुक्त हुन्छ) पनि यस्ता जानकारीहरू सार्वजनिक गर्ने गर्दछ। यसका साथै एम्नेस्टी नेपालको संस्था परिचय बुकलेट वा अन्य प्रकाशनमा पनि यस संस्थाले के काम किन गर्दछ र यसको आर्थिक श्रोत के हो भनेर उल्लेख गरिएको छ।

८.१४.स्थानीय सरकारी निकायसँग समन्वय

एम्नेस्टी नेपालको राष्ट्रिय सचिवालयको व्यवस्थापनमा स्थानीयस्तरमा हुने कार्यक्रमहरूको बारेमा आवश्यकताअनुसार स्थानीय सरकारी निकायहरू (जिल्ला प्रशासन कार्यालय र जिल्ला विकास समिति) सँग समन्वय गर्ने गरिएको छ। कुनै जिल्लामा कुनै कार्यक्रम हुनु अघि एम्नेस्टी नेपालले सम्बन्धित जिल्ला प्रशासन कार्यालय र जिल्ला विकास समितिलाई लिखित जानकारी गराउने गरिएको छ भने त्यस्ताकार्यक्रमहरूमा जिल्लास्थित सरकारी निकायका प्रतिनिधिहरूको सहभागिताका लागि आमन्त्रण पनि गर्ने गरेको छ।

जिल्ला प्रशासन कार्यालय काठमाडौंले अरु सामाजिक संस्थाहरूलाई झैँ एम्नेस्टी इन्टरनेसनल नेपाललाई पनि यस संस्थाले कुनै पनि जिल्लामा आयोजना गर्ने कार्यक्रमका बारेमा सम्बन्धित जिल्ला समन्वय समितिलाई पूर्व जानकारी गराउन, कार्यक्रम सम्पन्न भएपछि "कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन" लिन र आगामी वर्ष संस्था नवीकरण गर्ने बेलामा त्यस्तो "कार्य सम्पन्न प्रतिवेदनहरू" अनिवार्य रूपमा पेश गर्न (मौखिक) सुझाव दिएको कारण हरेक कार्यक्रमको रिपोर्टिङ्ग गर्नका लागि प्रतिनिधि पठाइदिन सम्बन्धित जिल्ला समन्वय समिति, जिल्ला प्रशासन कार्यालय र स्थानीय पालिका सरकारलाई अनुरोध गर्ने गरिएको छ।

८.१५. अन्तर्राष्ट्रिय सचिवालय एवं अन्य एम्नेस्टी शाखाहरूसँगको सम्पर्क र समन्वय

त्यसैगरी अन्तर्राष्ट्रिय सचिवालयद्वारा आयोजना गरिएका विभिन्न क्षमता अभिवृद्धि लगायतका कार्यक्रमहरूमा सचिवलायका कर्मचारी र केहीमा बोर्ड सदस्यहरूद्वारा पनि सहभागिता जनाउने कार्य गरियो ।

यस आर्थिक वर्षमा एम्नेस्टी युएसए, एम्नेस्टी युके र एम्नेस्टी जर्मनीको साधारणसभामा एम्नेस्टी नेपालबाट प्रतिनिहिरूको उपस्थिति रहेको थियो । त्यस्तै एम्नेस्टी इन्डिया लगायतका अन्य सेक्सनहरूसँग सञ्चार र संवाद निरन्तर जारी रहेको छ ।

एम्नेस्टी नेपालले अन्तर्राष्ट्रिय सचिवालयलयलाई क्वार्टली मुभेमेन्ट एण्ड सपोर्टर इन्गेजमेन्ट अपडेट बुझाउने, वार्षिक प्रतिवेदन बुझाउने, अन्य फिडब्याक र सुझावहरू दिने तथा समयसमयमा स्काइप मिटिङ्गहरूमा भाग लिने, माग गरिएका सूचना तथा जानकारीहरू उपलब्ध गराउने लगायतका कार्यहरू सदाझैं जारी राखेको छ ।

अध्यक्षज्यू तथा सम्मानित साधारणसभाका सभासदज्यूहरू,

एम्नेस्टी नेपालका विभिन्न कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन र अभियान सञ्चालनको क्रममा एम्नेस्टी नेपाल आबद्ध समूहहरू, युथ नेटवर्कहरू र विभिन्न संस्थाहरूले पुऱ्याउनुभएको उल्लेखनीय सहयोग र साथलाई राष्ट्रिय सचिवालय हार्दिक आभार प्रकट गर्दछ ।

अन्त्यमा, यस संस्थाबाट हुने मानवअधिकार अभियान लगायतका संरचनागत सुधारका लागि सदस्य, समूह एवं आदरणीय अग्रजहरूबाट प्राप्त महत्वपूर्ण सुझाव र सहयोगका लागि हार्दिक आभार प्रकट गर्दै आगामी दिनमा पनि त्यस्तै सहयोग र सद्भावको अपेक्षा गर्दछौं । एम्नेस्टी इन्टरनेसनलको विश्वव्यापी रणनीतिक लक्ष्यअनुरुप एम्नेस्टीको अभियानलाई नेपालमा पनि आम जनमानसमा पुऱ्याई यस अभियानलाई नयाँ गति र दिशा दिनमा यहाँहरूको अझ थप सशक्त साथ र सहयोगको अपेक्षा गर्दछौं । यस दौरानमा सचिवालयबाट भएका कमीजोरीहरूलाई आगामी दिनहरूमा सुधार्दै जाने प्रतिबद्धता पनि व्यक्त गर्दछौं ।

धन्यवाद ।

निराजन थपलिया
निर्देशक
२०७६ असोज ३ (२१ सेप्टेम्बर २०१९)

संलग्न अनुसूची

- अनुसूची १ - २०७६ भाद्र २० (०६ सेप्टेम्बर २०१९) सम्म एम्नेस्टी नेपालमा आबद्धता कायम रहेका समूहहरूको विवरण
- अनुसूची २ - २०७६ भाद्र २० (०६ सेप्टेम्बर २०१९)सम्म एम्नेस्टी नेपालमा आबद्धता कायम रहेका युथ नेटवर्कहरूको विवरण

अनुसूची १

२०७६ भाद्र २० (०६ सेप्टेम्बर २०१९) सम्म एम्नेस्टी नेपालमा आबद्धता कायम रहेका समूहहरू

जिल्ला	**समूह सङ्ख्या**	**एम्नेस्टी नेपालमा आबद्ध समूहहरू**		**जिल्ला**	**समूह सङ्ख्या**	**एम्नेस्टी नेपालमा आबद्ध समूहहरू**
झापा	९	समूह – २२, धुलावारी समूह – ३७, भद्रपुर समूह – ५८, विर्तामोड समूह – ६०, दमक महिला समूह – ७०, काकरभिट्टा शिक्षक समूह – ७५, दमक समूह – ८३, दमक व्यापारिक समूह – ८६, काकरभिट्टा शिक्षक समूह – ८७, काकरभिट्टा		काठमाडौं	१०	समूह – ३, काठमाडौं श्रमिक समूह – ८, काठमाडौं समूह – १८, काठमाडौं समूह – २०, काठमाडौं महिला समूह – २१, काठमाडौं समूह – ३२, काठमाडौं एभरेस्ट समूह – ३४, काठमाडौं काठमाडौं इस्ट समूह – ३५, काठमाडौं बालबालिका समूह – ८०, काठमाडौं मिडिया समूह ५३, काठमाडौं
मोरङ	५	समूह – ११, विराटनगर नवजागरण समूह – १४, उर्लाबारी युवा विद्यार्थी समूह – २३, विराटनगर ट्रेडयुनियन समूह – ४१, विराटनगर मुनाल समूह – ७३, विराटनगर		धनुषा	३	बुद्धिजीवी समूह – १५, जनकपुर महिला समूह – ४६, जनकपुर युवा समूह – ५७, जनकपुर
सुनसरी	३	समूह – ६, इटहरी समूह – १०, इनरुवा समूह – ६३, इटहरी		भक्तपुर	३	व्यापारिक समूह – १७, भक्तपुर महिला समूह – ५०, भक्तपुर समूह – ५६, भक्तपुर
बाँके	३	समूह – २६, कोहलपुर वागेश्वरी समूह – ६२, नेपालगञ्ज महिला समूह – ६८, नेपालगञ्ज		चितवन	३	नारायणी समूह – ३३, चितवन चित्रवन समूह – ६४, चितवन सामाजिक कार्यकर्ता समूह-२५, चितवन
रुपन्देही	१ र १	समूह – १२, बुटवल बुटवल महिला निर्माणाधिन समूह		नवलपरासी	२	समूह – ३१, परासी समूह – ४०, कावासोती
पाँचथर	२	समूह – १३, रवि समूह – ४५, फिदिम		सुर्खेत	२	समूह – २, सुर्खेत कानुन व्यवसायी समूह – ६९, सुर्खेत
गोर्खा	२	महिला समूह – ४२, गोरखा शिक्षक समूह – ७६, गोरखा		कास्की	२	अन्नपूर्ण समूह – ५४, पोखरा शिक्षक तथा सामाजिक कार्यकर्ता समूह – ८२, पोखरा
काभ्रेपलाञ्चोक	२	समूह – ४३, बनेपा समूह – ७२, पनौती		लमजुङ्	१	समूह – २७, सुन्दरबजार
सर्लाही	२	समूह – ७८, लालबन्दी सरलामाई समूह - ९, मलङ्गवा, सर्लाही		महोत्तरी	२	समूह – ७, महोत्तरी जलेश्वरनाथ महिला समूह - ५
धनकुटा	१	निशानदीप समूह – १, धनकुटा		पर्सा	१	समूह – १६, बीरगञ्ज

सप्तरी	१	समूह – ३०, राजबिराज		मकवानपुर	१	समूह – ६७, हेटौंडा
दाङ	१	समूह – ६६, दाङ		प्युठान	१	समूह – ३६, प्युठान
बर्दिया	१	समूह – ५२, बर्दिया		कैलाली	२ र १	समूह –८९, टिकापुर समूह ४४, धनगढी अत्तरिया निर्माणाधिन समूह
कञ्चनपुर	२	समूह – ४९, कञ्चनपुर महिला समूह - २९, कञ्चनपुर		म्याग्दी	१	समूह – ४७, म्याग्दी
बाग्लुङ	१	समूह – ४८, बागलुङ		दोलखा	१	समूह – ३८, दोलखा
रामेछाप	१	समूह – १९, रामेछाप		नुवाकोट	१	समूह – ३९, नुवाकोट
ललितपुर	१	समूह – ६१, ललितपुर		तेह्रथुम	१	समूह – ४, तेह्रथुम
बारा	१	समूह – २४, बारा		अछाम	१	समूह – २८, अछाम
कपिलवस्तु	१	समूह ५१, कपिलवस्तु		बैतडी	१	बैतडी निर्माणाधीन समूह
				जम्मा ● कुल समूह सङ्ख्या ७८ ● कुल निर्माणाधिन समूह सङ्ख्या ३ ● एम्नेस्टी नेपालमा आबद्ध समूह/निर्माणाधिन समूहहरू रहेका जिल्ला सङ्ख्या ३८		

अनुसूची २

२०७६ भाद्र २० (०६ सेप्टेम्बर २०१९) सम्म एम्नेस्टी नेपालमा आबद्धता कायम रहेका युथ नेटवर्कहरू

जिल्ला	युथ नेटवर्क सङ्ख्या	एम्नेस्टी नेपालमा आबद्ध युथ नेटवर्कहरू
काठमाडौं	१५	१. काठमाडौं युथनेटवर्क २. जोसेफ युथनेटवर्क ३. डाइनामिक युथनेटवर्क ४. एनसिसि युथ नेटवर्क ५. नेपाल युथनेटवर्क ६. युनाइटेड युथ नेटवर्क ७. टियु युथ नेटवर्क ८. इलाइजन युथ नेटवर्क ९. आयुर्वेद युथ नेटवर्क १०. थापाथली युथ नेटवर्क ११. त्रिचन्द्र युथ नेटअवर्क १२. हिकास्ट युथ नेटवर्क १३. ऋत युथ नेटवर्क १४. ह्युमानिटि हाउस युथ नेटवर्क १५. हिमशिला युथ नेटओर्क
सुनसरी	१	१. केन्द्रीय प्रविधि क्याम्पस युथ नेटवर्क, धरान
काभ्रेपलाञ्चोक	३	१. बनेपा युथनेटवर्क २. काठमाडौं युनिभर्सिटी युथनेटवर्क ३. इन्द्रेश्वर युथ नेटवर्क
सुर्खेत	१	१. काँक्रेबिहार युथनेटवर्क
मकवानपुर	१	१. फरेस्ट्री युथ नेटवर्क
रुपन्देही	२	१. पक्लिहवा युथनेटवर्क २. युसिएमएस युथनेटवर्क

जिल्ला	युथ नेटवर्क सङ्ख्या	एम्नेस्टी नेपालमा आबद्ध युथ नेटवर्कहरू
झापा	६	१. बिर्तामोड युथनेटवर्क २. दमक युथनेटवर्क ३. इमोर्टल युथनेटवर्क ४. चन्द्रगढी युथनेटवर्क ५. धुलाबारी युथ नेटवर्क ६. देवी युथ नेटवर्क
भक्तपुर	३	१. पिस भिजन युथ नेटवर्क २. फ्युजन युथ नेटवर्क ३. क्वालिटी युथ नेटवर्क
कास्की	१	१. बाराही युथनेटवर्क
दाङ	४	१. अम्बिकेश्वरी युथ नेटवर्क २. भिक्टोरिया युथ नेटवर्क ३. गोरखा इन्टरनेसनल युथ नेटवर्क ४. अग्रासन युथनेटवर्क
चितवन	२	१. रामपुर युथनेटवर्क २. रत्ननगर क्रिएटिभ युथनेटवर्क
ललितपुर	२	१. इञ्जिनियरिङ्ग युथनेटवर्क २. एनओसी युथनेटवर्क
कैलाली	२	१. लम्की युथ नेटवर्क २. टीकापुर युथ नेटवर्क ३. सरस्वती युथ नेटवर्क
लमजुङ	१	१. कृषि क्याम्पस युथ नेटवर्क
धनुषा	१	१. जनकपुर युथ नेटवर्क
जम्मा ● कुल युथनेटवर्क सङ्ख्या ४६ ● एम्नेस्टी नेपालमा आबद्ध युथनेटवर्कहरू रहेका जिल्ला १५		

कोषाध्यक्षद्वारा प्रस्तुत आर्थिक वर्ष २०७५/०७६ को आर्थिक प्रतिवेदन

अध्यक्ष महोदय तथा सभासदज्यूहरू,

यस सम्मानित साधारणसभामा आर्थिक वर्ष २०७५/०७६ को आर्थिक प्रतिवेदन प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु । एम्नेस्टी इन्टरनेसनल नेपालको यस आर्थिक प्रतिवेनदनले आर्थिक वर्ष २०७५/०७६ अन्तर्गतको मिति २०७५ साउन १ गते तदनुसार १७ जुलाई २०१८ देखि २०७६ असार मसान्त (१६ जुलाई २०१९) सम्मको आयव्यय विवरणलाई समेटेको छ ।

एम्नेस्टी एक अभियानमूखी संस्था

एम्नेस्टी इन्टरनेसनल एक अभियानमूखी संस्था हो । एम्नेस्टी नेपालमा आबद्ध सदस्यहरू यसले सञ्चालन गर्ने मानवअधिकारसम्बन्धी अभियानमा स्वेच्छिक र स्वयंसेवी रूपमा योगदानरत हुनुहुन्छ ।

एम्नेस्टीको आर्थिक स्रोत

एम्नेस्टीले स्वतन्त्रता र निष्पक्षता कायम राख्नका लागि आफ्नो अभियान सञ्चालन र अनुसन्धान कार्यका लागि कुनै पनि सरकार र राजनीतिक दलबाट आर्थिक अनुदान लिँदैन । यसका शुभेच्छुक र समर्थकबाट प्राप्त हुने आर्थिक सहयोग तथा अर्थ सङ्कलनका अन्य विभिन्न कार्यक्रमबाट प्राप्त रकम, सदस्यता शुल्क तथा विभिन्न देशमा रहेका राष्ट्रिय शाखाहरूले प्रत्येक वर्ष अन्तर्राष्ट्रिय सचिवलायमा अनिवार्य बुझाउने रकम नै यसको प्रमुख आर्थिक स्रोत हो ।

एम्नेस्टी नेपालको आर्थिक स्रोत

एम्नेस्टी नेपालको नियमित श्रोतअन्तर्गत सदस्यता शुल्क, समूह/वार्षिक साधारणसभा दर्ता शुल्क, अर्थ सङ्कलन कार्यक्रमहरूबाट प्राप्त आर्जन, प्रकाशन एवं उत्पादित अन्य सामग्रीको बिक्रीबाट प्राप्त रकम प्रमुख हुन् भने अभियान सञ्चालन, प्रकाशन तथा कार्यालय सञ्चालन खर्चका लागि आर्थिक स्रोतको ठूलो हिस्सा हालसम्म एम्नेस्टी इन्टरनेसनलको अन्तर्राष्ट्रिय सचिवालयबाट प्राप्त हुँदै आएको छ ।

स्वतन्त्र, निष्पक्ष, पारदर्शी संस्था र आर्थिक पारदर्शिता

संस्थाले देशका कुनैपनि राजनीतिक दल वा सरकारबाट कुनैपनि किसिमको आर्थिक सहयोग लिँदैन तसर्थ यो आफैँमा स्वतन्त्र संस्था हो । विगतका वर्षहरूमा झै यस वर्ष पनि आ.व. २०७५/०७६ को लेखापरीक्षण प्रतिवेदन नेसनल बोर्डले पारित गरे पश्चात संस्थामा आवद्ध समूहहरू मार्फत सदस्यहरूलाई नियमित सर्कुलर गराई पेश गरिनेछ । यसका साथै सार्वजनिक दस्तावेजको रूपमा वितरण गर्न तयार गरिएको यस संस्थाको वार्षिक प्रतिवेदन र साधारण सभाको दस्तावेज पुस्तिकामा लेखापरीक्षण प्रतिवेदनलाई अनिवार्य रुपमा समावेश गरिनेछ । सबै समूहका प्रतिनिधि र साधारण सभाका सहभागीहरूलाई उपलव्ध गराई छलफल गरिनेछ ।

साधारण सभाले लेखापरीक्षण प्रतिवेदन पारित गरे लगत्तै पत्रकार सम्मेलन आयोजना गरी अघिल्लो आ.व.मा के कस्ता कामहरू गरिए र कहाँबाट कति रकम प्राप्त भई के के काममा कति कति रकम खर्च भयो भनी सार्वजनिक गरी सामाजिक लेखापरीक्षण गरिनेछ ।

साधारण सभाबाट लेखापरीक्षण प्रतिवेदन पारित भएपछि सो प्रतिवेदन जिल्ला समन्वय समिति, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, समाज कल्याण परिषद्, एम्नेस्टी इन्टरनेसनलको अन्तर्राष्ट्रिय सचिवालय लगायतका निकायहरूमा पेश गरिनेछ । यसका अलावा कुनै पनि व्यक्ति वा संस्थाले यस संस्थाको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन वा आर्थिक कारोबारको सम्बन्धमा सूचना माग गरेमा तुरुन्त उपलब्ध गराउने व्यवस्था गरिनेछ । आगामी साधारण सभामा आन्तरिक लेखापरीक्षण गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

आयव्यय विवरण

यस संस्थाको आ.व. २०७५/०७६ मा आम्दानी तर्फ रु. २,३९,०३,४५५/२२ (दुई करोड उनन्चालीस लाख तीन हजार चार सय पचपन्न रूपैया र बाइस पैसा) रहेको छ भने खर्च तर्फ रु. २,१४,२४,२१९।५१ (दुई करोड चौध लाख चौबिस हजार दुई सय उन्नाईस रूपैया र एकाउन्न पैसा) रहेको छ ।

क) आय विवरण

आ.व. २०७४/०७५ को आम्दानी तर्फको रु. २,३९,०३,४५५/२२ (दुई करोड उनन्चालीस लाख तीन हजार चार सय पचपन्न रूपैया र बाइस पैसा) मा अन्तराष्ट्रिय सचिवालयबाट Resource Allocation Mechanism (RAM Grant) अन्तर्गत प्राप्त रकम रु. २,०९,९०,६८८/०० (दुई करोड नौ लाख नब्बे हजार छ सय अठासी रूपैया) सदस्यता शुल्क बापत प्राप्त रकम रु. ११,१४,२२५/०० (एघार लाख चौध हजार दुई सय पच्चीस रूपैया), साधारण सभा रजिस्ट्रेशन शुल्क बापत रु. २,८६,९००/०० (दुई लाख छयासी हजार नौ सय रूपैया), समूह नवीकरण बापत् रु. १०५,०००/०० (एक लाख पाँच हजार रूपैया), ब्याज बापत प्राप्त रकम रु. ३,६१,४९४/१० (तीन लाख एकसट्ठी हजार चार सय चौरानब्बे रूपैया र दश पैसा) र अन्य रु. १०,४५,१४८/१२ (दश लाख पैंतालीस हजार एक सय अठचालीस रूपैया र बाह्र पैसा) समावेश गरिएको छ ।

कुन कुन शीर्षकमा कति कति आम्दानी भए भन्ने विस्तृत विवरण लेखापरीक्षण प्रतिवेदनको अनुसूची ५ मा उल्लेख गरिएको छ ।

आ.व. २०७५/०७६ को खर्च तर्फ रु. २,१४,२४,२१९।५१ (दुई करोड चौध लाख चौबिस हजार दुई सय उन्नाइस रूपैया र एकाउन्न पैसा) मा **कार्यक्रमतर्फ** रु. १,१०,७३,४९३/५३ (एक करोड दश लाख त्रिहत्तर हजार चार सय त्रियानब्बे रूपैया र त्रिपन्न पैसा) र गभर्नेन्स तथा प्रशासनतर्फ रु.१,०३,५०,७२५/९८ (एक करोड तीन लाख पचास हजार सात सय पच्चीस रूपैया र अन्ठानब्बे पैसा) समावेश छ ।

कुन कुन शीर्षकमा कति कति खर्च भए भन्ने विस्तृत विवरण लेखापरीक्षण प्रतिवेदनको अनुसूची ६ मा उल्लेख गरिएको छ ।

ख) बैङ्क मौज्दात, पेश्की, अग्रिम भुक्तानी र दायित्व विवरण

आ.व. २०७५/०७६ आषाढ मसान्तसम्म कुल रु. ८८,३२,७१२/५४ (अठासी लाख बत्तीस हजार सात सय बाह्र रूपैया र चौवन्न पैसा) बैङ्क मौज्दात रहेको छ ।

आ.व. २०७५/०७६ आषाढ मसान्त सम्म संस्थाको पेश्की र अग्रिम भुक्तानी बापत्को रकम रु. १४,८०,९१७/०० (चौध लाख असी हजार नौ सय सत्र रूपैया) रहेको छ ।

आ.व. २०७५/०७६ आषाढ मसान्त सम्म संस्थागत दायित्वको रूपमा रु. ११,०९,४५४/९८ (एघार लाख नौ हजार चार सय चौवन्न रूपैया र अन्ठानब्बे पैसा) रहेको छ ।

आ.व. २०७५/०७६ आषाढ मसान्त सम्मको बैङ्क मौज्दात, पेश्की, अग्रिम भुक्तानी र दायित्व विस्तृत विवरण अनुसूची २ मा उल्लेख गरिएको छ।

ग) ह्रास कट्टी विवरण

आ.व. २०७५/०७६ आषाढ मसान्त सम्म संस्थामा रहेका सम्पुर्ण ह्रास कट्टी योग्य सम्पतिहरूको आयकर ऐन २०५८ ले प्रत्यायोजन गरे बमोजिम रु. ७,३३,८६९/३० (सात लाख तेत्तीस हजार आठ सय उनान्सत्तरी रूपैया र तीस पैसा) ह्रास कट्टी गरिएको छ।

घ) स्रोतमा करकट्टी रकम दाखिला

आ.व. २०७५/०७६ आषाढ मसान्त सम्म संस्थाले रु. ८,९१,९३५/६४ (आठ लाख एकानब्बे हजार नौ सय पैंतीस रूपैया र चौसट्ठी पैसा) स्रोतमा करकट्टी बापतको रकम नेपाल सरकार करदाता सेवा कार्यालय बालाजुमार्फत् कर दाखिला गरेको छ।

ङ) आर्थिक प्रतिवेदन Chart मा

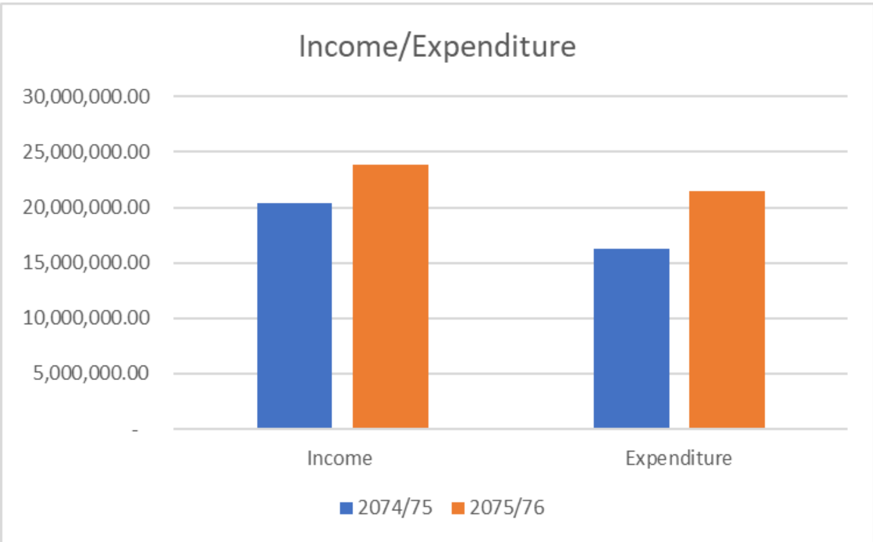

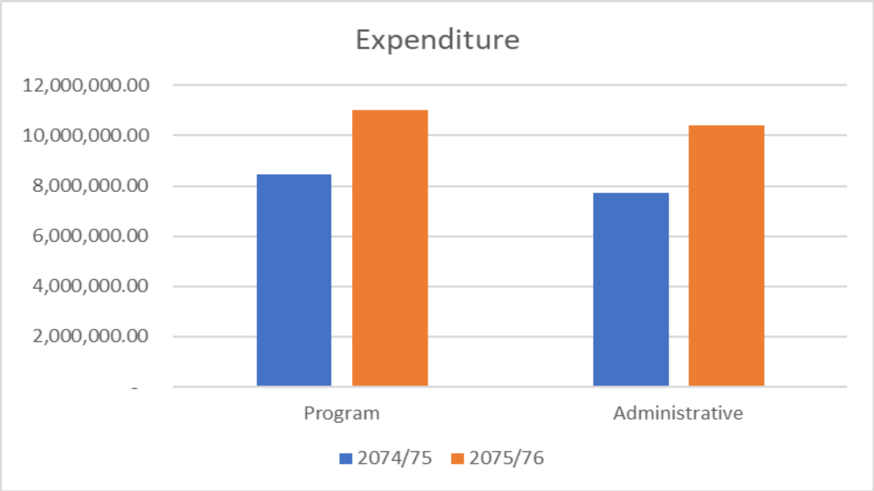

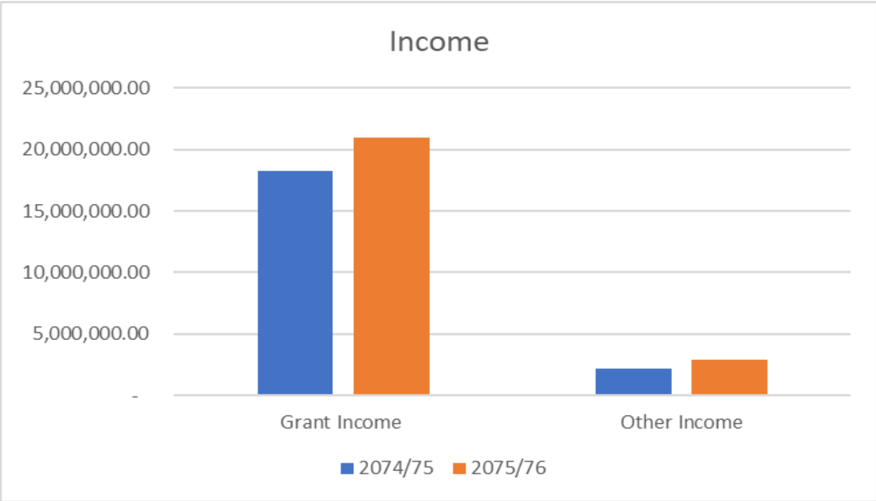

अध्यक्ष महोदय,

एम्नेस्टीको नीतिभित्र रही समय समयमा अन्तर्राष्ट्रिय सचिवालयलाई गर्नुपर्ने रिपोर्टिङ गर्दै अन्तर्राष्ट्रिय सचिवालयको प्रत्यक्ष निर्देशनमा नेपाल सरकारले तोकेको करसम्बन्धी प्रचलित नियमलाई समेत पुरा गर्दै एम्नेस्टी नेपालका आर्थिक कारोबारहरू भएका छन् ।

एम्नेस्टी इन्टरनेसनल नेपाल शाखाको आर्थिक अवस्था विगतमा झैं यसवर्ष पनि सन्तोषजनक रहेको छ । एम्नेस्टी नेपाल शाखालाई विभिन्न क्षेत्रबाट सहयोग पुऱ्याउनु हुने शुभचिन्तक, कार्यक्रम र विभिन्न अभियानहरूमा सहयोग पुऱ्याउनु हुने समूह तथा युवा सञ्जालहरू र अन्तर्राष्ट्रिय सचिवालयप्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दै आगामी दिनहरूमा पनि यहाँहरूको निरन्तर र सक्रिय सहयोगको अपेक्षा राख्दछु ।

धन्यवाद ।

सुरेश प्रसाद उपाध्याय
कोषाध्यक्ष
मितिः २०७६।०६।३०

S. Devkota & Company
Chartered Accountants

SFAI

INDEPENDENT AUDITOR'S REPORT

To the Members of Amnesty International Nepal
Balaju, Nepal

Opinion

We have audited the financial statements of Amnesty International Nepal for the year ended 31 Ashad 2076 (16 July 2019) which comprise of the Balance Sheet, Statement of Income and Expenditure and Statement of Cash Flow for the year ended and notes to the financial statements, including a summary of significant accounting policies.
In our opinion, the accompanying financial statements:

- give a true and fair view of the financial position of the organization as at 31 Ashad 2076 (16 July 2019) and of its financial performance and cash flows for the year then ended;
- have been properly prepared in accordance with Nepal Accounting Standards;

Basis for opinion

We conducted our audit in accordance with Nepal Standards on Auditing (NSAs). Our responsibilities under those standards are further described in the Auditor's Responsibilities for the Audit of the Financial Statements section of our report. We are independent of the Amnesty International Nepal in accordance with the International Ethics Standards Board for Accountants Code of Ethics for Professional Accountants (IESBA Code), and we have fulfilled our other ethical responsibilities in accordance with these requirements. We believe that the audit evidence we have obtained is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion.

Use of Our Report

This report, including the opinion, has been prepared for and only for the members of Amnesty International Nepal and for no other purpose. We do not, in giving these opinions, accept or assume responsibility for any other purpose or to any other person to whom this report is shown or into whose hands it may come save where expressly agreed by our prior consent in writing.

Devkota & Co. Chartered Accountants

Responsibilities of Management for the Financial Statements

The management is responsible for the preparation of financial statements that give a true and fair view in accordance with generally accepted accounting principles, and for such internal control as the management determine is necessary to enable the preparation of financial statements that are free from material misstatement, whether due to fraud or error.

In preparing the financial statements, the management is responsible for assessing the organization's ability to continue as a going concern, disclosing, as applicable, matters related to going concern and using the going concern basis of accounting unless the management either intend to liquidate the organization or to cease operations, or have no realistic alternative but to do so.

Auditor's Responsibilities for the Audit of the Financial Statements

Our objectives are to obtain reasonable assurance about whether the financial statements as a whole are free from material misstatement, whether due to fraud or error, and to issue an auditor's report that includes our opinion. Reasonable assurance is a high level of assurance, but is not a guarantee that an audit conducted in accordance with NSAs will always detect a material misstatement when it exists.

Misstatements can arise from fraud or error and are considered material if, individually or in the aggregate, they could reasonably be expected to influence the economic decisions of users taken on the basis of these financial statements.

As part of an audit in accordance with NSAs, we exercise professional judgment and maintain professional skepticism throughout the audit. We also:

- Identify and assess the risks of material misstatement of the financial statements, whether due to fraud or error, design and perform audit procedures responsive to those risks, and obtain audit evidence that is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion. The risk of not detecting a material misstatement resulting from fraud is higher than for one resulting from error, as fraud may involve collusion, forgery, intentional omissions, misrepresentations, or the override of internal control;

- Obtain an understanding of internal control relevant to the audit in order to design audit procedures that are appropriate in the circumstances, but not for the purpose of expressing an opinion on the effectiveness of the organization's internal control;

- Evaluate the appropriateness of accounting policies used and the reasonableness of accounting estimates and related disclosures made by the organization;

- Conclude on the appropriateness of the managements' use of the going concern basis of accounting and, based on the audit evidence obtained, whether a material uncertainty exists related to events or conditions that may cast significant doubt

S. Devkota & Co. Chartered Accountants

on the organization's ability to continue as a going concern. If we conclude that a material uncertainty exists, we are required to draw attention in our auditor's report to the related disclosures in the financial statements or, if such disclosures are inadequate, to modify our opinion. Our conclusions are based on the audit evidence obtained up to the date of our auditor's report. However, future events or conditions may cause the organization to cease to continue as a going concern; and

- Evaluate the overall presentation, structure and content of the financial statements, including the disclosures, and whether the financial statements represent the underlying transactions and events in a manner that achieves fair presentation.

We communicate with those charged with governance regarding, among other matters, the planned scope and timing of the audit and significant audit findings, including any significant deficiencies in internal control that we identify during our audit.

For and on behalf of

CA Sunil Devkota
Partner
S. Devkota & Company
Chartered Accountants
Date: 13 September 2019

Amnesty International Nepal
Balaju, Nepal
Balance Sheet
As at 31 Ashad 2076

Particulars	Schedule	Current Year (NPR)	Previous Year (NPR)
Assets			
Current Assets			
Advance, Deposit & Receivables	1	1,480,917.00	1,306,087.12
Cash & Cash Equivalents	2	8,832,712.54	7,066,893.16
Total Current Assets		**10,313,629.54**	**8,372,980.28**
Non Current Assets			
Fixed Assets	3	5,541,936.51	5,628,882.82
Total Assets		**15,855,566.05**	**14,001,863.10**
Fund Balance and Liabilities :			
Fund Balance			
Opening Fund Balance		12,266,875.35	8,072,995.93
Fund Balance Transfer from Income Statement		2,479,235.72	4,193,879.42
Total Fund Balance		**14,746,111.07**	**12,266,875.35**
Current Liabilities			
Payables	4	1,109,454.98	1,734,987.75
Total Current Liabilities		**1,109,454.98**	**1,734,987.75**
Total Fund Balance and Liabilities		**15,855,566.05**	**14,001,863.10**
		-	-
Significant Accounting Polices and Notes to Account	7		

Note: Schedule 1 to 4 and 7 form integral part of Statement of Financial Position.

Bikram Dhukuchhu
Chairperson

Suresh Prasad Upadhyaya
Treasurer

Parbata Acharya
Vice Chairperson

As per our report of even date

CA Sunil Devkota
Partner
S Devkota & Company
Chartered Accountants

Karna Bahadur Kunwar
General Secretary

Bipin Budhathoki
Deputy General Secretary

Nirajan Thapaliya
Director

Alina Gautam
Admin and Finance Manager

Mahesh Kumar Poudyal
Member

Nikhil Pokharel
Member

Govinda Wagle
Member

Sangita Chapagain
Member

Shachita Kuikel
Member

Samiksha Koirala
Member

Location :Kathmandu
Date : 13 September 2019

Amnesty International Nepal
Balaju, Nepal
Statement of Income and Expenditure
For the period from 1 Shrawan 2075 to 31 Ashad 2076

Particulars	Schedule	Current Year (NPR)	Previous Year (NPR)
Income			
Grant Income	5	20,990,688.00	18,232,965.00
Other Income	5	2,912,767.22	2,177,964.89
Total Income		23,903,455.22	20,410,929.89
Expenses			
Project-1 Defending Rights of Nepali Migrant workers	6	684,398.03	1,390,577.28
Project-2: Human Rights Education Programme	6	2,701,157.36	869,672.58
Project-3: Ensuring Truth, Reparation, and Justice in Nepal	6	538,171.49	440,585.45
Project-4: International Solidarity Campaign	6	1,216,966.10	151,923.00
Project-5: Enhancing Campaigning Expertise	6	1,223,416.60	1,203,448.00
Project-6: Strengthening Growth	6	1,380,289.84	795,430.00
Project-7: Governing Effectively	6	3,329,094.11	2,888,840.00
Administration Expenses	6	9,616,856.68	7,889,418.00
Depreciation	6	733,869.30	587,156.16
Total Expenses		21,424,219.51	16,217,050.47
Surplus/(Deficit) Income Over Expenditure		2,479,235.72	4,193,879.42
Significant Accounting Policies and Notes to Account	7		

Note: Schedule 5 to 7 form integral part of Statement of Income and Expenditure

As per our report of even date

Bikram Dhukuchhu
Chairperson

Suresh Prasad Upadhyaya
Treasurer

Parbata Acharya
Vice Chairperson

CA Sunil Devkota
Partner
S Devkota & Company
Chartered Accountants

Karna Bahadur Kunwar
General Secretary

Bipin Budhathoki
Deputy General Secretary

Nirajan Thapaliya
Director

Alina Gautam
Admin and Finance Manager

Mahesh Kumar Poudyal
Member

Nikhil Pokharel
Member

Govinda Wagle
Member

Sangita Chapagain
Member

Shachita Kuikel
Member

Samiksha Koirala
Member

Location :Kathmandu
Date : 13 September 2019

Amnesty International Nepal
Cash Flow Statement
For the period from 1 Shrawan 2075 to 31 Ashad 2076

Description	Current Year (NPR)	Previous Year (NPR)
Cash Flow from Operating Activities		
Surplus/(Deficit) during the year	2,479,235.72	4,193,879.42
Adjustment for depreciation on fixed assets	733,869.30	587,156.16
Loss on Sale of Assets	7,826.12	
Operating Deficit before Working Capital Changes	**3,220,931.13**	**4,781,035.58**
Decrease/ (Increase) in Receivables	(174,829.88)	(740,591.15)
Increase/ (Decrease) in Payables	(625,532.77)	(1,423,656.21)
Cash Flows from Operating Activities (A)	**2,420,568.48**	**2,616,788.22**
Cash Flows from Investing Activities		
Purchase of Fixed Assets	(834,749.10)	(1,838,990.60)
Sale of Fixed Assets	180,000.00	-
Cash Flows from Investment Activities (B)	**(654,749.10)**	**(1,838,990.60)**
Net Increase/ Decrease in Cash (A+B)	**1,765,819.38**	**777,797.62**
Cash and Cash Equivalent at the beginning of the year	7,066,893.16	6,289,095.54
Cash and Cash Equivalent at the end of the year	**8,832,712.54**	**7,066,893.16**

Note: Significant Accounting Polices and Notes to Account form integral part of Statement of Activity

As per our report of even date

Bikram Dhukuchhu
Chairperson

Suresh Prasad Upadhyaya
Treasurer

Parbata Acharya
Vice Chairperson

CA Sunil Devkota
Partner
S Devkota & Company
Chartered Accountants

Karna Bahadur Kunwar
General Secretary

Bipin Budhathoki
Deputy General Secretary

Nirajan Thapaliya
Director

Alina Gautam
Admin and Finance Manager

Mahesh Kumar Poudyal
Member

Nikhil Pokharel
Member

Govinda Wagle
Member

Sangita Chapagain
Member

Shaehita Kuikel
Member

Samiksha Koirala
Member

Location :Kathmandu
Date : 13 September 2019

Amnesty International Nepal
Schedules to Financial Statement as at 31 Ashad 2076
FY 2075-76
Schedule 1 :
Advance, Deposit & Receivables

Particular	Current Year (NPR)	Previous Year (NPR)
International Secretariat- London	1,331,835.45	1,174,396.47
East Asia Regional Office (EARO)	110,000.00	110,000.00
Advance to Third Party	20,561.90	-
Membership fee	-	6,550.00
Deposit	1,000.00	-
Telephone Deposit	17,519.65	15,140.65
Total	**1,480,917.00**	**1,306,087.12**

Schedule 2 :
Cash and Bank Balance

Particular	Current Year (NPR)	Previous Year (NPR)
Bank of Kathmandu- 5134	120,870.84	120,870.84
Nabil Bank Ltd	1,002,635.40	3,722,540.32
Nabil Fixed Deposit Account	3,500,000.00	2,000,000.00
NIC Aisa- Gratuity Fund Current Account	545,382.46	1,197,307.64
NIC Asia Bank	(0.00)	11,174.36
NIC Asia- Current account	3,557,023.84	-
Rastriya Banijya Bank	76,800.00	-
Cash In Hand	30,000.00	15,000.00
Total	**8,832,712.54**	**7,066,893.16**

AMNESTY INTERNATIONAL NEPAL SECTION

S. Devkota & Co. Chartered Accountants

Amnesty International Nepal
Schedules to Financial Statement as at 31 Ashad 2076
Schedule 3: Fixed Assets

Amount (NPR)

S.N.	Particulars	Opening Balance (at Cost Price)	Addition During the Year	Written Off Asset	Sold During the Year	Total Assets at Cost Price	Depreciation Rate	Depreciation Up to Last Year	Depreciation for the Year	Disposal During the Year	Total Depreciation	Net Asset after Depreciation	Net Asset after Depreciation of previous year
A	**Land**	**870,132.00**	-	-	-	**870,132.00**	-	-	-		-	**870,132.00**	**870,132.00**
B	**Building**	**5,275,403.21**	-	-	-	**5,275,403.21**	**5%**	**2,576,146.02**	**134,962.86**	-	**2,711,108.88**	**2,564,294.33**	**2,699,257.19**
C	**Office Equipememt (Computer & Accessories)**												
1	Computer	2,036,720.25	84,600.00	-	-	2,121,320.25	25%	1,595,714.04	110,251.55		1,705,965.59	415,354.66	441,006.21
2	Printer	-	111,949.10	-	-	111,949.10	25%	-	27,987.28		27,987.28	83,961.83	-
3	Office Equipment	3,624,071.43	-		-	3,624,071.43	25%	2,514,443.13	277,407.08		2,791,850.21	832,221.23	1,109,628.30
4	Projector	-	53,500.00		-	53,500.00	25%	-	13,375.00		13,375.00	40,125.00	-
	Total (C)	**5,660,791.68**	**250,049.10**	-	-	**5,910,840.78**		**4,110,157.17**	**429,020.90**	-	**4,539,178.07**	**1,371,662.71**	**1,550,634.51**
D	**Furniture & Others**												
1	Furniture	1,023,363.46	38,000.00			1,061,363.46	25%	865,857.63	39,376.46		905,234.09	156,129.37	157,505.83
	Total (D)	**1,023,363.46**	**38,000.00**	-	-	**1,061,363.46**		**865,857.63**	**39,376.46**	-	**905,234.09**	**156,129.37**	**157,505.83**
E	**Vehicles**												
1	Vehicle	2,371.43	-		-	2,371.43		2,371.43	-		2,371.43	-	-
2	Scooter	-	190,900.00	-	-	190,900.00	20%	-	38180.00		38,180.00	152,720.00	-
	Total (E)	**2,371.43**	**190,900.00**	-	-	**193,271.43**		**2,371.43**	**38,180.00**	-	**38,180.00**	**152,720.00**	-
F	**Other Assets**												
1	Generator and Misc.	764,742.50	16,800.00	-	585,900.00	195,642.50	15%	413,389.21	24,529.08	398,073.88	39,844.41	155,798.09	351,353.29
	Total (F)	**764,742.50**	**16,800.00**		**585,900.00**	**195,642.50**		**413,389.21**	**24,529.08**	**398,073.88**	**39,844.41**	**155,798.09**	**351,353.29**
G	**Intangible Assets**												
	Software		339,000.00			339,000.00	20%	-	67,800.00		67,800.00	271,200.00	-
	Total (G)	-	**339,000.00**	-	-	**339,000.00**		-	**67,800.00**	-	**67,800.00**	**271,200.00**	-
	Grand Total	**13,596,804.28**	**834,749.10**	-	**585,900.00**	**13,845,653.38**		**7,967,921.46**	**733,869.30**	**398,073.88**	**8,301,345.45**	**5,541,936.51**	**5,628,882.82**

AMNESTY INTERNATIONAL NEPAL SECTION

S. Devkota & Co. Chartered Accountants

Schedule 4 :

Payable

Particular	Current Year (NPR)	Previous Year (NPR)
Citizen Investment Trust		-
Legal Expenses payable	-	1,748.00
AI Booklet and Membership	-	373,876.58
Provident Fund	3,465.49	-
Third Party (Audit Fee)	282,500.00	88,495.58
Pratap Poudel	-	17,000.00
Prepaid Membership	28,000.00	26,500.00
Provision- Annual Leave Compensation	284,024.54	-
Staff Gratuity Fund	388,048.53	1,197,307.64
TDS Payable	123,416.42	30,059.95
Total	**1,109,454.98**	**1,734,987.75**

Schedule 5 :

Income

Particular	Current Year (NPR)	Previous Year (NPR)
Grant Income		
RAM Grant	-	5,162,853.00
RAM Grant from International Secretariat	20,990,688.00	13,070,112.00
Sub Total	**20,990,688.00**	**18,232,965.00**
Other Income		
AGM Registration Fee	286,900.00	58,000.00
Donation and Membership Fee	1,114,225.00	1,412,054.00
Interest Income	361,494.10	49,695.89
Other Fundraising Revenue	1,000.00	3,000.00
Renew of Groups and Members	105,000.00	296,900.00
Miscelleneous Income	1,044,148.12	358,315.00
Sub Total	**2,912,767.22**	**2,177,964.89**
Grand Total	**23,903,455.22**	**20,410,929.89**

AMNESTY INTERNATIONAL NEPAL SECTION

S. Devkota & Co. Chartered Accountants

Schedule 6:
Expenditure

Particular	Current Year (NPR)	Previous Year (NPR)
Project-1 Defending Rights of Nepali Migrant workers		
Migrant Worker Caravan	-	987,117.00
Training to Strengthen Capacity of Local Group	-	351,521.60
Regional Forums for the Returnee Migrant Workers	684,398.03	51,938.68
Sub Total	**684,398.03**	**1,390,577.28**
Project-2: Human Rights Education Programme		
Debriefing Workshop	482,845.00	-
Developing and Disseminating HRE Promotional Material	1,644,629.56	22,511.00
Developing HRE Tool-Kit for Trainers	430,582.80	163,204.50
Group/Network Mobilization to Various Schools and Colleges	143,100.00	149,838.00
Production of Outreach Material	-	144,515.70
Two Regional Workshop for Amnesty Activities	-	389,603.38
Sub Total	**2,701,157.36**	**869,672.58**
Project-3: Ensuring Truth, Reparation, and Justice in Nepal		
Organize Events Responding any Major Development/Crisis Response Situation	157,382.92	17,035.00
Organize Public Programs Engaging Political Party and Nepal Government Represntatives in Key dates	380,788.57	359,207.45
Support Groups Networks for Organizing Public Actions and Pressure Events	-	64,343.00
Sub Total	**538,171.49**	**440,585.45**
Project-4: International Solidarity Campaign		
Capacity Building Workshop for Amnesty Nepal Members	611,701.90	-
Engage Members and Supporters in Campaign Activities	19,052.00	-
Event as per Need - Organize Event Reponding Any Major Development Crisis	277,018.20	66,033.00
Organize Public Events on Selected Actions	79,815.00	85,830.00
Production of Campaign Material on Cases	215,604.00	-
Support to Local Groups and Youth Networks Including Orientation on ISD	13,775.00	60.00
Sub Total	**1,216,966.10**	**151,923.00**
Project-5: Enhancing Campaigning Expertise		
Organize Workshop for Affiliated Youth Networks	1,223,416.60	1,203,448.00
Sub Total	**1,223,416.60**	**1,203,448.00**

AMNESTY INTERNATIONAL NEPAL SECTION

S. Devkota & Co. Chartered Accountants

Particular	Current Year (NPR)	Previous Year (NPR)
Project-6: Strengthening Growth		
Assign National Board Members for Evaluating and Monitoring Visit of Every Affiliated Group	-	380,006.00
Organize Orienatation on AI and Human Rights for Newly Affiliated Youth Network and Groups when Needed	123,858.00	73,865.00
Provide Every Paying Member a Membership Pack	1,256,431.84	327.00
Send Communication Regarding Policies, System and Procedures as well as Decision	-	341,232.00
Sub Total	**1,380,289.84**	**795,430.00**
Project-7: Governing Effectively		
Annual General Meeting	2,111,601.11	1,632,043.00
Appeal Committee Meeting	54,434.00	
Mid-Term and Annual Evaluation of Planned Activities by National Board	8,540.00	
National Board Meeting	988,721.00	922,279.00
Renew Fee and Other Expense for Renewal	30,798.00	14,587.00
Social Welfare Council Monitoring Visit	135,000.00	200,028.00
Report Launch and Social Audit	-	119,903.00
Sub Total	**3,329,094.11**	**2,888,840.00**
Administration Expenses		
Advertisement and Miscellaneous Expense	45,673.97	25,801.00
Annual Leave Compensation	366,347.61	131,593.00
Audit Fee and Expense	118,933.00	100,000.00
Bank Charges	2,797.88	230.00
Festival Allowance	431,760.00	336,621.00
Gratuity	604,972.85	-
Insurance	158,986.87	254,130.00
Loss on Sale of Asset	7,826.12	
Medical Allowance	214,877.75	175,727.00
Media and communication	-	65,319.00
Office Cleaning Expense	144,183.00	224,416.00
Postage	41,480.00	77,105.00
Provident Fund	536,185.00	456,641.35
Repair and Maintainence	87,544.64	137,580.65
Salary	5,519,026.92	4,841,633.68
Security	749,868.00	539,404.32
Secutiry Upgrade, Retrofitting and Painting of Secretariat Building	176,837.00	-
Stationery	40,230.50	77,121.00
Telephone/Internet	116,210.25	176,615.00
Utilities(Electricity/Gas/Water)	176,820.32	192,058.00
Volunteer Expense	52,000.00	58,777.00
Web Domain Hosting	24,295.00	18,645.00
Sub Total	**9,616,856.68**	**7,889,418.00**
Total Expenses	**20,690,350.21**	**15,629,894.31**

Amnesty International Nepal
Balaju, Nepal

Schedule –7 Significant Accounting Polices and Notes to Account

1. Significant Accounting Policies

1.1. Basis of Preparation

The financial statements are presented in accordance with historical cost convention in Nepalese Rupees (NPR).

1.2. Functional Currency

The functional currency of Amnesty International Nepal is Nepalese Rupees (NPR).

1.3. Recognition of Income

The project income received from various donors is recognized on cash basis.

1.4. Other Contribution

Membership fees, Contributions, bank interest and other incomes are accounted as revenue on cash basis.

1.5. Recognition of Expenses

Expenses amounting NPR 21,424,219.51 are recognized on accrual basis.

1.6. Fixed assets and depreciation

Fixed Assets acquired for the year, are charged as expenditure at the time of acquisition. For control of fixed assets, a memorandum Fixed Asset Register (FAR) listing all assets is maintained.

1.7. Inventories

All cost related to program and stationery and office supplies is charged to expenses at the time of procurement.

AMNESTY INTERNATIONAL NEPAL SECTION

S. Devkota & Co.

2. Notes to Account

2.1. Income Tax

Amnesty International Nepal is a tax exempted entity vides tax exemption certificate of Inland Revenue Department. Hence no provision for tax has been made.

2.2. Adjustment in Opening Balance

Previous year's opening figures have been regrouped and rearranged wherever necessary.

AMNESTY INTERNATIONAL NEPAL SECTION

S. Devkota & Co. Chartered Accountants

NAME LIST OF APPEAL COMMITTEE, NATIONAL BOARD AND SECRETATIAT STAFF

Appeal Committee Members

Sudeep Kumar Sharma Bhatta Coordinator	**Naidu Kumari Nepali** Member	**Jeevan Prasad Phuyal** Member

National Board Members

Bikram Dhukuchhu Chairperson	**Parbata Acharya** Vice-chairperson	**Karna Bahadur Kunwar** General Secretary
Bipin Budhathoki Deputy General Secretary	**Suresh Prasad Upadhyaya** Treasurer	**Mahesh Kumar Paudyal** Member
Sangita Chapagai Member	**Nikhil Pokharel** Member	**Shachita Kuikel** Member
Govinda Wagle Member	**Samiksha Koirala** Youth Member	
Pradeep Pokharel Advisor	**Raju Sarkar** Advisor	

National Secretariat Staff

Nirajan Thapaliya Director	**Ashmita Sapkota** Campaigns Coordinator	***(Under Recruitment)*** Media and Communications Coordinator
Alina Gautam Finance and Office Manager	**Jesselina Rana** Human Rights Edcuation Officer	**Prashant Tripathi** IT Officer
Chakra Kumar Pradhan Membership Incharge	**Jagannath Acharya** Assistant	**Shanti Tamang** Intern